زهر او ادب

(د جبران خلیل جبران ادبي هڅې)

Ketabton.com

امید حیران

۱۳۹۴ لمریز کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژهر او اوبه

امید حیران

۱۳۹۴ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم:	زهر او اوبه
لیکوال:	امېد حیران
خپروندی:	د افغانستان ملي تحریك، فرهنګي څانګه
ویبپاڼه:	www.melitahrik.com
کمپوزګر:	خپله لیکوال
ډیزاینګر:	ضیاء ساپی
پښتۍ ډیزاین:	فیاض حمید
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
چاپکال:	۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحریك د خپرونو لړ: (۳۹)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسولیت لیکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

ګڼه	سرلیک	مخ
۱	د سر خبرې	۱
۲	ژوند لیك	۴
۳	د جبران خلیل اثار د منځپانګې له پلوه	۱۴
۴	هنري نثرونه، لنډې کیسې او ادبي ټوټې	۱۶
۵	جبران او ګوهر	۱۸
۶	د جبران خلیل ویناوې	۲۳
۷	د ګل سندره	۲۴
۸	د جبران خلیل ځینې غوره هنري.....	۲۷
۹	څلور شاعران	۳۵
۱۰	مورې	۵۷
۱۱	دوه ماشومان	۶۶
۱۲	لومړی نظر	۷۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳	د واك تږي	۷۱
۱۴	د قبرونو کړيکې	۷۲
۱۵	زهر او اوبه	۸۷
۱۶	لنډه کيسه	۹۴
۱۷	جبران؛ د لبنان وياړ	۱۱۲
۱۸	د شاعر ژوند	۱۲۰
۱۹	قانون	۱۲۳
۲۰	انصاف	۱۲۵
۲۱	خپلواکي	۱۲۷
۲۲	ژوند او ښځه	۱۲۹
۲۳	ماخذونه	۱۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر خبرې

جبران خلیل په شرقي لیکوالو او شاعرانو کې یو پېژندل شوی نوم دی او دعربي هېوادونو د هنر، فلسفې، نقاشۍ، نظم او نثر په ډګر کې یو ټاکونده او رغنده رول لري، ما ځکه (د جبران خلیل جبران ادبي هڅې) د مونوګراف موضوع په توګه وټاکله چې زده کړیالان پدې وپوهېږي چې نړۍ ادبیات هم یو مهم مضمون دی او په راتلونکې کې د مونوګرافونو موضوعګانې ترې چمتو کړي.

او زموږ فکري او ذهني پراختیا باید یوازې د خپلو ادیبانو په پېژندنه، څېړنه او سپړنه کې محدود پاتې نشي، موږ باید د نورو تجربو، فکر او خیال څخه خبر شو، ریښتیا ووایم زه ددې مونوګراف په لیکلو، ترتیب، سمونه او راټولونه کې زښت زیات ستړی شوم، علت یې داوه چې ما د نورو ژبو لکه اردو، پارسي او انګلیسي نه ځینې مواد راواخیستل، ځکه پښتو کې دا مواد کم او په ځینو برخو کې نه وه، خو دې کار ماته یو ډول ځواك او قوت راکړ، چې زه باید دده او نورو په اړه خپله ژباړه وکړم، ځکه نورو ملتونو پدې برخه کې ډېر کار کړی، موږ باید د نړۍ د نورو ملتونو غونډې په هره برخه کې هر اړخیز او جامع اثار ولرو لکه په دین، سیاست، حقوقو، روغتیا، اروا پوهنه، نړۍ ادبیات، کولتور، هنر او نورو برخو کې ، که ډېر لوی کارونه نه وي نو لږ تر لږه باید هغه هم معاصر ژوند د اړتیا وړ اثار خو باید خپلې ژبې ته وژباړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه پخپله ډېر وګرځېدم، خو زموږ په ژبه کې د جبران خليل پشان د يوه ليکوال چې په نړۍ کې پرې لسګونه کتابونه ليکل شوي خو زموږ په ژبو کې يې اثار په نشت حساب دی، حال دا چې، د انټرنېټ يوازې په You Tube پاڼه کې شل ويډيوګانې په ايراني ژبه وې چې هره ويډيو نژدې نيم ساعت راتله، خو په پښتو او دري کې داسې څه نه و. زما د ټولو ليکوالو او ژباړونکو څخه دا هيله ده، چې د نړۍ ادبياتو لپاره ډېر کار وکړي، ژباړې وکړي، لږ تر لږه د ختيځ او عربي خليج د هېوادونو ليکوالان او شاعران او نورې ادبي څېرې د لومړيتوب حق لري، ځکه ما په سترګو دغه تشه وليده، زه پخپله هوډ لرم چې پدې برخه کې کار وکړم، نو تاسې درنو نه هم ورته هيله لرم.

له مودو راهيسې مې د جبران خليل جبران د ادبي پنځونو ځينې غوره ببلګې لوستې، د نوموړي د شهکارې لنډې کيسې په نوم مې پښتو ته يو ژباړل شوی کتاب ولوست، د نثر له خوږلنيو څخه مې يې خوند واخيست، لېوال او مينه وال يې شوم، هوډ مې وکړ چې د جبران په اړه به نور څه لولم، په پښتو کې مې يې د نوموړي د اثارو يوازې دوه ژباړې پيدا کړې، هوډ مې وکړ چې نور به يې په اړه هم پلټنه کوم، لولم به او پخپله به يې ژباړم، نو ددې لپاره مېد لوړو زده کړو وزارت د لايحې سره سم ما هم وغوښتل چې د پوهنتون پای سمستر کې د مونو ګراف موضوع وټاکم، نو همداغه و چې ما د لارښوود استاد سره په مشورې د جبران خليل د ادبي هڅو تر نوم لاندې د مونوګراف موضوع واخيسته، ما مخکې د تېرو فارغينو د دفاع په سيمينارونو کې برخه اخيستې وه.

تر ډېره پکې د مونوګرافونو موضوعات کليشه يي وو او ډېرې يې د محلي شاعرانو د ژوند او فن په اړه و، ډېر کم پکې څېړنيز مونوګرافونه وه، په نړۍ ادبياتو کې خو بېخي چا نه اخيسته او نه ځوك ورسره بلد وه حال داچې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړۍ ادبيات هم يو معتبر مضمون دى، نو ماهم دغه تشه احساس کړه او ومې غوښتل چې تر يوه حده يو نادر مونوګراف وليکم..

همدا وه چې ما د جبران خليل جبران په اړه چې د عربي خليج يو ستر مفکر، فيلشوف، شاعر او ليکوال دى، مونوګراف واخيست، نو درونډ استاد ولي الله فاضل ته مې دا نوم وړانديز کړ، استاد په دې اړه ځانګړې لېوالتيا وښوده او هوکړه يې راسره وکړه، ماهم په ډېره مينه کار پرې وکړ، پدې مونوګراف کې ماله بېلابېلو اثارو، انټرنيټ پاڼو، مجلو او خورو ورو ليکنو ځخه ګټه اخيستې او دغه مونوګراف مې تيار کړ، چې بېلابېل موضوعات لري، لکه د جبران خليل ژوند ليك، دنوموړي، د نظم او نثر منځپانګه، زده کړې، دندې، د ليکوال سفرونه، اثار يې، په فکري لحاظ د ليکوال ځانګړنې او د ادبي پنځونو بېلګې د مونوګراف موضوعګانې دي، زه پدې برخه کې د خپل لارښوود استاد ، د بې دريغه مرستې او په ورين تندي لارښوونو نه يوه نړۍ مننډوى يم. چې د ښه بختنه ياده هڅه دادى تاسې په کتابي بڼه لولئ.

په درنښت

اميد حيران

۱۳۹۱ ل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ليك

جبران خليل جبران وتلى شاعر، ليکوال او د ادبي نړۍ پېژندل شوي څېره ده، چې په ۱۸۸۳م کال کې د لبنان په بشره ښار کې زېږېدلى دى. په ملت عرب او په مذهب عيشوى و، د فلسفې، تاريخ، هنر او ادبياتو په برخه کې د زياتې مطالعې او تجربې څښتن و.

د خپل ۴۸ کلن عمر په موده کې يې ډېر قيمتي اثار ليکلي چې د نړۍ په نوموتو ژبو ژباړل شوي، د ژور استعداد ، نوښت، حوصبلې او نه ستړې کېدونکې جذبې څخه برخمن و، که زما په نظر د منډېلا، ګاندهي او باچاخان غوندې جبران خليل هم د خليج په هېوادونو کې د عدم تشدد يو فعال لاروى پاتې شوى. نو ځکه يې په ادبي پنځونو کې عدم تشدد او نه زورزياتى ډېر ښه ليدل کېږي.

جبران خليل جبران دلبنان په شمالي غرنۍ او ښکلې سيمه (البشري) کې نړۍ ته د (ماروني) په نوم مسيحي کورنۍ کې سترګې وغړولې ، چې په خليل جبران سره مشهوره وه.
دهغه مور کامله رحمه نومېده ، په هنر او انځور ګرۍ کې يې لوى لاس درلود . دوو خاوندانو يې لاره ببله کړې وه او د جبران پلار خليل جبران دهغې دريیم خاوند و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجبران پلار یو مست او بې مشوولیته انسان و ، چې ټوله کورنۍ یې خپله په لوی لاس ،دستونزو ګردابونو ته ورټېل وهلې وه ، ده یو بل ورور هم لرلو ، چې پیتر نومېده او شپږ کاله له ده نه مشر و ،د ماریانه او سلطانه په نوم یې تر ده دوې کشرانې خویندې وې ، چې ټول ژوند یې یو له بل سره تړلی و .

دجبران ژوند له ډېرو لوړو ژور او ستونزو ډك دی او په یوه اغزن چارپیریال کې رالوی شوی دی .دی له رسمې زده کړو پاتې شو او په یوه لرې پراته کلي کې دیوه کشیش سره اوسېده ، له دغه کشیش سره یې منظمې لیدنې کتنې درلودې ، دمذهب اصول ، انجیل ، شوري او عربي ژبې یې ترې زده کړې.

دی لااته کلن و، چې پلار یې جبران خلیل دمالیاتو دنه ورکړې په سبب په زندان کې ولوېد او عثماني حکومت یې ټوله شتمني ترې واخیسته ، له خپل هېواد نه یې کډوالۍ ته مجبور کړ ، چې بالاخره دهغه مور مجبوره شوه ، څو خپل اولادونه او کورنۍ امریکا ته بوزي.

دامریکا په لور :

همغه و چې د ۱۸۹۵ کال دجون په میاشت کې چې جبران لا دوولس کلن و له مور ، ورور او دوو خویندو سره یې له خپل پلارنې وطن لبنان نه مخه بنه وکړه ، هلته لرې دامریکا په باستن کې یې ژوند پیل کړ.

دده بد خویه پلار چې په همغه مهال له زندان نه خوشې شوی و ، ددغه سفر سره مخالفت درلود او نه یې غوښتل ، چې کورنۍ یې امریکا ته لاړه شي .همغه و چې له کورنۍ نه یوازې په لبنان کې پاتې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران په باستن کې ښوونځي ته لاړ او ډېر زر يې خپله پوهه او ذکاوت څرګند کړ ، هلته يې په دوولس کلنۍ دانګليسي ژبې په زده کړه پيل وکړ.

د ۱۸۹۶ کال په وروستيو کې د باستن هنري مرکز بنسټګر دينوسن هاوس دخپل يوه ملګري په مرسته له جبران سره آشنا شو او له هغه يې وغوښتل ، چې دده هنري مرکز ته ور شامل شي .جبران يې خبره ومنله ،خو يو کال وروسته هلته زړه تنګی او خپل ټاټوبي ته راستون شو ، څو په عربي ژبه خپلو زده کړو ته دوام ورکړي ، دی هلته يوې مدرسې ته لاړ، داخلاقو او مذهب په زده کړه يې پيل وکړ.
جبران په امريکا کې انځورګرۍ ته مخه کړه او په ۱۹۰۸ کال کې يې په پاريس کې فرهنګي کړيو او محفلونو کې ګډون وکړ او د (اګوست رودن) تر روزنه لاندې يې درشونه وويل ، رودن ان هغه مهال دجبران لپاره ديو ښه او ځلانده راتلونکې وړاندوينه کړې وه.

که څه هم ګڼې ښځې دهغه ژوند ته راغلې ، خو تر ټولو نه دمهمې هسکل او شارلوت تيلر نوم اخيستلای شو ، دغه دوې ښځې په ځانګړې ډول (هسکل)شايد له هغه مهمو ښځو نه وي ،چې دجبران په ژوند کې يې مهم رول درلود او دهغه دفرهنګي ، هنري او حتی اقتصادي ژوند ګڼې چارې يې مخ ته وړې دي.
جبران په ۱۸۹۸ زيږديز کال کې بېروت ته راستون شو او د (مدرسه الحکمه) په نامه مدرسې ته ولاړ ، ده په دغه دوره کې انجيل په عربي ژبه ولوست او دخپل نږدې ملګري يوسف

(c) ketabton.com: The Digital Library

حواییك سره په ګډه یې د (المنار) په نوم خپرونه پیل کړه ، چې ددوارو لیکنې او دجبران نقاشۍ یې خپرولې.

دی په نولس کلنۍ کې یو ځل بیا باستن ته روان شو او دا ځل نو ناڅاپه له (جوزفین پی بادي) نومې نجلۍ سره دهغه داریکو کیسې هم خورې شوې ، دغه نجلۍ په پوهه ، هنر او فرهنګي ذوق سمبال نجلۍ وه او له زړه نه یې ورسره عاطفي پیوند واخیست .خو دا هغه مهال و، چې دده مور، خور او ورور د سل (توبرکلوز) ناروغۍ په سبب له دې نړۍ نه سترګې پټې کړې. ماری هسکل دباستن دښوونځیو مدیره وه ،چې دجبران دساتنې او روزنې مشوولیت یې په غاړه واخیست او دی یې دویم ځل ښوونځي ته روان کړ.

لومړۍ خپرې شوې لیکنې:

جبران هماغه دځوانۍ له مهاله دشعر ، هنر او لیکوالۍ ډګر ته راوتی و ، په پنځلس کلنۍ کې د الحقیقه په نوم مهالنۍ خپرونې مدیر شو او په شپاړلس کلنۍ کې یې لومړۍ سندره د (جبل) په نوم ورځپاڼه کې خپره شوه او په اولس کلنۍ کې یې دخپل نقاشي هنر په مرسته د څو پوهانو لکه عطار ، ابن سینا ، ابن خلدون او نورو لیکوالو او حکمپانو څېرې وکښلې.

دی دخپلو رسمې زده کړو له پای ته رشولو نه وروسته دنقاشۍ په برخه کې دخپلو زده کړو دبشپړولو لپاره پاریس ته لاړ او په فرانسه کې یې دخپل دوه کلن ژوند په جریان کې دنقاشۍ دبیلابیلو هنرونو له مکتبونو سره اشنایي پیدا کړه او د(الارواح المتمرده) یا سرکې اروا په نوم کتاب یې ولیکه چې له بیروت نه خپور شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران په ۱۹۰۵ زیږدیز کال کې دخپلو لیکنو یو غورچان ،چې دموسیقۍ په اړه یې کړې وې ،په (المهاجیر) ورځپانه کې خپرې کړې او له دې نه وروسته یې دخپلو لیکلو سندرو یوه برخه په عربه ژبه په (ژړا ، خندا او توپانونه) کتاب کې خپرې کړې ، چې دا کتاب بیا انګلیسي ژبې ته د (خوب ، توپان او محبوب) په نامه وژباړل شو .

جبران دخپلو لنډو داستانونو لومړۍ ټولګه په ۱۹۰۶ کال کې د "spirit Brides"یا ددښتې ناوې ګاني په نامه خپره کړه او له دې نه یو کال وروسته یې بیا ددغه ټولګې دویم ټوك د "spirits Rebellious"په نامه خپور کړ، چې دلوستونکو له تاوده هر کلي سره مخ شوه .دی په همدې مهال په پاریس کې دنقاشۍ دزده کړې سره لیونۍ مینه کې ډوب و او په فرانسه کې دځو کلنو زده کړو نه وروسته بېرته باستن ته راستون شو.

جبران په پنځه دېرش کلنۍ کې په انګلیسي ژبه خپل لومړی کتاب (The mad man یاني لیونی سړی پای ته ورساوه او دده دمینه والو لاس ته ورسېد .

هغه وخت چې دخپلې خور ، ورور او دمور دناروغۍ نه خبر شو، خپل وطن ته راستون شو او په خپل وطن کې له دوو کلونو تېرولو وروسته ، دنقاشۍ سره لیونۍ مینې بېرته دپاریس په لورتګ ته اړ کړ، ځو دهغه ټاټوبي له هنرمندانو په ځانګړې ډول له رودن نه دانځورګرۍ لطیفه فون او نور تخنیکونه زده کړې .رودن چې دجبران په وجود کې دسرود او نقاشۍ پیاوړې ځواك حس کړ ؛ نو ده ته یې داتلسمې پېړۍ انګلیسي نقاش ویلیام

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلیك ور یاد کړ ، له هغه سره اشنا شو او په جبران یې (دپیټرې ویلیام بلیك) نوم کېښود .

دا ځل په دغه سفر کې جبران د روستاند ، دبوسی او مترلینګ په نامه لویو پوهانو سره اشنا شو ، دهغوی له ذوق او اندونو یې پوره ګټه واخیسته.

امریکا ته دویم سفر :

جبران په ۱۹۱۰ زیږدیز کال کې یو ځل بیا امریکا ته لاړ او د نیویارك ښار په لسمه کوڅه کې یې یو دفتر پرانست ، چې دکلونو کلونو لپاره دلیکوالو ، دده دعرب ملګرو هنرمندانو او امریکایي مینه والو د راټولېدو او مجلشونو ښه ځای و.
ده په امریکا کې ددغه یو ویشت کلن ژوند په بهیر کې دخپل ژوند تر ټولو غښتلې او پخې سندرې او نقاشۍ وپنځولې او نړیوالو ته یې دکتابونو او بېلا بېلو نندارتونونو په بڼه وړاندې کړې ، چې دی یې په خورا کم وخت کې دشهرت اوج ته ورساوه .

ده په دغه کلونو کې د (دخیال ها خوا) ټولګه خپره کړه او په ۱۹۱۲ زیږدیز کال کې یې دمېښې په اړه تر ټولو لوړ داستان (مات وزرونه) په عربي ژبه له نیویارك نه خپور کړ .

خو ددې ټولو لیکنو او هنري هڅو سره سره لا جبران په ټولنه کې دیوه اغېزمن لیکوال په توګه خپل موقعیت او مقام نه و موندلی ؛ تر څو چې په ۱۹۲۳ کال کې د (پیغمبر) کتاب په خپرولو سره په ټوله نړۍ کې دشهرت لوړو پوړیو ته ورسید ، دلته یې خپل هنري او ادبي موقف تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمېرمن هسکل او جبران بېلتون :

په همدې کال کې مېرمن مری هسکل ،چې له جبران سره يې ژورعاطفي تړاو درلود ، له ده څخه دامريکا دجورجيا په لور سفر وکړ ، څو په بشپړه توګه دجبران له ژوند نه ووځي ، وروسته له دې نه دخليل جبران نوم په ټوله نړۍ کې وپېژندل شو، دشهرت اوازې يې خورې شوې او ليکنو يې همغسې دوام درلود .

دجبران خپاره شوي اثار :

له جبران نه په انګليسي او عربي ژبو کې شپاړلس کتابونه راپاتې دي ، چې دخپرنيز کال په ترتيب په لاندې ډول دي :

الف – په عربي ژبه:

١ .موسيقي
٢ .ددښت ناوې ګانې
٣ .سر کښه اروا
٤ .اوښکې او موسکا
٥ .مات وزرونه
٦ .کاروانونه او توپانونه
٧ .تازه خبرې او تازه ټکې

ب – په انګليسي ژبه

٨ .لېونی
٩ .ليکونه
١٠ .شګې او ځګونه
١١ .مخکښ
١٢ .دځمکې خدايان

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳ .سرگردان
۱۴ .مسیح، دانسان زوی
۱۵.پیغمبر
۱۶ .دپیغمبربڼ

دغه ستر لیکوال په ۱۹۳۱کې د ۴۸ کلنۍ په عمر له نړۍ نه سترګې پټې کړې ، دی په امریکا کې دسرطان ناروغۍ له امله ومړ او جسد یې په یوه بېړۍ کې دهغه دوصیت سره سم پلارني هېواد لبنان ته راوړل شو او دخپل مېنه ناك ټاټوبي د البشرې کلي په ګلورینو غونډیو کې خاورو ته وسپارل شو .خو لیکنې یې تر ننه په سراسر نړۍ کې د اوچت شعر ، فلسفي ، حکومت او هنر مېننانو ته په مېراث ورپاتې دي .

ده ته د اروپا او منځني ختیځ په ادبیاتو او شعر دیوه اغېزمن لیکوال په سترګه کتل کېږي ، دی خپله عیشوی دی او په ماشومتوب کې یې په کلك مذهبي چارپیریال کې ژوند کړی. دده لیکنې دهغو ټکو مذهبي مشرانو له غندنې ډکې دي ،چې خپل ناوړه کارونه د مذهبي مشرۍ تر چپنه لاندې پټوي ؛ خو یوه ته هم په ذات کې سپکاوی نه کوي.

دهغه دنثر یوه بېلګه:

دوه قفشونه:

زما د پلار په بڼ کې دوه قفشونه وو، د یوه قفس په منځ کې یو زمری و، چې د پلار غلامانو مې د نینوا له صحراګانو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړي و او په دويم قفس کې د يوه خواږه غږ لرونکې مرغه اوسېده چې هېڅکله له نغمو ويلو نه ستړی کېده .

الوتونکې به هره ورځ سهار په زمري غږ کاوه او هغه ته به يې په سلام ويلو ويل:

"سهار پخير زما زنداني ملګريه!

(۳، م ۱۳۷۹)

زده کړې يې:

جبران خليل لومړنی، منځنی ښوونځی او لېسه د لبنان په بشره ښار کې ولوسته او لوړې زده کړې يې د ښکلو هنرونو، نقاشۍ او مجسمه جوړونې په برخه کې په پاريس کې وکړې.

جبران په ادبياتو، سياست، فلسفې او نقاشۍ کې ډېره ژوره، پراخه او هر اړخيزه مطالعه درلوده.

د جبران خليل اثار:

د جبران خليل اثار په عربي او انګليسي ژبو ليکل شوي خو د نړۍ په ډېرو ژبو ژباړل شوي دي.

د جبران خليل ځينې اثار په اردو، پښتو، پاړسي، هندکو، فرانشوي، پرتګالي، جاپاني، هندي او دري ژبو ژباړل شوي. په اصغر احساس، حميدالله بهيجد ، انعام الله ګوهر، ګل رحمان رحماني او نورو ژباړلي دي.

د جبران خليل پښتو ژبې ته ژباړل شوي اثار:

- زېړه پاڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ځك او اوبه
- ښځه او ژوند
- د جبران خليل شهكارې لنډې كيسې
- باد او باران
- دوه ښارونه
- د انسان بچی
- پيغمبر
- د موسيقۍ رساله
- او ښكه او موسكا
- مات وزر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران خلیل اثار د منځپانګې له پلوه

جبـران خلیــل ډېـر نظمونــه ، غزلــې، ادبــي ټــوټې او لنـډې کیسې لیکلې.
لیکنې یې یوازې د لیکنې له اړخه نه، بلکې د موضوع لـه اړخه هم ممتازې دي.
که یو ځای د شونډو، رخسار او زلفو خبرې کوي، بـل خـوا بیـا د انساني همدردۍ جذبې راویښـوي، د ظالمـانو تېـري د انسـانیت لاړ په ګوته کوي.
او د نېکۍ او بدۍ پـایلې منعکشـوي، د عـدم تشـدد پـه لارویانو کـې د منډېلا ، ګاندي او پاچا خان نومونو تر څنګ د جبران خلیل نوم هم یادولای شـو نـو ځکـه یـې پـه نظم او نثر کې عدم تشدد ډېر ښه ښکاري.
د جبـــران خلیـــل اثـــار انقـــادي، عـــاطفي، اخلاقـــي، سیاســـي، اصـلاحي، عشـقي، رومـانتیکي او ټـولنیزې برخـې لـري. نظـم او نثر یې ساده، روان او بې غوټې دی او پـه لنـډو کیشـو کـې یـې پـه حکومــت نیوکــه کــړې او د هغــوي ظلمونــه، ســتمونه او بــې انصافۍ یې غندلې دي.
دده پـه اثـارو کـې بغـاوت ډېـر لیـدل کېـږي او پـه یـوه دیکتـاتور نظام کې د غریب ا وبېچاره ترڅنګ ودرېږي، خو په شعرونو کې یې عشقي او رومانتیکي برخې هم ډېرې قوي دي، لکـه د مـات وزر په اثر کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سفرونه او دندې:

جبران خلیل د ځوانۍ عمر په لبنان کې او نور ټول عمر يې په بهر هېوادونو کې تېر کړيدی.
نوموړي د ښوونځي د فراغت نه وروسته امریکا ته ځي، بیا پاریس، مصر، ترکیې او فرانسې ته سفرونه کوي او هلته نوې تجربې حاصلوي او د خپلې نقاشۍ او هنر د ځلا لپاره نندارتونونه جوړوي، جبران خلیل سربېره د منځنۍ اسیا هېوادونو او امریکا سربېره ټوله اروپا هم لیدلې او بېلابېلو هېوادونو ته يې سفرونه کړيدي.
دده نظم ، نثر او نقاشي د ټولې نړۍ د پام وړ وګرځېد ، په ځانکړي ډول امریکا کې يې ډېر شهرت وموند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هنري نثرونه، لنډې کیسې او ادبي ټوټې

د جبران خلیل د ادبي پنځونو ځینې بېلګې:

د مور په نوم د لیکوال یوه لیکنه

مور:

د نړۍ د جنت په خوښوونکو ترانو کې هغه راښکون نشته او نه له ربابه څخه وتونکې نغمې هغه خوږوالی لري.د غریبزو ابشارونو اواز دومره خوښوونکی نه دی او نه سمندري بادونو کې هغه نرمې شته، د څوارلسمې سپوږمۍ ځلا دومره زړه راښکون شته.

دې مینه ګرکې نوم سره د کایناتو ناز او اداګانو نه پرته کېني او ټوله جادو یې د مور د سپېڅلې موسکا په وړاندې داسې ده لکه یوه وزه چې د لمر په مخ کې هېڅ ښکاري، د نړۍ ټوله خوشي په هم دې یوه کلیمه کې راغونډه شوې او ټوله مهرباني په همدې تورو کې رانغښتل شوې ده.

د ټولو نېکیو غونډه همدا سپېڅلې هستي ده او د ژوند په مجلس کې یې شتون له هغې نغمې څخه کم ندی، چې په خاموشه او تیارو شپو کې د هر چا پام د ځان په لور اړوي او له سره یو نوی ژوند وربښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور نعمت دی، کم پیداکېدوونکی نعمت! بیا بیا موندل یې امکان نه لري. د ځمکې غېږ د داسې غمیو د بیا موندنې څخه بې وسه ده او اسمان هم داسې پرښتې بیا نه رالېږي، هغه خلك ډېر بختور دي چې د داسې نعمت لرونکې دي، په سرونو یې د مور سپېڅلی سیوری او د هغې په خوږو ساګانو کې رانغښتل شوی جنت ورته یوه لویه پېرزوینه ده.

خو د هغه بد نصیبه به څه یادونه وکړم، چې د مور له مهربانۍ څخه بې برخې وي او د ژوند په پسرلي یې له وخته مخکې خزان تېری کړی وي.

(۱، م ۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران او ګوهر

جبران خلیل جبران هغه څوك و، چې د ټولنيزو دردونو تر څنګ شخصي ژوند هم ډېر دردونه ورکړل، د هغه ژوند د اقتصادي کمزورۍ له کبله له ستونزو سره مل پیل شو، د کورنۍ څو غړي يې ترې ناروغيو د تل لپاره بېل کړل، مسافرۍ يې په نصيب شوې، زده کړې يې په غير منظم ډول وکړې... پلار يې له کوره بې پروا و، مور خور او ورور يې ناروغيو ترې بېل کړل، عثماني حکومت زندان ته د ننه کړ، امريکا ته وکوچېد... او د ژوند په دوره کې ډېر ودرېد.

د جبران نغمې په ټول عالم خپرې شوې، په ټوله نړۍ يې د هغه فريادونه وويشل، د هغه درد د ټول بشر درد و، د هغه پيغام د ټول بشر لپاره و؛

د نغمو غوندې خپاره شوو، په عالم د بې دردۍ کې يو څه وخته خو زموږ هم د احساس کوڅه کې کور و
استاد پسرلی

دې دردونو او ستونزو د جبران هنر او تخليق ته اوږد او داسې ژوند ورکړ، چې د نړۍ په څنډه، څنډه يې خلك له نوم سره بلد شول.

هغه زمانه چې جبران پکې اوسېده، داسې وه، چې د نړۍ نفوس شا و خوا شپږ مېليارده و، په هره برخه او هر ځای کې د عالمانو شمېر زيات وو، په ځانګړي ډول دې زمانې خو ادب و هنر ته داسې څېرې ورکړې، چې په تېر تاريخ کې کمې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران چې په عربي او انګلیسي ژبه لیکل کړي دي، دا وخت یې اثار د نړۍ ګڼو ژبو ته اړول شوي، چې په دې کې له نیکه مرغه پښتو هم شامله شوې، ډاکتر خالق زیار، زبیر شفیقي، زینب سالك، ډاکتر عبدالحمید بهیج، عصمت الله زهیر او نورو درنو لیکوالانو او ژباړنو پښتو ژبه د جبران په مرغلرو هم پسې ښکلې کړه، او زموږ ملګري شاعر انعام الله ګوهر د ژباړې پیل د نړۍ د دې ستر لیکوال د لیکنو په ژباړه وکړ.

جبران له ژوند سره په تړاو را ته ډېر څه وایي، په دې نثري ټوټو او تاثراتو کې یې هم د ژوند سره تړلي مسایل را اخیستي، په دې اثر کې د جبران کېسه ییز نثرونه لولو، چې د ژوند یو اړخ به راته بیانوي او دا بیان په داسې ډول دی، چې انسان ستړیا ته نه ورکوي، په زړه پورې تصویرونه، ښکلې تشبیهه ګانې، ښکلي پیغامونه، رواني خبرې لکه شعرونه، فلسفیانه تصورات، عاطفي او مینه ناك خیالونه، د انسان دوستۍ بېلابېل اړخونه او نور ډېر داسې څه را اخلي، چې د ډېرو انسانانو د ژوند مشترکات یې بللای شو.

د دې اثر په ژباړه هم ډېره خواري شوې، انعام الله ګوهر چې د لومړي ځل لپاره ما ته وویل((د جبران اثر مې نیمایي ژباړلی، هیله من یم، چې ژر یې پای ته ورشوم)) هغه وخت یې نیمایي راته وسپاره، بیا له هغه وروسته زه یو څه وخت غم ترې بېل کړم، بیا یې یوه میاشت وروسته بشپړ کتاب راته وسپاره، چې نوم یې په((هندارو کې ارواوې)) ورته ایښی و.

د دې اثر د لیکوال او ژباړن تر منځ یو مشترك ټکی چې زه یې باید دلته یاد کړم، هغه ستونزمن ژوند دی، جبران هم له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزو سره غاړه، غرې ژوند کړی او ګوهر هم چې زه څومره پېژنم، ډېر درد پېدلی.

اوس چې دا ليکل کوم، يوه خاطره يې راته ياد ېږي، يوه ورځ د ګرديز ښار په يو دوکان کې ناست وم، ګوهر مې له لرې وليد ، زنګ مې پسې وکړ، راته ويې ويل؛ زما خواته راشه، ضرور کار درسره لرم، په بېړه ورغلم، سترې مه شي يې په چوپه خوله را سره وکړه، لومړۍ خبره يې دا راته وکړه، ورور مې مړ شوی، زه څم، يوازې مې ته خبرولې.

د ګوهر په څېره د غم خړه پرده غوړېدلې وه، تر ډېره چوپه خوله سره روان وو، ورور يې په ځوانۍ کې ترې بېل شو، کورنۍ يې اوس هم د مهاجرت په دېار دېره ده، دی چې کله چېرته، کله چېرته د مسافرۍ شپې سبا کوي او د کور دروند پېټی يې په اوږو دی، ما ته د جبران ژوند را يادوي، هغه هم خپل پلرنی ټاټوبی بېروت پرېښود ، په امريکا او نوره نړۍ را وګرځېد او د ژوند پېټی يې چېرته، چېرته يووړ، ګوهر هم تر دمه را ته داسې سترې مسافر ښکاري، الله ج دې نور زموږ دا دوست د اشوده او شوکاله ژوند څښتن کړي.

زموږ نسل ته هم روانو حالاتو او ستونزو په ادب کې لوړ هنرونه ورکړل، الله ج خو مهربانه دی، دا ستونزې به په نړۍ کې زموږ د نيکنامۍ او وياړ داستانونه وغږوي، ګوهر غوندې ملګري به په نړۍ کې يو وخت د جبران په څېر د نوم څښتنان وي، الله ج دې وکړي.

په دې کتاب کې مې هم ډېر داسې څه ولوستل، چې خپلې ټولنې ته يې په زړه پورې پيغامونه بللای شو، د ليك په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی کېسه چې د انسانانو د بېل مخلوق په ژبه د انسان د چلندونو په اړه شوې، موږ ته له جنګه نفرت راکوي، موږ ته د یو شوله ییز ژوند بلنه راکوي او دا پیغام راکوي، چې د انسانانو له جنګه نور مخلوقات هم تنګ شوي، نور مخلوقات هم بد پرې وايي.

په لیك کې ښاپېرۍ د یو ځوان سرتېري د جسد ننداره کوي، د هغه په جېب کې لیك را اخلي، هغه لولي، بېرته یې په جېب کې ورته ږدي ...او وروستۍ برخه یې په دې ډول ده؛))

ښاپېرۍ هغه لیك بېرته د ځوان په جېب کې لکه څنګه چې ایښی ؤ،کېښود. او بیا ټولې په ډېره خواشینې او پټه خوله د ځوان سرتېري له جسده روانې شوې،دوی ټيټ سر روانې وې، له لرې مزل وروسته یوې وویل:

»دا د انسان زړه خو تر ډبرې او زموږ تر هغه د بوټا هم سخت دی.((«

د ګوهر د ژباړې په اړه باید دا ووایم، چې د دې کتاب مفاهیم تر ډېره په سم ډول پښتو شوي، دا چې ګوهر صاحب، په انګلیسي او اردو دواړو ژبو حاکمیت لري، نو دا اثر یې هم له انګلیسي را ژباړلی او له اردو ژباړې سره یې پرتله کړی، چې دې کار یې د مفاهیمو له سمې رسېدا سره مرسته کړې، بل دا چې د دې اثر ژباړه په ساده او روان ډول شوې، زه خو یې له لوستو سره ستړی نه شوم، بلکې خوند مې ترې اخیست، بل دا چې د جبران لیکل شاعرانه او عاطفي دي، ګوهر هم شاعر دی او هم عاطفي انسان دی، نو کوم کلمات چې جبران په اصلي ژبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورته لري، ګوهر يې په پښتو کې ورته پيدا کوي، دا ژباړل شوی اثر به ځينې نيمګړتياوې او خامۍ هم ولري، خو ما به نه وي ليدلې، نور ګوهر صاحب! ته د نورو داسې ژباړو، ښو شعرونو ليکلو او ښه ژوند هيله، تاشو ته دې دا کتاب مبارک وي، الله ج دې وکړي، چې زموږ د نيکمرغيو پيل د دې کتاب له چاپ سره وشي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران خلیل جبران ویناوې

د هغه امت په حال افسوس دی چې ...

د هغه امت په حال افسوس دی چې له دین څخه مذهب، له بیدیا څخه کوڅې او له حکمت څخه منطق ته رجوع وکړي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې هغه جامې چې د دوی په لاشونو نه وي اوبدل شوې، اغوندي او هغه خواړه خوري چې دوی نه وي کرلي.

د هغه مغلوب امت په حال افسوس دی چې د خپل قاتل وربښمیني جامې کمال او د هغه توندي ښکلا وګڼي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې په خوب کې له ظلم څخه بېزار او په ویښه ورته تسلیم وي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې د جنازو تر شا خپل غږ پورته کوي او د هدیرې په مینځ کې ویاړي او یوازې هغه مهال سرغړاوی کوي چې غاړې یې د تورې لاندې او د دار په سر باندې راشي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې خپلو اتلانو ته په سازونو او سندرو هر کلی وایي او په نارو شورو یې بدرګه کوي ترڅو په همدې ډول د بل اتل هرکلي ته ولاړ شي.

د هغه امت په حال افسوس دی چې عقلمن یې ګونګی، ځواکمن یې ړوند او مشکلکشا یې زیاتې خبرې کوونکی او اپلتې ویونکی وي. د هغه امت په حال افسوس دی چې هره کورنۍ یې امت وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل سندره

(ادبي ټوټه)

زه هغه کلمه یم چې فطرت پخپله ژبه وویله، بېرته یې واخیسته، د زړه په تل کې یې پټه کړه او بیا یې وویله.
زه هغه ستوری یم چې د هسك له شنډو د ځمکې پرشین ځادر رابښکته شوم، زه د عناصرو د سترګو نور یم چې نطفه یې د ژمې په رحم کې منځ ته راغله، د پسرلي له ګېډې راووته، د دوبي ګرمیو یې روزنه وکړه او د خزان لاس ویده کړه.
زه د میینانو ډالۍ یم
زه د خوښیو و تاج یم

زه مړي ته د ژوندي له لوري اخرۍ ډالۍ یم
زه سبا یې وخته د نورو راتګ د خبرتیا پر وخت د نسیم مرستیال یم او ماښام یې د مخه ښې پر وخت د الوتونکو ملګری، زه په میدانونو کې پخپلو خوځېدو سره هغوی ته ښکلا وربښم او په هوا کې د ساه پر اخیستلو هغه خوشبویه کوم.

زه له خوب سره نښتي یم د شپې بې شماره سترګې پر ما خوربېږي او د ویښتیا به غوښتنه کوم چې د ورځې د سترګو سره خپلې سترګې وجنګوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د پرخې شراب څښم، د بلبل نغمې اورم او د شنو وښو پر چکچکو نڅېږم، د نور د ليدو لپاره مې تل سترګې د هسک په لور نيولې وي، زه خپل سيوري ته هېڅ نه ګورم او دا هغه حکمت دی چې تر دې دمه د انسان زده کړې نه دي.
(۱، م ۸۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د متلونو هنر

راز ساتنه د مصريانو هنر دی
هوډ د کلدانيانو هنر دی
نظم او همغږي د يونانيانو هنر دی
درناوی کول د چينايانو هنر دی
ستونزې زغمل د يهودانو هنر دی
ځان ښودنه او مبالغه د عربانو هنر دی
سينکار او شيك پوشي د ايرانيانو هنر دی
د قت او ظرافت د فرانشويانو هنر دی
ښکلا د ايټالويانو هنر دی
لوړ پروازي د جرمنيانو هنر دی

د خلکو په مينځ کې:

د خلکو په مينځ کې داسې قاتلان شته چې هېڅکله يې يو شاڅکی وينه هم نه ده توی کړې، داسې لوټماران او غله شته چې هېڅکله يې غلا نه ده کړې او داسې دروغجن شته چې تل يې ريښتيا ويلي دي.

د دروازې د سر ليکنه

د کور د دروازې پر سر مې وليکل تقليد بهر پرېږده او بيا دننه راشه! نو پس له هغه مې پوښتنې او ليدنې ته هېڅوك رانغلل (۵،م ۱۳۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران خلیل ځیني غوره هنري نثرونه او ادبي ټوټې

غم او ښادي:

ستاسې ښادي ستاسې غمونه دي. هغه چېنه چې تاسې ترې د خندا اوبه څښئ، ستاسې له ګرمو اوښکو نه ده ډکه شوې، ایا له دې پرته نور څه هم شته؟

کله چې د غم تېره غاښونه ستاسې په بدن را کوزېږي، ورسره مو د زړونو په تل کې خوښې دوه چنده کېږي. ایا ستاسې د شرابو جام هم یوه ورځ د اور په بټۍ کې نه و ویلې شوی؟

هغه نغمه چې ستاسې روح ته ارامي وربښي، هماغه لرګی نه دی چې یوه ورځ د تېښې په وسیله له ونې راپرې شو؟ نو هر وخت چې خوښ شوئ، د خپل زړه ژورو ته ښکته شئ، هلته به وګورئ، څه چې تاسې خپه کړي یاست، اوس به تاسې ته خوښي درکوي.

هر وخت چې د غم لښکري درنه تاو شوې، یو ځل بیا مو د زړه تل ته ښکته شئ، درته معلومه به شي، چې تاسې د هغه څه لپاره ژاړئ چې تاسې یې په ځمکه کې د خپلې خوښۍ پیدا کوونکي بولئ.

ستاسې له منځه ځیني وایي چې ښادي له غم نه غوره ده. بله ډله دا خبرې نه مني او وايي چې هېڅکله هم نه، غم هېڅکله له ښادۍ نه غوره نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زه تاسې ته وایم چې غم او ښادي رښتیا هم یو له بل سره تړلي دي، جوړه راځي او جوړه بېرته ځي او که چېرته له دې دواړو یو ستاسې د د دسترخوان څنګ ته راځي، نو دا د حیرانتیا خبره نه ده، تاسې پوه شئ چې بل یار یې هلته ستاسې پر بستر پروت دی.

هو! په رښتیا چې تاسې د غم او ښادۍ د تلې دوې خواوې یاست، تل لاندې او باندې کېږئ، له حرکت نه، نه لوېږئ، خو هغه وخت چې خالي او سپك شي.

که چېرته د ژوند خزانه دار تاسې د سیم او زر د تللو لپاره په کار وګوماري، نو ستاسې د غم او خوښۍ پیمانه په یوه حالت نه پاتې کېږي.

مرګ:

د کاروان د اوښانو د ګونګړیو غږ شوکه لري کیږي. کرۍ ورخ ګرځېدلې توتکۍ ستړې ستومانه د خپلې ځالې په لوري وخوځیږي.

او د سمندر له څپو سره په جګړه بوخته کښتۍ هم بالاخر تر غاړې پورې راورسیږي خو...

خو اې مرګه !! ته په وخت لاسبرى یې او د راتګ لپاره دې هیڅ یوه ګړۍ نه ده ځانګړې.

د پسرلي رنګین سهار وي او که د مني سپېره غرمه وي ، ته یې هیڅ پروا نه لرې او پخپلو کارونو بوخت یې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړاوی برېځر،ستړی مابښام او خاموشه شپه هیڅکله ستا د راتګ خنډ نه شي کېدای.

ته د هیڅ چا او هیڅ شي په کیسه کې نه یې!
که د وریځو پنډونه خولې خلاصې کړي او د مځکې د تندې ختمولو لپاره په شېبو شېبو ووریږي او یا هم د مځکې وچې شونډې یوې قطرې اوبو ته په تمه وي،ګلان د خپلو پاڼو په رنګ،رنګ وربښمو کې پټ وي او که د خزان تبې وهلې وي........لنډه دا چې یو موسم هم ستا د لارې خنډ نه ګرځي، ته په هر شي بر یې.

د سمندر په ژوره اوکراره غېږه کې هم له تا خلاصی نشته ! د سپېدار د ونې تر سیورې لاندې هم ستا له لاسه څوك په کراره نه شي کېناستلی او په میدانونو کې خو هسې هم ستا واك دی.
مختصر دا چې له تا هیڅ ځای خوندي نه دی،ستا د باز غوندې له سرو سترګو نه هیڅوك هم پناه نه دي او ستا ساړه او زیږ لاشونه هر وخت د غېږي ورکولو لپاره خلاص دي!!

***

ملګري ته مې وویل :

»هاغه پورې ښځه وینې !....هغه چې اوس د بل چا پر ځنګل ورپرته ده...پرون یې بالکل همداسې زما په ځنګل سر ایښی ؤ.«
ملګري مې ځواب راکړ : «او سبا به زما په ځنګل خوب کوي.«
ومې ویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

»اې ! ته خو لې ورته وګوره !! څومره نژدې ورناسته ده،د دوی وجودونه له یو بل سره لګیږي...پرون ماته همدومره نژدې راناسته وه.«

ملګري مې وویل : « او سبا به بیا زما خوا ته همدومره نژدې ناسته وي.«

ما ورته وویل : « اوه..هو...وګوره دواړه له یوې پیالې نه څښناك کوي...پرون یې زما پیاله له خپلو شونډو سره لګوله.«
ملګري مې ځواب راکړ : « او سبا به ته ګورې چې له ما سره وي او له یوه ساغره یې څښنو.«

ما بیا ورته وویل :

»وګوره د هغه سرې خوا ته څومره په مینه ورګوري...په سترګو کې یې اقرار او اظهار له ورایه ځلا کوي.«

ملګري مې وویل : « او سبا به ماته هم داسې په مینه راګوري.«

ورته ومې ویل : « ته ورته وګوره لکه څنګه چې اوس د هغه سړي په غوږ کې د مینې سندري وایې همداسې یې پرون زما په غوږ کې د مینې زمزمې کولې.«

»او بله ورځ به بیا زما په غوږ کې د مینې دا نغمې زمزمه کوي»، ملګري مې ځواب راکړ.

ورته ومې ویل :

»هلته وګوره....لکه اوس چې یې څنګه هغه ته غاړه ورکړې پرون کټ مټ همداسې ماته راتر غاړې وته.«

ملګري مې راته وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

»ته به ګورې سبا به بیا ماته داسې غېږه راکوې.«
ملګرې ته مې مخ وروګرځاوه، ورته ومې ویل :
»آه.. داڅومره عجیبه ښځه ده.«!

خو ملګري مې ځواب راکړ:

»هغه بالکل د ژوند په څېر ده چې ټول خلك ترې برخمن دي....د مرګ په څېر پر هر چا بریالۍ ده ....او د ابدیت په څېر یې ټول په خپله غېږه کې نیولي...له هغې پرته ژوند امکان نه لري....هغه ژوند دی.«

***

وروستی سوغات

د اته ویشتمې شپې تکې ژېړې سپوږمۍ په اوښلنو سترګو او چوپه خوله د مځکې لور ته کتل، کټ مټ د هغه مریض په څېر چې نور له خپل ژونده ستړی وي او هر اشوېلی یې لکه د دېواله ګړۍ ټك ټك مرګ ته شېبې شماري.

پیکه رڼا به یې کله کله د نارنج د ونې په شنو پاڼو ولګېده، نژدې د یوه بلبل له شوزه ډك غږ به د شپې چوپتیا ماته کړه.له فریاده ډك غږ به یې ازانګې وکړې او فضا به نوره هم وېرونکې شوه، خو د فطرت په منګولو کې زنداني سپوږمۍ بې وسه وه او د پنډو وریځو د سپینو ټوټو په منځ کې داسې ښکارېده لکه په سپین کفن کې د کوم ځوانیمرګ پېچلی جسد!

ځلېدونکو ستورو هم په ډېره مایوسۍ خپل ملګري ته کتل ؛ له سپوږمۍ سره له یوې میاشتې ساتېري او وخت تېرولو وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د هغې فراق ته اندېښمن وو او په يوه ژور چرت کې لاس تر زنې ناست وو.

له بلې خوا سپوږمۍ چې له ډېره غمه په ځان نه پوهېده ،شوکه شوکه د اسمان په شنو څنډو کې پناه کېده، د هغه وريځې په څېر چې لـه وربـدو وروستـه رو،رو پـه فضـا کـې ورکيـږي. ټول کاينات د يوې هيبت ناکې خاموشۍ په ټيکري کې نغښتي و، د سپېدار ونې يوې او بلې خوا ته ښورېدې ته وا له ډېره غمه لاشـونه مـږي او د بـدن سـتړيا لـرې کـوي، اوږده سـيوري يـې د شيشکو په څېر وېرونکي ښکارېدل، کله نا کله به په اسمان کې يـوه پيکـه سـتوری د وچ ګـلاف غونـدې ترسـترګو شـو او د سپوږمې زګېروو به په هوا کې ازانګې وکړې.

شـپه ورو،ورو پـه ختمېدو وه او د اسـماني څراغ روښـانه شـغله شوکه،شوکه مخ په مړه کېدو وه.

پـه دې وخت کې يـو دم يـوه ځلېـدونکي ستوري پـه اسـمان کـې لاندې د مځکې په لور منډه کړه او د مځکې پـه بې پايانـه ژورو کې ورك شو. ماته دا ننداره داسې ښکاره شوه لکه لـه ژونـد سره د تل لپاره د خدای پاماني اخيستونکي مسافر وروستی

وغـات..........خپلې ملګرې مځکې تـه د انـډيوالۍ وروستۍ نښـته....د سـپوږمۍ لـه اندېښـمنو ډکـو سـترګو څخـه څڅېـدلې اوښکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړې مچکه

د مینې د ستر دیوتا په لپه کې دا د ژوند د اوبو لومړی غړپ دی چې مین ته یې ورکوي.

دا غړپ د شك، بې باورۍ او یقین تر منځ د بېلتون لومړې کرښه ده....شك او بې باوري...چې اروا ورسره نارامه کیږي او زړه خواشینی کوي.......او یقین چې زړونه او ارواوو ته خوښۍ وربښي.

دا د ژوند د پیلامې لومړۍ سندره ده او د « یوه ارماني او حقیقي انسان» د ډرامې لومړی رول دی.

لومړۍ بوسه د نابلدې ماضي او روښانه راتلونکې تر منځ یو تړون دی ، د احساساتو د خاموشۍ او نغمو تر منځ یو مزی دی. لومړۍ مچکه یو سپېڅلی لفظ دی چې د څلور شونډو له یو ځای کېدو څخه راپورته کیږي او خوریږي.

زړه خپل تخت اعلانوي، محبت پاچا وي چې په سر یې د وفا تاج ایښی وي.

دا د ګلاب په پستو شونډو د نسیم د تنکیو ګوتو هغه پوست لمس دی چې یو شوږ اشوېلی زېږوي او زړه ته کرار او روح ته سکون ورکوي.

لومړۍ بوسه د جادویي اهتزاز هغه لومړنۍ شپه ده چې مین د دې مادي نړۍ د زمان او مکان له قیده خلاصوي او د خیالونو او خوبونو دنیا ته یې بیایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دوو معطرو ګلونو پیوستون دی چې د دواړو د خوارږه بوی له یو ځای کېدو څخه یو دریمه اروا پیدا کیږي.

لکه څنګه چې د محبوب لومړی نظر هغه تخم دی چې دیوتا یې د انسان د زړه په کرونده کې کري، په همدې توګه لومړی مچکه هغه لومړنی ګل دی چې د ژوند د ونې په ښاخونو رازرغونیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور شاعران

د مېز پــه سـر ايښـي د شـرابو تـر يـوې پيــالې راګرځېـدلي و. يو شاعر وويل:

»زه په خپل تېز شاعرانه نظر او درېيم حس د دې شرابو ښايسـته بـوی داسې احساسوم لکـه د مارغـانو يـوه ډلـه چې د کـوم زړه راښکونکې ځنګل په سر پروازونه کوي.«

دويم شاعر سر راپورتـه کـړ، ويې ويـل : « بالکل سمه خبره دې وکـړه. زه د خپـل زړه پـه غوږونـو د دې خيـالي مارغـانو خـوږې نغمې اورم ! د دوی خوږو نغمو زمـا زړه لـه هرې خوا داسې ګـير کړی لکـه د کـوم سپين ګـلاف پاڼې چې د شاتو مچۍ پـه خپلـه پسته غېږ کې ونيسي.«

دريم شاعر سترګې پټې کړې، لاشونه يې په هوا کې داسې پورتـه کــړل تــه وا چاتــه ټينګــه غېــږ ورکــوي، ويــې ويــل :
»همداسې ده ! ما پخپلو لاشونو د دوی پستې وزرې لمس کړې او داسې احساس مې وکړ لکه کومه ښايسته ښاپېرۍ چې د نـاز پـه درانـه خوب ويده وي او اشوېلې يې زمـا لـه ګوتـو سره غـاړه غړې شي.«

څلـورم شــاعر د شــرابو پيالــه ورپوتــه کــړه، ويــې ويــل:
»آه ! افشـوس ملګـرو !! زه بېخـي بـد ذوقـه يـم ! زمـا د ليـدلو، اورېدلو او لمس قـوه بېخي کمزورې ده ! زه خو نـه د دې شرابو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه راښکونکی بوی،نه خوږه نغمه او نه هم پستې وزرې احساشولی شم ! زه یوازې په دې پوهېږم چې دا شراب دي او بس ! نو د دې لپاره چې پنځه حواسه مې ستاشو په څېر قوي شي او د لوړ تخیل څښتن شم، باید دا شراب وڅکم.«

بیا یې د شرابو پیاله په غاړه واړوله،یو څاڅکی یې هم نه شو پاتې، ټول یې وڅکل.

پاتې دریو شاعرانو ورته حیران، حیران کتل ، خولې یې وازې پاتې شوې او په سترګو کې یې یو غیر شاعرانه او تږی نفرت له ورایه ښکارېده!

خزان

بیا تر ټول کاینات د خزان سپېره لاشونه تاو دي، ګرده فضا یوه وېرونکې ساه اخلي، مارغان پخپلو ځالو کې غلي ناست دي او په تنکیو څانګو کې شنې پاڼې د کومې غمژنې پېغلې د اننګو په څېر تکې ژېړې اوښتې دي.

د خزان سپېره باد ځپلې ژېړې پاڼې یوې او بلې خوا ته الوځي، له کړپا یې یوه ویرژلې نغمه پیدا کیږي ته وا د غم دیوتا پخپلو مړاوو ګوتو سیتار وهي.

آف !! د ظلم او استبداد خونړۍ خېرې مخ په وړاندې درومې، داسې بربښې لکه د ګردې نړۍ شیطانان چې یو ځای شوي وي او خپلې منحوسې وزرې رپوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا ساړه ،ساړه اشوېلي کاږي او ورو،ورو مخ په وړاندې روانه ده. زه لرې، يوې خوا ته ګوښه ناست يم او ددې خواشينونکې سانحې په تماشه يم، زړه مې د وېرېدلې توتکۍ په څېر مړاوی دی او روح مې د ناروغ د زګېروو په څېر خفه خفه!
د خزان دې سپېرو لاشونو د سلګونو زړونو غوټۍ تر غوړېدو وړاندې ورژولې.

سمندر په وراخطايۍ له ساحل سره ځان ووهي، هغه ته زارۍ کوي او د هغه مريض په څېر سترې اشوېلي کاږي چې د ژوند په وروستي پړاو کې وي او د ځنګدن سلګۍ وهي....آسمان بې نوره او بې جلوې دی، د مځکې څېره د نارنج په څېر تکه ژېړه اوښتې ته وا د ټول کايناتو په نبض کې د وينې تګ،راتګ درېدلی.

اف !! زما اوښلنې سترګې د دې غمژنې ننداري د ليدلو توان نه لري...په دې تريخ او زهرجن چاپېريال کې مې سمه ساه بنديږي، ترك زړه مې چوي....له درده ډکې نارې مې په فضا کې يوې او بلې خوا ته سترې پروازونه کوي.

اُف خدايه !! دا سپېره خزان !! دا بې نوره او خواشينونکی خزان !!

***

د شپې په ژوره خاموشۍ کې چې سيوري اوږده شي او دشيشکو غوندې په دېوالونو يوې او بلې خوا ته ښوري.....په داسې حال کې چې د چنارونو ونې يو بل ته غړۍ سره وربېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړي او غال مغال پیل کړي.....زېړبخونده سپوږمۍ په کفن کې د پېچلي جسد په څېر ښکارېږي او هغه وخت چې ستورې د وریځو پلو له مخه لرې کړي او غلي غلي لاندې راګوي...........په دې وخت کې زما اروا د خیال په کاواکو لارو تګ ته بې ارامه شي او په نابلده درو کې ستا په لټه سرګردانه ګرځي.

خو حیف !! چې هغه ستا په پیدا کولو کې پاتې راشي او نه هم ستا د پښو کومې نښې مومې چې ستا درك وروښيي. آه !! زما روح خفه،مایوس او ستړی ستومان راستون شي. بیا هغه وخت چې د خوب ملکه ما پخپله پسته غېږ کې واخلي ،فکر وکړم چې د یو څه وخت لپاره به مې د دنیا ستړیاووي او لوړې،ژورې له یاده ووځي...... خو افشوس چې هغه وخت هم زما اروا ستا په لټه داسې سرګردانه ګرځي لکه کومه مسافره توتکۍ چې د شپې تېرولو ځای نه لري.

هغه د خیال د نړۍ په ګوټ ګوټ کې لالهانده په تا پسې ګرځي خو په هیڅ ځای کې تا ونه مومې او نه هم ستا کوم یادګار تر سترګو کیږي.....په دې وخت کې هغه د خپل خوار نصیب له لاسه داسې بې سکونه شي لکه د سیتار په خاموشو تارونو کې چې له شوزه ډکه نغمه غږېږي.

بېرته زما روح ماته ستړی او مایوسه راشي......ستا په خوږو یادونو ځان مشغول کړي او ستا د راستنېدو په تمه ځان خوشاله کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څپو کې انځور

د پسرلي په يوه رنګينه ورځ ،غم او خوشالي د يخو اوبو د يوې شنې چينې په غاړه يو ځای شول.له روغبړ وروسته هم هلته کېناستل او پخپلو کې يې خبرې پيل کړې.

خوښي د دنيا د ښايستونو،په غرونو او ځنګلونو کې د ژوند پر ورځنيو جالبو پېښو او همدا راز د سهار او ماښام تر منځ د مستو نغمو په اړه خبرې کولې.غم د خوښۍ له ټولو خبرو سره همغږي وښوده او په پسرلي کې د شنو فصلونو او تازه هواګانو په اړه يې تفصيلي خبرې وکړې.

د دوی دواړو خبرې تر ډېره اوږدې شوې ، دواړو لوريو د يو بل خبرې او نظريات تايد کړل.

د چينې په هغه بله غاړه دوه ښکاريان تېرېدل، د چينې په پاکو اوبو کې يې وکتل،يوه وويل :

»يره ! زه حيران يم چې هغه دوه کسان به څوک وي او هلته څه کوي !؟«

بل ښکاري وويل : «کوم دوه کسان !! زه خو يوازې يو کس وينم ،په اوبو کې هم يوازې يو تصوير انعکاس کوي.« لومړي ورته وويل : « نه ياره !! دوه کسان دي، په څپو کې هم دوه انځورونه ښکاري.«

دويم ښکاري بيا ورته وويل : « زه خو يوازې يو کس وينم.« لومړي ورغبرګه کړه : « زه ښه ښکاره وينم چې دوه کسان دي.« له هغې ورځې رانيولې تر ننه پورې دا يو ښکاري وايي چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

»زما د ملګري په نظر کې فرق راغلی،يو شی ورته دوه ښکاريږي.«

او دا بل يې بيا وايي:

»زما د ملګري نظر کمزوری شوی،شيان سم نه ويني.«

***

ليك

ختيځ لور ته له شنو جزيرو د راګرځېدلي ستر سمندر په هغه ژوره برخه کې چې هر وخت له ملغلرو او ګوهرو ډك وي، د يوه ځوان جسد پروت و.

په خوا کې ورسره سمندري ښاپيرۍ ناستې وې، ښايسته شنې سترګې يې د ځوان په مړي کې خښې کړې وې او په خپلو کې يې په سندريز غږ خبرې کولې.

د دوی خبرې سمندر واورېدې...سمندر څپو ته وسپارلې....څپو پرخپلو اوږو تر ساحله راوړې او د نسيم پاسته باد زما تر غوږونو راورشولې.

يوې ښاپيرۍ وويل :

- دا سړی پرون هغه وخت دې سمندر ته ...زموږ نړۍ ته....راغی چې د سمندر څپې تور نورو ورځو يو څه کمې وې.. بلې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ څېږي کمې نه وې خو دا انسان چې ځان پر مځکه د خدای خلیفه بولي،په یوه خونړي جنګ کې ښکېل دی او دومره وینې یې توی کړې چې دا دې اوس یې د سمندر اوبه هم تکې سرې کړې.ماته داسې ښکاري چې دا ځوان هم د دې خونړي جنګ د قربانیانو له جملې څخه دی.

دریمې ښاپېرۍ وویل:

ـ زه خو دا جنګ منګ نه پېژنم چې دا د کومې بلا نوم دی البته انسان پېژنم . انسان پر مځکه تر واك خپلولو وروسته اوس په دې لټه کې دی چې په څه چل پر سمندر هم برې تر لاسه کړي،په دې سلسله کې انسان د سمندر د څپو په سر یو حیرانوونکی شی ځغلوي. د ده په دې حرص سره زموږ سمندري مشر ...زموږ دیوتا ډېر په غصه شو....اوس زموږ د دیوتا د خوشالۍ په موخه انسان دده په خدمت کې شوغات او قربانۍ راوړاندې کړلې. دا اوس چې ستاشو په مخ کې کوم جسد پروت دی، دا د انسانانو لخوا زموږ مشر،دیوتا ته یوه ډالۍ ده.

څلورمې وویل:

ـ زموږ مشر دیوتا څومره سپېڅلی شخصیت لري خو اوس څومره سخت زړی شوی....که چېرته زه د دې سمندر واکمنه وای ما به هیڅکله د انسان دا پېشنهاد نه وای منلی......ښه ،خیر !! اوس راځئ چې د انسانانو لخوا د رالېږلې ډالۍ خوا ته ورشو،کېدای شي موږ د انسانانو په اړه یو څه جالب مالومات تر لاسه کړو.

دوی ټولې د جسد خوا ته ورغلې. یوې یې د ځوان د زړه خوا ته نږدې جېب ته خپل سپین لاس وراوږد کړ،یو لیك یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راویوست،نورو ښاپیریو ته یې په زوره ولوست،په لیك كې كښل شوي و:

»زما ګرانه..! دا دې شپه نیمه تېره شوې او زه تر اوسه ویښه ناسته یم....په داسې ترخوشېبو کې هغه څه چې ماته ډاډ راکوي،یوازې زما اوښکې دي چې ستا په فراق کې مې لپې لپې په مخ راروانې دي...په یوه شي مې هم زړه نه کرارېږي ،یوازې دا خبره سکون رابښي چې ته به د جنګ له خونړیو خپړو بېرته روغ رمټ زما غېږې ته راځې...ستا هغه یو څو جملې چې د تلو په وخت دې ماته کړې وې،تر اوسه له ما څخه نه دي هېرې شوې او په غوږونو کې مې ګرځي،راګرځي.هغه چې تا ویل :(هر انسان د اوښکو یو امانت او خزانه لري چې یوه نه یوه ورځ یې حتماً بېرته ورسپاري.(

ـ ګرانه !! نه پوهېږم چې څه درته ولیکم !!! زړه مې غواړي چې دا خپل زړه او روح په دې کاغذ کې درته ونغاړم....هغه زړه چې ستا په فراق کې بې ارامه،بې سکونه دی، خو ستا مینه دردونه په خوند او ارام بدلوي....او غمونه په خوښیو او خنداګانو بدلوي.....هغه ورځ چې زموږ زړونه د مینې په برکت یو له بل سره غاړه غړې شول له هغې ورځې راهیسې په دې تمه یم چې د لوی څښتن په فضل به زموږ وجودونه هم یو شي او یو روح به په کې پرواز کوي....خو بیا د جنګ ډارروونکي نغاره پیل شوه او تا د خپلې دندې او وطن د مینې په خاطر د جنګ دې نغارې ته ښه راغلاست ووایه او دجنګ ډګر ته روان شوې....

ـ افففف !! دا څنګه دنده او وطن دی چې دوه مین زړونه له یوه بله بېلوي . .مېرمنې کونډې کوي او ماشومان یتیمانوي....دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه هېواد پالنه چې جنګونه راپاوري او په ورو ورو خبرو کلي او وطنونه ورانوي!....
دا څنګه دنده ده چې غريب کليوال خلك د خپلو ظالمانو بادارانو د واکمنۍ لپاره خپل ژوند قرباني کوي...که چېرې دنده د قوموتو تر منځ د شولې تباه کول وي او همدا راز هېواد پالنه د انسان د ژوند شوکالي او ارام له منځه وړل وي نو داسې دندې او هېوادپالنې ته خو له ورايه دوه لاسې سلام!.....
نه،نــــه ،نه ...! زما ګرانه ..! زما په خبرو پسې مه ګرځه!...
زړور شــه او خپــل هېــواد تــه وفــادار او ايمانــدار اوســه!..
د يوې ځوانې جينۍ په خبرو پسې سر مه خوږوه ، د چا سترګې چې مينې ړندې کړې او په عقل يې د فراق پرده پرته ده ....ته خپلې دندې ته وفادار اوسه....که مينې ته اوس زما تر غېږې روغ،رمټ نه راورشولې نو په راتلونکې نړۍ کې به مو حتماً سره يو ځای کړي....
د خدای په امان!
ستا محبوبه ..د تل لپاره ستا«
ښاپېرۍ هغه ليك بېرته د ځوان په جيب کې لکه څنګه چې ايښى ؤ،کېښود. ټولې په ډېره خواشينې او پټه خوله د ځوان سرتېري له جسده روانې شوې،دوی ټيټ سر روانې وې.له لږ مزل وروسته يوې وويل:
»دا د انسان زړه خو تر ډبرې او زموږ تر هغه ديوتا هم سخت دی.«

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

هر څوك ښکلا ته له خپل ليدلوري ګوري.

ځوريدلي او ژوبل وايي:

ـ ښکلا د حياناکې او مهربانې ښځې په څېر ده... چې په ډېر ويار او عظمت زموږ تر منځ تېريږي په داسې حال کې چې لېمې يې له حيا ډکې وي او ښکته ګوري.

يوه بل جذباتي کس بيا داسې وويل:

ـ نه ! داسې نه ده ! حسن د طوفان په څېر وېرونکی او زورور دی چې تر پښو لاندې مو مځکه خوځوي او په سر مو آسمان. ستړي او ستومانه خلك بيا وايي:

ـ ښکلا يوه پسته نغمه ده چې زموږ په اروا کې ګنګوسه کوي او زموږ د ذات په چوپه نړۍ کې رو، رو انګازې کوي لکه د ډېوې تته رڼا چې له خپل سيوري څخه ډاريږي او سترګې پټې،پټې کوي.

هغه چې لالهانده دي د ښکلا په اړه داسې وايي:
ـ موږ د غرونو په منځ کې د ښکلا نارې واوريدې او ورسره سم د اشونو د پښو ترپا ، د ښکاري مارغانو د وزرونو شور او د زمريو غړمبهار هم تر غوږو شو.

د ښار څوکيدار نيمه شپه له ځانه سره وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ که خدای کول ښکلا به سهار له لمر سره یو ځای له ختیځ لورې راوخېږي.

په سره غرمه کې مزدوران او مسافر بیا وایي:

ـ ښکلا مو ولیده چې په لوېدیځ کې د لمر د پرېوتو له کړکۍ څخه د مځکې په لور راکوزه شوه.

هغه چې په ژمي کې د واورې له تورولو ستړي شوي،وایي:
ـ هغه ده ښکلا له سپرلي سره یو ځای د غرونو او درو په منځ کې په نڅا را روانه ده.

او هغوی چې په سره اوړي کې د غنمو لو کوي، وایي:
ـ موږ ښکلا ولیدله چې د مني له ژېړو پاڼو سره یو ځای راروانه ده ، په وېښتانو کې یې د واورې بڅرکي هم نښتي.

دا ټومره خبرې چې تاسې د ښکلا په اړه وکړې په حقیقت کې بیا هم ښکلا دې ته نه وایي دا خو ټول یوازې ستاسې نه پوره کېدونکي تمایلات او اړیتاوې وې او ښکلا خواهش او اړتیا نه ده..هغه خو یو کیف دی!

ښکلا خو نه د کوم تږي وچ شونډان دي او نه هم د فقیر غځېدلي لاس......ښکلا خو د وریت شوي زړه او مین روح نوم دی.

ښکلا داسې یو انځور نه دی چې ته یې په سترګوو وینې او نه یو داسې غږ دی چې په غوږونو یې واورې....دا انځور هلته لیدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې کله خپلې سترګې پټې کړې او دا د ښکلا سندره هلته اوربدلی شي چې کله خپل غوږونه په بشپړه توګه بند کړي.
ښکلا هغه نښان نه دی چې د ببرۍ له تېروېدو سره د اوبو په سر ښکاره شي او سمدستي رنګ شي او نه هغه وزر دی چې له پنجې سره نښتي وي...... بلکه دا خو تلپاتې باغ دی چې بېلا بېل ګلونه په کې زرغونېږي او د پرښتو يو سېل دی چې د هسك په پراخه ځنډه پروازونه کوي.

ښکلا خو ژوند دی ...ژوند په داسې حال کې چې له خپل سپېڅلي مخ پرده پورته کړي.

مګر تاسې پخپله ژوند هم یاستئ او هغه پرده هم پخپله يئ چې د ژوند په مخ پرته ده.

ښکلا ابدیت دی چې خپل ګلالی مخ د ژوند په هنداره کې ګوري. خو ابدیت هم تاشو يئ او هنداره هم تاشو پخپله..

***

انسان د وخت غلام دی او همدې غلامۍ د انسان ورځې د کړاؤنو او بدبختیو په پرده کې پېچلې او د ده شپې يې د غم او ځور په اوښکو لمبولې.

زما له لومړي پیدا ښته تر اوسه دا دې اوه زره کلونه کېږي،چې زه يوازې همدا غلامان وينم چې د غلامۍ درنې زولنې يې په پښو دي او په ځان پسې يې راکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د نړۍ له ختیځه تر لویدیزه تللی یم،د ژوند په سیوري او رڼاګانو کې ګرځېدلی یم، قومونه او نسلونه مې له تورتم څخه د رڼا پر لور د خوځښت په حال کې لیدلي...خو په دې دومره وخت کې مې یوازې همدومره ولیدل چې د دوی تر غاړو د غلامۍ رسۍ راګرځېدلي، زورور خلك مې هم لیدلي چې غلامان دي او کمزوري هم وینم چې د ډېرو خدایانو تـه سر پـه نامـه ولاړ دي......زه له (بابلینه) تر قاهرې او لـه (بغداده) تر (پارسه) د انسانانو په دې قافله پسې تر شا ، شا را روان یم او د دښتو په شګو کې د دوی د دې زنځیرونو نښې پخپلو سترګو وینم....

مـا د نـاکراره نسلونو هغه چیغې پخپلو ګنهګارو غوږونـو اورېدلې چې په غرونو او ځنګلونو کې انعکاس کوي.

زه کلیساؤ،جوماتونو،د قرباني ځایونو او ښایسته محلونو ته ننوتی یم،له پاچاهانو سره یو ځای کېناستی یم....ومې لیدل چې مزدور د خپل څښتن غلام دی...څښتن یې بیا د چارواکو مریي دی،چارواکي د خپل قومندان او قومندانان بیا د پاچا غلامان دي....پاچا د پادري غلام دی...او پادریان پخپله د بتانو غلامان دي...او بت خاوره ده چې شیطان پخپلو مردارو لاشونو خیشته کړې او بیا یې د انسانانو په کوپړیو ورتپلې.

زه د شتمنو ماڼیو او د بې وزله جونګړو ته ورغلی یم،لیدلي مې دي چې میندي خپلو ماشومانو تـه لـه شیدو ورکولو سره د غلامۍ څاڅکي هم ورکوي او ماشومان آن په ښوونځیو کې د الف او ب لـه زده کولو سره یو ځای غاړه اېښودل هم زده

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي....ومې لیدل چې پېغلو د عاجزۍ او بندیز جامې اغوستې او ښځې د تن اینښودنې او محکومیت په کمبلو کې په داسې حال کې پرتې دي چې سترګې یې له ژړا سرې دي.

***

له نن نه سلګونه کاله پخوا په یوه کلي کې یو راهب اوسېده. هغه به په میاشت کې درې ورځې ښار ته راکوزېده ، په عمومي چوك کې به یې خلکو ته د سخا ، صدقې او له خلکو سره د مرستې په اړه وینا کوله.

د هغه په خبرو کې ډېر تاثیر و ، تر ډېرو سیمو پورې یې نوم تللی ؤ او له لرې ځایونو به خلك د ده لیدو ته راتلل.

یوه ورځ درې ملګري د ده دربار ته راغلل.

له روغبړ وروسته یوه تن، راهب ته وویل:

»ښاغلیه ! ته خلکو ته د سخا او ورکړې په اړه لارښوونې کوې...شتمن دې ته اړ کوې چې له بېوزلو سره مرسته وکړي....په دې خبره کې هیڅ شك نشته چې خلکو له تاسره د ډېرې مینې او عقیدت له وجې ډېره مالي مرسته کړې....موږ ډېر بېوزله او مجبور یو...له ډېر لرې ځایه تاته راغلي یو....موږ ته د خدای په نامه یو څه راکړه.«!

راهب ځواب ورکړ:

»ګرانو ورونو !! زه خو له دې یوې بسترې او کوزې پرته هیڅ نه لرم....که په دې ستاشو کار کیږي، نو له ځانه سره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسئ..له دې پرته خو زه په کور کې نور سره او سپین نه لرم.«
درې واړه ځوانان ډېر په قهر شول، سمدستي له هغه ځایه روان شول، یوه یې په تلو تلو کې په ډېره غصه راهب ته وویل :
»ته دروغجن یې !! دهوکه باز یې!! ټګ یې!!
ته نورو ته د داسې نېکۍ لارښوونه کوې چې خپله پرې عمل نه شې کولی.«

***

کله چې عقل تا ته یو څه وایي نو کلك غوږ ورته ونیسه، له هره شره به په امان یې.

د عقل خبرې د زړه په غوږونو واوره او د وسلې او زور په نیت یې له خپل ځان سره سمبال وساته ځکه چې لوی ځښتن ستا لپاره تر عقل بل کوم ښه لارښود او بل کوم ستر قوت نه دی پیدا کړی.

کوم وخت چې عقل ستا له زړه او ستا د اروا له ژورو سره خبرې کوي نو پوی شه چې تاته د نفس او هوا له فریبونو د ژغورلو لارښوونه کوي ځکه چې عقل یو هوښیار وزیر دی، یو وفادار لارښوونکی دی او یو ځیرك مشاور دی.

د قهر او جهل په تورو تیارو کې عقل د یوه روښان څراغ مقام لري نو هوښیار اوسه، هغه وخت چې جذبه شې او غصه شې، هڅه وکړه چې خپل عقل د لارې مشعل وګرځوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه خبره باید هر وخت په ذهن کې درسره وساتې، چې یوازې عقل هم بس نه دی که چېرته له تا سره د علم او پوهې قوت ملګری نه شي.له علم پرته عقل داسې دی لکه بې کوره ، بې اوره غریب سړی او علم هم له عقل پرته داسې دی لکه یو ښه کور چې پیره دار ونه لري. آن تر دې پورې که عقل نه وي نو د مینې، انصاف او نېکۍ په څېر باارزښته او ګران بیه شیان هم خپل ارزښت له لاسه ورکوي...

بشپړه نړۍ :

اې زما د ورکې اروا خدایه ! ای هغه ذاته، چې زماد خدایانو په منځ کې ورك شوی یې! زما غږ واوره ! اې هغه ارام برخلیکه، چې زما د ورکې او لېونۍ اروا لپاره شپې په ویښه تېروې! غږ مې واوره! ما له کمال او تکامل نه هېڅ برخه یو نه وړه، خو د بشپړو انسانانو په منیځ کې ژوند کوم.

زه د انسانیت مین له هغه سرګردانه عناصرو نه یم، چې د کاملو جهانونو او داسې کسانو په میځ کې، چې تکمیل شوي او منظم قوانین لري؛ ګرځم.دوی ټول داسې کسان دي، چې خوبونه او خیالونه یې په کتابونو او دېوانونو کې ثبت شوي دي. خدایه! دغه کسان د خپلو ثوابونو اندازه اخلي او خپل ګناهونه هم په تله تلي او معلوموي. دوی دنېکیو، تېروتنو او عیبونو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې شماره دفترونو او فهرستونو لرونکې دي، پېژندل يې ګناه نه ده او ثبت يې هم ثواب نه لري.

دوی هلته ورځې په ډېر دقيق او مرتب ډول په فصلونو ويشي، هغه وخت هرکار د خپل وخت په حساب پای ته رشوي. خوړل، څښل، ويده کېدل او اغوستل، د تن لوښوالی او چې بيا له خسته کېدلو وروسته هر څه په خپل ځای کې دويم ځلي تکرارېږي.

کارکول، لوبېدل، سندرې ويل او نڅېدل او کله يې چې وخت را ورسېږي، استراحت کول، فکر کول، احساس کول او وروسته بيا له دې دواړو نه لاس اخيستل، هغه وخت، چې د نېکبختۍ ستوري له ډېر لرې افق نه را وخېژي.

په خندانو او موسکوشونډو د ګاونډي له مال نه غلا او هغو کسانو ته د ډالېو بخښل، چې د قدردانۍ او ستايلو توقع لري، په ځيرکۍ سره ستايل، په احتياط سره جزا او وهل، په کلام سره د روح وژل، په مچکو سره تن سېزل او په شپو کې د لاشونو وينځل، داسې لکه هېڅ چې نه وي واقع شوي.

په دود او رسم سره عشق پالل، په ټاکل شوي دود سره تفريح، د خدايانو عبادت څرنګه، چې مناسب ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطانانو فریبونه او په کافرانو مکر کول او وروسته بیا د دې تولو داسې هېرول، لکه دا چې د یوه مړه شوي خوب کومه خاطره وي.

له انګېزې سره غوښتنه او یوې موخې لپاره تصور کول، په دقت سره شوچ کول، په خبرتیا او ستونزو ګاللو سره ښاد پېدل او وروسته بیا د هیلو د جام خالي کول، هغه هم په دې هیله، چې شاید ورځې به یې بېرته ډك کړي.

خدایه ! دا ټول په پخوانیو شوچونو سره د نطفې غوندې ګوري او له ارادې نه زیږي، دقت روزنه ورکوي، نظم او قانون هغه اسانوي.

عقل یې لار ښوونه کوي او په حرکت یې راولي، هغه وخت وژل کېږي او د تاکلي دستور سره یم په روح کې خښېږي، چې خاموش ګورونه یې د انسانانو په روحونو کې نغښتي. تاکلې نښه او نښان لري او دا زموږ لپاره یو پندی دی!.

هو! دغه نړۍ یوه کامله نړۍ ده، چې له معجزو او اندېښنو نه د اوچ تر سرحده مالامال ده. هو! دا نړۍ د خدای د جنت تر ټولو رسېدلې مېوه او د هستۍ د شوچونو شهکار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اې خدایه! زه د څه لپاره دلته یم، دا زه یم که د نارس او شهوت ناتمامه مېوه! زه هغه ویرانوونکی توپان یم، چې نه لودیځ ته ځي او نه هم ختیځ ته! زه د یوه قهرجن او شوزېدلي ستوري ورکه شوې او سرګردانه زره یم؛ نو بیا د څه لپاره دلته یم؟ ای دورکې شوې اروا خدایه! ای هغه خدایه، چې د خدایانو په منځ کې ورك شوی یې...

***

له ښاره یوه نجلۍ یوه باندار ته لاړه.

جینۍ ډېره ښایسته وه.

څېره یې یوه ښایسته تازه ګلاب ته ورته وه.

د هغې په ګلالۍ څېره کې د کایناتو ټولې ښکلاوې راټولې شوې وې.

په زلفو کې یې د شفق په زړه پورې منظره وه او د سرو شونډو موسکا یې د لمرخاته په څېر ښکلې ننداري ته ورته وه.

د ځوانانو سترګې چې څنګه په دې نابلده جینۍ ولګېدې، سمدستې پسې شول او ګرد ترې راګرځېدل.

یوه هځه کوله چې ورسره وناځي او بل یې بیا غوښتل چې د دې په درناوي کې یو کېك پرې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو ځوانانو غوښتل چې د دې اننګې ښکل کړي.......ځکه چې یو بانډار و او په داسې ځایونو کې د هر چا زړه همدا غواړي. خو جینۍ د ځوانانو دې چلند ډېر وارخطا کړه، طبیعت یې خراب شو.

جینۍ ځوانانو ته ډېره غصه شوه او آن یو دوو ته خو یې په مخ ښه تېزه څپېړه هم ورکړه.

آخر مجبوره شوه او له هغه ځایه په منډه ووته. دې د خپل کور په لور چټك چټك ګامونه اخیستل او په زړه کې یې ویل:

»زه له دې سړیو کرکه کوم !! اُفففف ! دا سړي څومره بې اخلاقه او بې حیا وي ! د دوی له بې اخلاقه حرکاتو زما د صبر کاسه نوره ډکه شوه.«

تر یوه کال پورې دې ښکلې جینۍ د هغه سړیو او بانډار په اړه فکر کاوه.

څه موده پس دا جینۍ یو ځل بیا بانډار ته راغله.هغه ښکلې جینۍ چې آننګې یې ګلاب ته ورته و، په زلفو کې یې دشفق ننداري وې او د سرو شونډو په خوږه مسکا کې یې د لمر ختلو منظرو جلوې کولې.

خو دا وار ځوانانو دې ته هیڅ پام ونه کړ ! د هر یوه چې به په دې سترګې ولګېدې نو بلې خوا ته به یې لاره چپه کړه. دا ځل دا ټوله ورځ ګوښې وګرځېده او هیچا ورته چندان اهمیت ورنه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام چې بېرته بيا د خپل کور په خوا چټکه روانه وه،په زړه کې يې ويل:
»زه له دې سړيو کرکه کوم !! اُففف ! دا سړي ځومره بې اخلاقه او بې حيا وي ! د دوی له بې اخلاقه حرکاتو زما د صبر کاسه نوره ډکه شوه.«

***

اې شپې...
اې شپې...... نيمې شپې!
د مينـــانو، شـــاعرانو او هنرمنـــدانو د يوازيتـــوب ملګـــرې،
شـــپې ! د خيـــالونو او خوبونـــو او ارواوو انځـــورګرې،
اې شـــپې ! زمـــوږ د يـــادونو، اميـــدونو او هيلـــو زانګـــو!
ته د يوه دېب په څېر يې چې د ماښـام د تـورو وريځـو د ټوټو په څېر کوچنی او د سهار تر وړانګو ستر وې،
د وېـرې تـوره دې پـه لاس ده، د سپوږمۍ زريـن تـاج دې پـه سر اېښی او د خاموشۍ قبا دې په تن ده،
د مځکې او اسمان تـر منځ ولاړه يې، پـه زرګونـو سـترګو د ژونـد ژورو او ربښو ته ګورې او په زر غوږه د مرګ او فناه زګېـروي تـه غوږ يې.
ستا د تاريکۍ په برکت موږ د اسمانونو رڼاګانې وينو ځکـه چـې د ورځې رڼا خو مـوږ د مځکې پـه تيـارو کې زنـداني کـړي يـو.
اې شـپې ! تـه يـې چـې د بقـا د سـترې وېـرې پـه وړانـدې زمـوږ سترګې راخلاصوې، ډاډګېرنه راکوې او اميد مو پيـدا کـوې خـو ورځ زموږ سترګې راتړلې او د زمان او مکان پـه معـاملو يـې تېـر ايستيلي يو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته یوه بشپړه خاموشي يې چې د وينبو اروااوو رمزونه تر هسکه رشوې خو ورځ بيا يوه پارونکې غوغا ده چې اروااوې په کې د هوس او حيرانتيا تر کوړمو لاندې تربت وي.
اې شپې ته هغه مهربانه يې چې ستړي خلك د يو څه وخت لپاره د ارام په کښتۍ کې د خوبونو هغه جزيرې ته وړې چې دوی په کې بې غمه وي ، هر څه يې له ياده وځي او عزم يې قوي کيږي.
شپې ! ته د يوه زړه شواند پاچا په څېر يې، د مينې او شوق په پستو ګوتو د بېوزلو سترګې ورپټوې او د هغو زړونه يوې داسې دنياګۍ ته انتقالوې چې تر دې زياته ارامه او ښه وي.
د مينانو ستړې اراوې ستا تر شنه پلو لاندې ارام مومې او بې کسه ستا په شبنم لړليو قدمونو کې خپلې اوښکې تويوي.

اې شپې ! ستا د ملکوتي لاشونو په ورغوو کې د سمشورو درو د شنو باغونو د راز،راز مېوو بوی او خوند پروت دی او د ژوند په لاره ستړي لارويان په کې استراحت کوي او ژوند ته يې بيا هيلې پيدا کيږي.
ته د مينانو ملګرې يې، زړه تنګو ته ډاډ ورکوې، د مسافرو او يوازي کسانو لپاره کوربانه يې.
ستا په ژورو سايو کې د شاعر احساسات ډېره دي او ستا له خاموشي فضا الهام اخلي، په لمن کې دې د پيغبرانو زړونه وينښ دي، او پوهان هم ستا له ذاته سرچينه اخلي، ځکه چې ته د شاعر لپاره تخيل او الهام يې،د پيغمبرانو لپاره د وحې استازې يې او همدا راز د پوهانو لارښوده يې.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

مورې

مور...له ازله تر ننه د انسان په ژبه تر ګردو خوږ، سپېڅلی او ښایسته لفظ دی او »مورې !« تر ټولو خوږ، ستر او مینه ناك غږ دی.

مور... د زړه له ژورو راپورته شوی هغه خوږ غږ دی چې له مینې، خلوص، مهربانۍ او شفقت څخه ډك دی.

مور هر څه ده.

مور د غم په تکه توره شپه کې د خوښۍ زرینه وړانګه ده.
مور..د تکلیف په وخت کې د ارام او سکون څپه ده.
مور..د کمزورۍ په وخت کې د حوصلې او قوت ښښونکې ملکه ده.

مور د محبت، سکون، اخلاص، ښښنې، زړه شوي او خواخوږي یو سمبول دی چې د کایناتو ستر څښتن پورته له هسکه انسان ته د یوه ستر نعمت په توګه دې نړۍ ته رالېږلې. د دې کایناتو هر یو شی د مور پر ستروالي او هستۍ باندې دلالت کوي.

لمر د دې مځکې مور ده، د خپل وجود رڼا او حرارت مځکې ته وربښي.

لمر ټوله ورځ له مځکې سره وي، هغه یوازې نه پرېږدي مګر چې ماښام یې کرار، کرار په داسې حال کې ویده ویده کړي کې چې د سمندر د څپو، د مارغانو د نغمو او د ویالود زمزمو په ژبه شوکه شوکه ا للو،للو ورته وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه بیا د ونو او ګلانو مور ده.هغوی ته پخپله غېږه کې ځای او وده ورکوي، د هغوی پالنه کوي، هغوی ته غذا ورکوي، هغوی ته ښکلا وربښي تر هغه چې هغوی د انسانانو په څېر د مځکې پر مخ زرغون شي.

دا ګلونه او دا ونې بیا د خپلو تخمونو او مېوو مهربانې میندې دي چې پخپلو پستو غېږو کې یې پالي.

مورې!

د دنیا د دې ټولو رازونو سرچینه ستا سپېڅلې ذات دی. ددې دنیا ټوله ښکلا، ټوله مینه، ټول اخلاص ستا له ذاته سرچینه اخلې.

مورې...ته یو ستر، بې پایانه، ابدي ذات یې.

***

بې ژبې حیوان

د یوې ښایسته ورځې له تېرېدو پس، چې د شفق لمنې سرې وې او لمر د ډوبېدو په حال کې و، احساسات او خیالات مې په عقل زورور شول، د باندې ووتم، د ښار په خالي کوڅو کې روان شوم. د ښار له تنګو اوختېنو کوڅو تېر شوم، د یوه زاړه او رنګ کور مخې ته راورسېدم چې یوازې یې خاورې او لوټې پرتې وې او داسې برېښېده چې کلونه وړاندې ترې انسانانو کډه وړې. لږ چې نور ورنږدې شوم نو په یوه سپي مې سترګې ولږېدې چې په لوټو او ایرو کې پروت ؤ. ټول بدن یې زخمونو اخیستی و او په بې سیکه وجود کې یې هډوکي د باندې راوتلي وو. په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو کې یې ذلت او بېوزلي دواړه ښکارېدل او په ډېره مايوسۍ يې د ډوبېدونکي لمر خوا ته کتل.

شوکه د سپي په لورې ور روان شوم، له ځانه سره مې فکر وکړ چې کاشکې د حيواناتو په ژبه پوهېدلی نو اوس به مې دې خوار ته تسلي ورکړې وای او خپله خواخوږي به مې ورته بيان کړې وای خو هغه له ما څخه وډار شو، هڅه يې وکړه چې پخپلو ګوزڼ وهلو پښو پورته شي او له هغه ځايه لاړ شي خو ونه توانېد.څو وارې پورته شو خو بېرته به په مځکه ولوېد ، وروسته يې په ډېره عاجزۍ زما خوا ته راوکتل، په سترګو کې يې کرکه او د زړه شوي غوښتنه دواړه ښکارېدل.

د هغه په شوي نظر کې د سړي تر خبرو زيات فصاحت او د ښځې تر اوښکو زيات اثر ؤ،ځکه خو زه د ده په احساساتو پوی شوم او د انساني لفظونو بڼه مې ورکړه، چې ويل يې:

»زه د انسان د وحشت او ځورونې له لاسه دې خوار حالت ته رارسېدلی يم.زه ستاسې د ظلم له وجې دې ځای ته راغلی يم او دلته په دې کنډوالو او ايرو کې مې پناه اخيستې......دا ويجاړې ماته د انسان تر زړه يو څه مهربانه ښکارېږي....اوس له تا هيله کوم چې له دې ځايه لاړ شه او ما پرېږده چې دلته يو څو شېبې له انسانانو لرې په کرار تېرې کړم .....ورځه ،لرې شه ته هم د هغو بې نياوه او بې رحمه مخلوق له دنيا نه راغلی يې!

-زه يو بې چاره حيوان يم چې تل مې په ډېره ايمانداري سره د ادم د زوی خدمت کړی دی، هر وخت مې له هغه سره وفا کړې، د هغه وفادار ملګری پاتې شوم او شپه، ورځ مې د څوکيوالۍ په څېر د هغه له کوره ساتنه کړې....د هغه په نه شتون کې مې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد کړی او پسې خواشینی شوی یم یم او په راتګ سره یې له حده تېر خوښ شوی یم او مخې ته مې ورمنډې کړې..ما د هغه له سترخوانه په پاتې اتامونو (د ډوډۍ ورې ټوټې : ژ) باندې قناعت کړی او په هغو هډوکو مې ګوزاره کړې او د ستر نعمت په سترګه مې ورته کتلي چې ده شکولي او ماته یې راچولي.....خو کله چې زه زوړ شوم او له ځواکه ولوېدم نو ده له کوره پسې راشړلی یم، په خوار حالت کې یې د کوڅه ډبو هلکانو په لاس ورکړی یم چې دا دې اوس مې دا خراب حال ته هم ګورې.

ـ اې د ادم اولاده ! زه یو کمزوری حیوان یم خو په ما او تا کې یو څه ورته والی شته ....انسان هم چې کله ځواکمن وي نو هر څه د ده په واك كې وي خو چې له پښو ولوېږي بیا د یوې ګولې ډوډۍ شوال ته ودرېږي.

زه د هغه سرتېري په څېر یم چې ټول عمر د خپل وطن لپاره جنګیږي، په یخو سنګرونو کې شپې سبا کوي، وطن ته شوکالي راولي خو چې اندامونه یې د وطن لپاره غوڅ شي، له کاره ولوېږي بیا یې څوك د پوښتنې نه وي او له هر چا څخه هېر شي.

ـ بل ورته والی زما او انسان تر منځ......ښځه هغه وخت چې پېغله وي او ښایسته وي نو بیا سړي خپل زړونه د دې په قدمونو کې غورځوي، په ډېرو هڅو او زاریو یې مېرمن کړي، دا هم خپل ژوند شپه او ورځ د خپل خاوند په چوپړ کې تېره کړي، د اولادونو مور شي، تر سهاره له خپلو اولادونو سره په ویښه تېره کړي خو چې بوډۍ شي او د ځواني موسم یې تېر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د هر چا له پامه وغورځيږي او په کور کې د يوه زيات او اضافه شي په سترګه ورته کتل کيږي.......

آه انسانه ! ته څومره سخت زړی او ظالم يې« !! سپي د خاموشۍ په ژبه خبرې راته کولې او زما زړه په نېغې نوتلې.......له يوې خوا به مې پرې زړه وشوځېد، له بلې خوا به مې سترګو ته د خپلو انسانانو زيږ تصوير مخې ته ودرېد. له لږ ځنډ وروسته د سپي سترګې سره ورغلې، زه شوکه له هغه ځايه وخوځېدم، نه مې غوښتل چې له خوبه يې وباسم.

وروستی شوغات

د اته ويشتمې شپې تکې ژېړې سپوږمۍ په اوښلنو سترګو او چوپه خوله د مځکې لور ته کتل، کټ مټ د هغه مريض په څېر چې نور له خپل ژونده ستړی وي او هر اشوېلی يې لکه د دېوالـه ګړۍ ټک ټک مرګ ته شېبې شماري.

پيکه رڼا به يې کله کله د نارنج د ونې په شنو پاڼو ولګېده، نژدې د يوه بلبل له شوزه ډك غږ به د شپې چوپتيا ماته کړه،له فرياده ډك غږ به يې ازانګې وکړې او فضا به نوره هم وېرونکې شوه، خو د فطرت په منګولو کې زنداني سپوږمۍ بې وسه وه او د پنډو وريځو د سپينو ټوټو په منځ کې داسې ښکارېده لکه په سپين کفن کې د کوم ځوانيمرګ پېچلی جسد!

ځلېدونکو ستورو هم په ډېره مايوسۍ خپل ملګري ته کتل ؛ له سپوږمۍ سره له يوې مياشتې ساتېري او وخت تېرولو وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د هغې فراق ته اندېښمن وو او په يوه ژور چرت کې لاس تر زنې ناست وو.

له بلې خوا سپوږمۍ چې له ډېره غمه په ځان نه پوهېده ،شوکه شوکه د اسمان په شنو څنډو کې پناه کېده، د هغه وريځې په څېر چې لـه وربـدو وروستـه رو،رو پـه فضـا کـې ورکيـږي. ټول کاينات د يوې هيبت ناکې خاموشۍ په ټيکري کې نغښتي و، د سپېدار ونې يوې او بلې خوا ته ښوربدې ته وا له ډېره غمه لاشـونه مـرې او د بـدن سـتړيا لـرې کـوي، اوږده سـيوري يـې د شيشکو په څېر وېرونکي ښکارېدل، کله نا کله به په اسمان کې يـوه پيکـه سـتوری د وچ ګـلاف غونـدې ترسـترګو شـو او د سپوږمې زګېروو به په هوا کې ازانګې وکړې.

شـپه ورو،ورو پـه ختمېـدو وه او د اسـماني څراغ روښـانه شـغله شوکه،شوکه مخ په مړه کېدو وه.

پـه دې وخت کـې يـو دم يـوه ځلېـدونکي سـتوري پـه اسـمان کـې لاندې د مځکې په لور منډه کړه او د مځکې پـه بې پايانـه ژورو کې ورك شو. ماته دا ننداره داسې ښکاره شوه لکه لـه ژونـد سره د تـل لپـاره د خـدای پامـاني اخيسـتونکي مسـافر وروسـتی شوغات............ پلې ملګرې مځکې تـه د انـډيوالۍ وروستۍ نښـتـه....د سـپوږمۍ لـه انديښـمنو ډکـو سـترګو څخـه څڅېـدلې اوښکه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېونتون

د لېونتـــون پـــه بـــڼ کـــې لـــه يـــوه ځـــوان ســـره مـــخ شـــوم.
څېره يې تکه ژېړه..... خو ښايسته او له يوې ژورې حيرانۍ ډکه
وه
نـژدې ورغلـم، پـه خـوا کـې پـه څـوکۍ ورسـره کېناسـتم!
تـرې ومـې پوښـتل : «څنګـه دې لېونتـون تـه راغلـی يـې ؟.«
ځوان په ډېره حيرانۍ زما په لور سترګې راپورته کړې، ويې ويل
:
که څه هم شوال دې ناوړه او غيرمعقول دی، خو بيا به هم ځواب
درکړم.

»دا خو داسې وه چې زما پلار غوښتل ما د خپل ځان په څېر
ستر کړي او همدا راز زما تره همدا غوښتل چې زه د ده په څېر
شم.

مور مې هم فکر کاوه چې زه د دې د خاوند په څېر شم، او ويل
يې بايد د هغه په پله لاړ شم او يو کشتۍ وان شم، ورور مې بيا
غوښتل چې زه د ده په څېر شم يعني يو ښه لوبغاړی شم!
زمـا د فلسـفې ښـوونکي....د موسـيقۍ اسـتاد...د منطقـو
ښـوونکي..........لنډه دا چـې هـره يـوه غوښـتل چـې زه پـه
راتلونکې کې د دوی په څېر شم ،

هر يوه غوښتل چې زه د دوی د شخصيت هنداره شم.

نو ځکه ماته دا ځای مناسب ښکاره شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کم تر کمه دلته زه په خپل واك کې یم او پخپله خوښه لکه څنګه چې یم ،هغسې اوسېدلی شم

بیا یې نابېره زما په خوا مخ راوګرځاوه، ویې ویل : ښه دا راته ووایه ، چې ته هم دلته د ورته مشکل له کبله راغلی یې ،غواړې یو څه زده کړې او مشوري تر لاسه کړې، که نه د کوم بل څه دپاره راغلی یې ؟!

ما ځواب ورکړ : نه ! زه یوازې دلته د معاینې دپاره راغلی یم ، غواړم دا ځای وګورم.

ځوان راته وویل : ښه ! ښه ! پوی شوم ! نو ته د دې لېونتون له دېوالونو اخوا په دې بل لېونتون کې اوسېږې!

دوه لوستي کسان

د پرمخکې د «افکار» په لرغوني ښار کې دوه لوستي کسان اوسېدل.

دوی دواړو له یوه بل سره کینه لرله او د یو بل پوهې ته یې په سپك نظر کتل.

دوی د دوو بېلو مفکورو خاوندان وو.

یوه یې د خدایانو او دیوتاوو پر شتون ایمان درلود خو دا بل بیا د دیوتاوو له وجوده منکر ؤ.

یوه ورځ چې پیروان یې هم ورسره وو،دواړه په بازار کې سره مخ شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو هلته د خدايانو او ديوتاوو د شتون او نه شتون په اړه مناظره پيل کړه او هر لوري خپل دليل وړاندې کاوه.

له څو ساعته مناظرې او مناقشې وروسته دوی له يو بل څخه بېل شول.

په هم هغه ماښام هغه يو يې چې دخدايانو له وجوده منکر ؤ، کليسا ته لاړ، په منبر کې په سجده پرېوت، خدايانو ته يې زاری کولې چې د هغه غلطې عقيدې ښښنه ورته وکړي چې ده پخوا لرله.

ويل کيږي چې په همدې ساعت کې هغه دويم کس چې د خدايانو په وجود يې ايمان درلود، خپلو ټولو سپېڅلو کتابونو ته اور واچاؤه ځکه چې د ده عقيده اوښتې وه او دخدايانو له وجوده منکر شوی ؤ.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ماشومان

د شاهي ماڼۍ تر مخ زرګونه خلك راټول شوي وو. په ډېره ناکرارۍ يې پاس د برنډې خوا ته کتل.

د ټولو په شونډو يوه مرموزه موسکا خوره وه او په څېرو کې يې د يوې سترې خوښۍ نښې له ورايه ښکارېدې.

په برنډه کې څوکيداران يوې خوا ته شول، پرده يې کش کړه، پاچا راووت، لاندې فضا د (پاچا زنده باد) نارو په سر واخيسته، پاچا راوړاندې شو.ل اندې يې خلکو ته وکتل، موسکی شو او د لاس په خوځولو يې له ټولو مننه وکړه.

ټول خلك غلي شول، يوه ژوره خاموشي شوه، پاچا وويل:
»ډېره مننه ښاغلو!
- اجازه راکړئ چې تاسې ته او د دې ايالت ټول بختور اولس ته د نوي شهزاده د پيدايښت په موخه د زړه له کومې مبارکي وړاندې کړم. زه پوره ډاډ لرم چې دا نوی زېږېدلی شهزاده به زموږ د درنې کورنۍ او د دې ټول هېواد نوم په نړۍ کې روښانه کړي او انشالله تاسې ټول به په ده باندې وياړئ.

هغه به د دې ستر سلطنت نوی وارث وي او همدا راز د دې سلطنت يوه روښانه راتلونکې او پرمختګ په هغه پورې اړه لري او د دې ايالت کاميابي د هغه په لاس کې ده.

زه خپلې خبرې په همدې ځای پای ته رسوم.

تاسې خوشاله اوسئ او ښه ساتېرې ولرئ.«

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا بېرته شاهي ماڼۍ ته ننوت.

ټولو خلکو لاشونه وپرقول، له خوشالۍ یې چیغې او غالمغال پیل کړ، سندرې یې شروع کړې او مستۍ یې ټوله فضا په سر واخیسته.

خو په اصل کې دوی د یوه مستبد واکمن لپاره نڅاګانې او خوشالۍ کولې .

هغه څوک چې په راتلونکې کې به په دوی واک چلوي او د دوی په غاړو کې به د ظلم زنځیرونه ور اچوي.

په کمزورو به نور هم ژوند راتنګ کړي ، د هغوی له بېوزلۍ څخه به ناوړه استفاده واخلي او په بدنونو کې به یې ارواوې ووژني.

دې ساده خلکو د ځان لپاره د همداسې یوه سرنوښت په ټاکلو خپل نوي امیر ته سندرې ویلې، نڅېدل او مستۍ یې کولې. بالکل په همدې وخت کې چې په شاهي ماڼۍ کې نوی شهزاده وزېږېد ، د ایالت په بله څنډه کې یو ماشوم هم دې نړۍ ته سترګې خلاصې کړې. په داسې حال کې چې خلکو د خپل راتلونکې مستبد په خوښۍ کې مستۍ او نڅاګانې کولې او پرښتو د دوی په کم عقلۍ او بېوزلۍ ویر کاوه، هلته لرې په یوه کوچنۍ، تیاره او ړنګه جونګړه کې یوه ناروغه او کمزورې ښځه په یوه کلک او پیوند توشک ناسته وه، سترګې یې له اوښکو ډکې وې او په ډېره مایوسۍ یې خپل نوي زېږېدلي ماشوم ته کتل او هغه یې په خپله سینه پورې یې ټینګ نیولی ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له څو ورځو راهیسې دا وړې ښځه ټول انسانیت له پامه غورځولې وه. خاوند یې د پاچا لخوا په زور د جنګ ډګر ته لېږل شوی ؤ او هلته د مرګ خوني خپړو د تل لپاره له خپلې مېرمن څخه بېل کړ. اوس خدای یو وړوکی ملګری ورته راولېږه چې ستر شي او د دې لپاره یوه ګوله ډوډۍ پیدا کړي.

کله چې ټول خلك د خپلو کورونو په خوا تیت او پرك شول او په ټوله سیمه د یوې ژورې خاموشۍ څادر وغوړېده.. بدمرغې ښځې خپل ماشوم زوی پخپل ورانه څملاوه، هغه ته یې سیخ سیخ کتل، بیا یې یو دم له سترګو پنډ اوښکې په وچو آننګو راورغړېدې، چې د ماشوم په تنکي بدن لګېدې او داسې ښکارېده لکه دا چې پخپلو د ې اوښکو سره خپل ماشوم لمبوي.

په ډېر بې سېکه او کمزوري غږ یې ماشوم زوی ته وویل:

»ولې دې خپله معنوي نړۍ پرېښوده او زما په دې خوار او بدبخته ژوند کې دې ځان راسره ګډ کړ !..

ولې د پرښتو له نړۍ او د هسك له سپېڅلې کوره د انسانانو دې بدبخته کور ته راغلې چې پرته له کرکې،زحمتونو،ظلمونو او ژړاګانو په کې هیڅ نشته !!..

داسې یو ځای چې هر څوك د خپل ځان غم اخیستي او هیڅوك د بل په کیسه کې نه دي.....

زه له دې اوښکو پرته هیڅ نه لرم چې تاته یې درکړم ، آیا ته دا خوښوې چې د شیدو پر ځای دې په دې اوښکو رالوی کړم !؟ زه د ورېښمو تاوده کالي نه لرم چې تاته یې دروا غوندم، زما دا نري،وچ کلك او لوڅ مړوندونه به تا له یخنۍ وژغوري !!

(c) ketabton.com: The Digital Library

آه...څاروي هم ټوله ورځ په وښيانو کې وڅري، ماښام بېرته خپلو کورونو ته ډك نس راستانه شي، مارغان هم په دانو ځان موړ کړي او پخپلو ځالو کې ښه بې غمه ويده شي خو....... زما ګرانه !! زما د زړه ټوټې!!

ته له يوې مينه ناکې، کمزورې اوعاجزې مور پرته په دې نړۍ کې هيڅ نه لرې، زه يوازې تاته مينه درکولی شم، نور له ما سره هيڅ نشته.«

بيا يې په سلګو،سلګو وژړل.... ماشوم يې ورپورته کړ....خپل نري مړوندونه يې ترې تاؤ کړل او په سينه پورې يې کلك ونيو، داسې ښکارېده لکه خپل ماشوم چې بېرته له خپل وجود سره يو کول غواړي او د خپل وجود يوه حصه يې ګرځوي لکه لړه شېبه وړاندې چې ؤ.

خپلې سرې او اوښلنې سترګې يې د آسمان په لور پورته کړې، ويې ويل:

»خدايه پاکه !! زما د وطن په دې بدمرغه اولس ورحمېږې.«

په دې وخت کې توره وريځ د سپوږمۍ له مخې لرې شوه ، زرينې وړانګې يې د يوې ويجاړې کوټې له کړکۍ راننوتې او د دوو غاړه غړۍ جسدونو پر مخونو ولګېدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی نظر

دا هغه شېبه ده چې د ژوند خمار له وېښتوبه جلا کوي .
دا لومړۍ شغله ده چې د زړه کور پرې رڼا کېږي.
دا لومړنۍ جادويي نغمه ده چې د زړه په زرينو تارونو کې پيدا کېږي .

دا هغه لنډه لمحه ده چې په کې د روح په مخ د زماني ټول رازونه سپړل کېږي، سترګې د شپې ټول رنګونه او رمزونه ويني او د وجدان بوختياوې له نژدې څاري.

دا هغه وخت دی چې د ابديت له رازونو ټولې پردې پورته کېږي.
دا هغه تخم دی چې د مينې ستر ديوتا يې پخپلو مبارکو لاشونو توږي، د محبوب لېمې يې د مينې په کرونده کې کري ، د مينې او ميلان په ارامه فضا کې وده کوي او په پای کې يې اروا پخپلو نازکو ګوتو ربېي.

د محبوب د سترګو لومړی نظر د هغې اروا په څېر دی، چې د بې پايانه سمندر د څپو په سر يې پروازونه کول، هغه وخت چې خدای پاك وويل

«کن» او دا مځکې او سمانونه منځ ته راغلل.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

د واك تږي

يو ځل مې په يوه جزيره کې يو غټ ډېو وليد چې سر يې د انسان ؤ او د اوسپنې پښې يې وې.

هغه درګرده لګيا ؤ، ژر ژر يې په يوه لاس د سمندر اوبه څښلې او په بل لاس يې د مځکې خاورې خوړلې.

زه تر ډېره په چرت کې ورته ولاړ وم، وروسته ورغلم، ترې ومې پوښتل:

ـ آيا ته لا نه يې موړ شوی!

له دومره خوراك او څښاك وروسته هم ستا تنده او لوږه نه ده ختمه شوې او ته نه يې مطمين !؟.

زما خواته يې راوکتل، ويې ويل:

ـ ولې نه ! له ډېره څښاکه او خوراکه زياتې ستړی يم، زړه مې هم راډكيږي خو له ما سره دا وېره ده چې سبا به بيا د څښلو لپاره اوبه او د خوراك لپاره مځکه نه وي.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قبرونو کړيکې

اوس هم د ليکوال يوه په زړه شهکاري لنډه کيسه:

امير د انصاف په کرسۍ ناست و، ښي او کيڼي خواته يې د سلطنت پوه کسانو ډډې وهلې وې، د پخو عمرونو خېرو څخه يې د علم او پوهې نور ورېده، شا او خوا يې پوځيانو توري پړقولې او نيزې او چتې نيولې وې، مخامخ د ليدونکو ګڼه ګونه وه، ځنې داسې وه چې د ليدو هيلې راکش کړي وو او ځينې بيا د پرېکړو په انتظار و، سرونه زوړند، سترګې ټيټې او ساده نيولې وه، داسې تابه وې د امير په سترګو کې کوم قوت دی چې هغوی باندې يې وېره او ډار حاکم کړی او زړونو کې د هغه خواته د مېلان تخم او د پرېکړو ساعت رانږدې شو، امير لاس پورته کړ او په لوړ غږ يې ووېل(مجرمان يو، يو زما مخې ته ودروئ او ووايئ! د هغوی جرم او ګناه څه ده؟)

د جېل دروازه پرانيستل شوه، تور د ېوالونه داسې ښکارېدل لکه د يوه خونړي ځناور ستونی! څلورو خواوته زنځيرونو او زولنو د شرنګار سره د بنديانو د وير او ماتم غږونه پورته شول خلکو سترګې پورته کړې، ورمېږونه يې يوې بلې خوا واړول تا به وی چې د قبرونو څخه مرګ د ښکار د ليدو په خاطر راوتلی او د قانون څخه مخکې کېدل غواړي، لږ ځنډ وروسته دوه پوځيان د يوه ځوان سره د عدالت کوټې ته دا دننه شول، د مجرم خېره د متانت او صبر هنداره وه، د مجرمينو ځای يې ورته‌ېل واهه او پوځيان دوه ګامه شاته شول، امير څو دقيقې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې پکې ښخې کړې او ويې پوښتل(...ددې ځوان ګناه څه ده؟)
زما مخې ته داسې په لوړ سر ولاړ دی ته به وايې د عدالت کوټه کې نه، د ويار کوم ځای کې ولاړ دی!).
د سلطنت د ارکانو ځينې يوه ځواب ورکړ(دا قاتل دی، پرون ده د حکومت يو مشوول پوځي هغه وخت وواژه چې د کلو په دوره وتلی، هغه يې ځمکې باندې غورځولی و، سينې لاندې کړی وا و بيا يې وژلی و او په کوم وخت کې چې ونيول شو په وينو ککړه توره يې لاس کې وه).
امير له زياتې غوسې ولړزېده د غضب او قهر غشي يې له سترګو په ورېدو شول او په عوصه يې وويل(دی بېرته هماغه تورتم ته بوځئ، په زنځيرونو يې وتړئ او سبا يې پخپله توره سر غوڅ کړئ، جسد يې ځنګل کې وغورځوئ!
تر څو غوښه يې د مارغانو خواړه شي او باد يې د خوسا جسد بوی خپلوانو او دوستانو ته ورشوي!
ځوان يې د جېل خواته بوته د خلکو سترګو تعقيب کړ او فضا د سړو اشوېلو څخه ډکه شوه، راشه! ای د مضبوط جسم او ښايسته څېرې پېغلې!
پوځيانو يوه نازك اندامه او ښايسته ښځه راونيوله او رامخکې شول، د هغې په څېرې کې د خپګان او نا اميدينښې وې، سترګې يې له اوښکو ډکې وې او ولو باندې د پښېمانتيا بار پروت و، امير چې وليده ويې پوښتل(او ددې بدې ښځې جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه دی؟ زما مخې ته داسې درېدلې لکه د حقیقت تر څنګ سیوری!...)

یوه پوځي ځواب ورکړ ((دا یوه بدکاره ښځه ده، پرون شپه یې د ملګري غېږ ته ودوله، مېړه ولیده پولیس ته یې وسپارله او ملګری یې تښتېدلی...)).

امیر په غور د هغې خواته ولیدل، د قهر او غصې څخه یې غاښونه وچیچل او امر یې وکړ((داد جېل تورو کوټنو ته دننه کړئ! از غو باندې یې وغورځوئ تر څو خپل پالنګ ورپه یاد شي کوم چې دې ناپاک کړ، په شاتو کې ورته د مرغوني اوبه ګډوئ او پرې ځکئ یې! تر څو د هغو ښکلولو خوږوالی ور په یاد شي چې د خاوند پرته بل سره مذهب او قانون دواړو کې حرام دی او سبا سهار یې لوڅه کړئ، ښارته یې وباسئ او وبیا یې سنګسار کړئ، جسد یې همالته پرېږدئ تر څو غوښې یې لېوان وخوري او هډوکې یې چینجي شوري شوري کړي)).

ښځه د جېل په تیارو کې ورکه شوه پدې وخت کې لیدونکو د امیر پر عدالت او انصاف حیرانوونکې خوښي هم څرګندوله او د ښځې پر غم ځیلې ځېرې او له درده ډکو لیدو افشوس هم...!

پوځي یو کمزوری بوډا رامخې ته کړ، هغه لړزېدونکو پښو باندې راروان په عاجزي یې ځلور خواته وکتل، له درده ډکو سترګو څخه یې خپګان ، محتاجي او بدبختي ورېده، امیر چې د هغه خواته وکتل په حقارته ډکې لهجې یې پوښتنه وکړه((... او ددې ناپاك کس ګناه څه ده؟ داسې درېدلی لکه په ژوندیو کې مړی!)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه پوځي خواب ورکړ((دا غل دی، پرون شپه یې لکه کلیسا غلا کړې خو معصومو راهبانو نیولی، د پلټنو په دوران کې د کلیسا لوښی هم ورڅخه پیدا شوي...))
امیر دهغه خواته داسې وکتل لکه وړی تپوس چې د وزرماتې مرغۍ خواته ګوري، په لوړ غږ یې وویل(... دی د جبل تنګو او تیارو ځمکتلیو ته ورواچوئ، په فولادي زنځیرونو یې وتړئ او سبا سهار یې یوې لوړې ونې ځوړند کړئ، غاړه کې وریښمین پړی واچوئ او چې ساه یې وختله بیا یې هم مړی ځوړند پرېږدیتر څو چینجي یې بند ، بند او تس نس کړي او بیا یې په هوا کړي)).
غل یې زندان ته بوته او خلکو پخپلو مینځو کې ګنګوسې پیل کړل، دې بې ایمانه بوډا د مقدسې کلیسا د لوښو د غلا کولو جرئت څنګه کړی؟)).
امیر د انصاف له کرسۍ راښکته او د پوځیانو مینځ ، مینځ کې روان شو، د سلطنت غړی هم شاته وریسې په حرکت شول، لیدونکی ورو ورو خواره شول او د بندیانو بې هیلې اشوېلې او کړیکې فضا کې داسې تاوېدې لکه د د پوالونو سیوری!
څه چې باید شوی وي وشول خو زه همالته درېدلی پاتې شوم، د هغې هنداري په بڼه چې د متحرك شي مخې ته ایښودل شوي وي، ما هغو قوانینو باندې فکر کاوه کوم چې انسان د انسان لپاره جوړ کړی او هغه حماقت ته مې زړه پرسېدلی وه چې نړۍ ورته عدل او انصاف وایي، د ژوند د اسرارو پته مې لګوله، تر دې چې ماغزه مې خراب شول د فکر نیلی مې داسې وشلېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه چې شفق وربځو کې پټ شي، له هغه ځایه لاړم زړه کې مې ویل:((واخښه د ځمکې عنصرونه زېښني، پشونه او وزې واښه پښو لاندې کوي او خوري، لېوان بیا پشونه او وزي ښکار کوي او ګرګدن بیا لېوه وژني، زمری بیا ګرګدن څېرې کوي او مرګ زمری له مینځه وړي...

ایا کوم څوك شته چې د ژوند دا ټول اجزا ځان سره ونغاړي؟ په خدا او خوښۍ یې ولوبوي او ځان ته یې جذبوي! ایا داسې کوم قوت شته؟ چې قاتل او مقتول ، زنا کار او ملګری غل او د کلیسا هغه پادریان چې مال یې غلا شوی داسې عدالت کې ودروي چې د امیر لدې عدالت څخه ډېر لوړ او غوره وي...)).

په دوېمه ورځ زه ایله ښار څخه وتلی، شنو سیمو ته لاړم، چې سیمې ته نژدې شوم ومې لیدل، چې د یوه نارینه جسد ونه کړې ځوړند دی، د یوې ښځې لوڅ جسد هغو تیږو مینځ کې پروت دی کومو باندې چې دا سنګساره شوې او د یوه ځوان تنه خاورو او وینو کې لیت پیت پرته ده او سر یې تر څنګ ګوښې غورځېدلی، ودرېدم ددې صحنې وېرې زما پر سترګو پرده وغورځوله، سترګې مې پورته کړې وینو کې ککړو جسدونو مینځ کې مې د مرګ د سیوري پرته، څه ونه لیدل...

غوړېږ شوم د انساني قانون ښکار باندې مې د کارغانو د کاغ ... کاغ او د نېستۍ د کړیکې پرته څه وانهورېدل، د زړه ټوټې! چې تر پرونه د ژوند غېږې کې وې، نن د مرګ منګلولو ته لوېدلی!

... درې کسان! چې په عامه اصطلاح یې د قانون څخه سرغړولی و او ړانده قانون په ډېرې بې دردۍ سزا ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې هستې! چې جهالت مجرم وبلل... ځکه چې هغوی کمزوري و او قانون د مرګ غېږې ته وسپارل، ځکه هغه قوي و.
یوه کس بل وواژه، نړۍ وویل((... دا ظالم قاتل دی)) خو چې امیر بیا هغه وواژه بیا یې وویل : ((داغل دی)) خو چې امیر ژوند ترې واخیست همدې خلکو ویل: ((امیر د احترام وړ دی)).
یوې ښځې د مېړه امانت کې خیانت وکړ هر واړه زاړه وویل: ((دا رنډۍ ده)) خو امیر چې بربنډه کړه، لوڅه یې بازارونو او کوڅو کې وګرځوله او د ټولو وړاندې سنګساره کړه خلکو وویل: ((امیر د شرافت ټوټه ده)).
خو د ژوند څخه د انسان محروموول چا د عظمت سبب او نښه ګرځولې، ښځه چې د مېړه امانت کې خیانت وکړي بدکاره ده، خو د هغې لوڅول چا ښه کار بللی؟ موږ د بدۍ مقابله د هغې څخه لوی بدۍ سره کوو او وایو دا قانون دی، موږ فساد په فساد ګډوو او چغې وهو!! دا ناموس دی، موږ پر جرم د غالب کېدو په خاطر نوی جرم کوو او ونعرې وهو! دا انصاف دی.
ایا امیر کله د خپل دښمن سر په توره نه ده غوځ کړی؟ ایا هغه کله د لاس لاندې کس ځمکې په زور ندي قبضه کړي؟ ایا کله کومې ښایسته ښځې دهغه شهواني جذبو کې پوتان نه دی راپورته کړی؟ ایا ټول ژوند کې یې ځان لدې ګناهونو ساتلی چې د هغه لپاره د قاتل وژل، د غله دار ته خېجول او زناکار سنګسارول جایز ګرځېدلی؟ دا څوك و چې د اعدام په خاطر یې غل ونې پورې ځوړند کړ؟ ایا پرېښتې راټیټې شوې وې، یا هم خلك و چې څه په لاس ورځي د مور د شېدو په شان یې خوري،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځوك وه چې د قاتل سر يې غوڅ کړ؟ يا هم هماغه پوځي و چې خلك وژني اوويني يې د اوبو په څېر څکې، دا ځوك و چې زنا کاره يې سنګسار ه کړه؟ ايا تولـه شپه په عبادت بوخت کسان راوتلي و؟ ياهم هماغه کسان و چې تل ګناهونو کې ډوب وي او دشپې په تيارو کې لوبېږي.
قانون... قانون څه دی؟

کوم وخت کې پرښتو انسانانو ته ويلي چې ((کمزوري له ژوند څخه محروم کړی! ګنهګار ووژني او خطا کاران له ښو وغورځوي!)) ماغزه مې همدې شوچونو سره لاس کرېوان و او جذبې مې دې افکار و په مخه کړې وې، په همدې وخت کې مې د چا د ښو غږ واورېد ، ورو ورو رانږدې کېده ومې ليدل يوه ځوانه ښځه دوېرې څلورو خواووته ګوري، د ونو له ځنګل څخه راووځي او جسدونو ته ځان ورشوي.
چې د ځوان غوڅ شوی سر يې وليد د زياتې غصې څخه په لړزې شوه، مخکې ورغله او هغه يې په لړزېدلو لاشونو را اوچت کړ، له سترګو يې اوښکې رواني شوې، د هغه ګډوډ وېښته يې لاس کې ونيول او داسې له درده ډکه ژړا يې پيل کړه چې د زړه له تل څخه يې راوتله، چې د ژړا او کړيکو او نا امېدۍ د يرغل مقابل کې مغلوبه شوه سمدستي يې په لاشونو د قبر کندل پيل کړل.
ديوه اوږده قبر تر جوړولو وروسته يې د ځوان جسد کش کړ او وويې غورځاوه په ډېره سختي يې سر راواخيست او دهغه د دواړو ولو مينځ کې يې کېښود. قبر باندې خاورې وغورځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او توره یې قبر باندې ودروله، کله یې چې غوښتل روانه شي ور مخې ته شوم، زما په لیدویې ټکان وخوړ، د زیاتې وېرې داسې ولړزېده چې پر ځمکې ولوېده، ګرمې ګرمې اوښکې له سترګو د باران په شان ورېدې شور اشوېلی وایست او ویې ویل: ((که ته غواړې امیر ته زما شکایت کولای شې! زما لپاره دا ښه ده چې مړ شم او هغه چاسره یو ځای شم چې زه یې د بدنامۍ له منګولو خلاصه کړم، ولې د هغه جسد سپیو او وحشي ځناورو ته پرېږدم ...))

ما وویل : ((معصیب ځیلې خورې! ما ستا راتګ وړاندې پردې ځوان ویر کاوه، له مامه وېرېږه! ماته ووایه! ده څنګه د بدنامۍ له منګولو ژغورلې یې؟

له زیات درد څخه په سلګو شوه او ویې ویل: ((... امیر زموږ کلي ته یو مامور د مالې راټولولو په خاطر رالیږلی و، کله چې هغه ولیدم یوه وېروونکې خوشي او ځلا یې سترګو کې پیدا شوه، زما پر پلار یې ډېره درنه مالیه کېښوده، دومره درنه چې خان هم نه شو ورکولای ، د مالیې د نه پوره کېدو په بدل کې هغه زه راونیولم تر څو د امیر محل ته مې ورشوي، ما په ژړا تر ې د ترحم غوښتنه وکړه خو ویې نه منله، د پلار سپین ږیري توب مې ورته واسطه کړ خو زړه یې نرم نه شو، مجبوره شوم چیغې مې کړې.

او د کلي له خلکو مې مرسته وغوښتنه، د اځوان چې زما نامزاد هم و راغی ا و زه یې د هغه ظالم له منګولو خلاصه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امیر د مامور غصه له حده زیاته شوه او غوښتل یې هغه ووژني خو ځوان یې ور د مخه شو مخامخ د یوال کې ځوړنده توره یې راواخیسته، مامور یې پرځمکه وغورځاوه او په یوه لاس یې هغه له مینځه یوړو، میرانې هغه تېښتې ته اړ نه ایست، د عامو مجرمانو او قاتلانو دا کار وي چې تېښته کوي خو دا د میرانې او زړورتیا پیکر همالته دریدلی و تردې چې پوځې راغلی او ویې نیوه...)).

زما خواته یې داسې راولیدل چې زما د زړه ټوټې یې وا لوزولې او سینې کې د غم د اور لمبو ته لمن ووهله، ګړندي ګامونه یې واخیستل او له هغه ځایه لاړه، په فضا کې د هغې له درده ډك غږ او کړیکې چورلېدې.

د لږ ځنډ وروسته ما ولیدل یو ځوان چې په لستوڼي یې خېره پټه کړې، دې خواته را روان دی د ښځې جسد ته چې راورسېد خپل کوټ یې وایست او د هغې پر بربنډ وجود یې وروا چاوه بیا یې په توره قبر وکنه، ورو یې جسد پورته کړ او هلته یې خښ کړ پداسې حال کې چې له سترګو یې اوښکې لکه باران وریدې او ځان یې نشو کنټرولولی، پر قبر یې خاورې را انبار کړی او شا او خوا بوټو ښخه یې ګلان را وښکول یوه ګېډې یې ترې جوړه کړه او قبر باندې کېښوده، چې د تګ اراده یې وکړه ما ودراوه او ورته ومې ویل: ((د امیر د حکم ښځه دې سرغړونه وکړه او تر کانو لاندې شوی جسد دی د ښکاري مرغیو له خوراك نه وژغوره...))

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خواته یې ولیدل، سترګې داسې درد او غم څخه درنې اوسرې وې چې پخپله یې د غم کینه بیانوله. ژوره ساه یې واخیسته او په درده ډك غږ یې وویل: ((... زه هماغه بد نصیب انسان یم، د چا له وجې چې دا سنګساره شوه، مور د هغې ورځې راهیسې یو بل غوښتل، چې ور کوټې و او کورونو کې مو لوبې کولې، د عمر سره یو ځای زمور مینه هم پخېده تردې چې دا زما ملکه و ګرځېده.

او خدمت یې ما خپل ایمان باله، مینې د هغې خواته کش کولم او چې ومې لیدل دارواهر مې ته وقت شوی سینې کې مې ځان ورکړ، یوه ورځ د ښار څخه بهر وتلی وم په همدې ورځ یې پلار هغه په زور داسې یو چاته نامزد کړی و.

چې دې کرکه ترې درلوده کله چې بېرته راغلم نو له دې پېښې خبر شوم ورځې مې تورو شپو باندې بدلې شوې او ژوند مې یوه بدبختي او عذاب وګرځېد کوښښ مې وکړ خپل جذبات ساړه او د زړه غوښتنې ووژنم خو مینه راباندې غالبه شوه او زه یې غلی او په پټه توګه داسې هغې ته وروستم کله یو بینا چې رڼند چېرته بیایې، د نیکه بخته ماته د هغې د نوره ډکه سترګو او له نغمو ډك غږ و اورېدو موقع په لاس راغله، ما ولیدل چې هغه یوازې ناسته ده او خپل قسمت باندې ژاړي، خپلې هغې مینې باندې ژاړي چې د شوکاله کېدو وړاندې ټولنیزو جهالتونو له مینځه یوړه لږ لرې ترې کېناستم، چوپتیا زمور خبرې وې او سپېڅلتیا زمور ساتونکی، خو افشوس! یو ساعت نه و تېر شوی چې یې راغی، زما په لیدو د هغه د دښمنۍ جذبه راویښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه، په وحشي لاشونو يې د نازك ورمېږ څخه ونيوله او مخکې يې روانه کړه، چيغې کړې:

((... اى خلکو! راشئ!! رنډۍ او ملګرى يې وګورئ!...))

ګاونډيان يې راورسېدل او ددوى تر خبرېدو وروسته پوليشو هم ځان راورساوه، ظالم مېړه د بې رحمه پوليشو منګولو ته ور وسپارله او هغوى په زور داسې بد حالت کې کش کړه چې دې ويښته شکول او کالي يې څېرې کول پاتې شوم زه، زما نيول خو پرځاى پرېږده، چا د اونه پوښتل چې ((ته څوك يې؟))

ځوان پر خپلو کاليو څېره پټه کړه او د ښار خواته بېرته روان شو او زه پخپل ځاى کې درېدلى وم په غورمې د ا حالت ليده او ساړه اشوېلي مې ايستل، کله به د هوا په څپو کې حرکت پيدا شو، ونې کې ځوړند ځوان به يې وخوراوه داسې تا به وى فضا کې موجود و، اروا و څخه غواړي چې له دار څخه مې را کوز کړي او د غيرت او مينې د شهيدانو تر څنګ مې ويده کړي يو ساعت وروسته شلېدلو کاليو کې يوه زړه ښځه راښکاره شوه ځوړند مړي ته چې راورسېده، ودرېده چيغې يې کړې او ټټر يې واهه، ونې ته وختله او پړى په خپلو غاښونو وشکاوه، جسد ځمکې ته راوغورځېد ، داسې لکه چې اوبو ته يوه ناولې ټوټه راوغورځي، ښځه له ونې راکوزه شوه او د هغو دوه قبرونو تر څنګ يې نوى قبر وکېنده جسد يې خښ کړ.

او تر خاورو ور اچولو وروسته يې دوه لرګي راوړل، صليب يې ترې جوړ کړ او د قبر سرکې وټومبه، کله يې چې د تګ په نيت مخ واړاوه ما ورولـه او تـرې ومـې پوښتل: ((څـه مصيبت دربانـدې نازل شوى چې د يوه غله د خښولو په خاطر دلته راغلې))

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوښکو ډکو سترګو چې د زيات درد او ژړا څخه پړسېدلې وې زما خواته ولیدل او ويې ویل: ((دا زما سپېڅلې او ګران مېړه دی، تر پرونه زما د غمونو ملګری او اولادونو غمخور و... د هغو اولادونو پلار چې مشر يې داوو کالو، کشر يې ترې پورې دی او همدا اوس د لوږې چيغې وهي...
د اغل ندی بزګر دی او د کليسا ځمکې يې قولبه کولې، ددې کار په بدل کې به پادري دومره ورکول چې د ماښام به وشول او سهار ته به يوه ګولۍ مړی هم نه پاتې کېده هغه ټوله ځواني د کليسا ځمکو کې تېره کړه، د خپلو وينو او متو په زور يې د کليسابنو شنه وساتل او حاصل ته يې برابر کړل خو ددې ردانه کار بدل او ګټه ده ته داوه چې کله سپين ږيری شو ډېر لږ کار به يې کاوه، نو ر و ناروغيو حملې پرې وکړې او چې هغوی وليدل کمزوری شوی له کليسا يې وايسته((... ځه ! کليسا اوس تاته ضرورت نلري، که زوی دې ځوان شو موږ ته يې راولېږه ستا دنده به وروسپارو...))
پادريانو ته يې زياتې زارۍ وکړې خو چې ويې ليدل هغوی باندې اغېزه نه کوي زه يې ورولېږم، ورغلم دعيسی (ع) په نوم مې قسم ورکړ او د ترحم غوښتنه مې ترې وکړه، په پرښتو او د الله (ج) نېکو بنده ګانو باندې مې ورته قسم ورکړ خو هغوی نه پر موږ رحم وکړ، نه هم زموږ پر ماشومانو، مېړه مې مجبور شو د مزدورۍ په نيت د ښار خواته لاړشي، له هغه ځايه هم مايوسه راستون شو ځکه چې په ښکلو ماڼيو کې اوسېدونکې هم د خدمت لپاره ځوانان په کارو کله چې د څلورو خواوو څخه مايوسه او نا امېده شو د خيرات ټولول يې پيل کړل خلکو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخیرات قابل هم ونه باله هر یوه به همدا ویل ((د تا په شان تنبل او حرام خورته خیرات ورکول جاېز ندی)).
یوه شپه بیا داسې راغله چې لوربې او غریبۍ بېخي بې وسې کړو، ماشومانو د لوږې له لاسه ځانونه په ځمکه وهل، تی خوری ماشوم به مې تیونه رول خو چې شیدې به یې پکې پیدا نکړې بیا به یې وغ... وغ ژړل ددې صحنې په لیدو ددې صحنې په لیدو زما د خاوند رنګ بدل شو او دشپې په چوپتیا کې یې د کلیسا هغې ته ځان وغورځاوه کومې کې چې پادري د شرابو او غلې ذخیرې جوړې کړې وې، یوه بورۍ وره یې په شا کړه او غوښتل یې راووځي چې پادري پاځېد او هغه یې ونیوه بنه یې وواهه او کنځلې یې ورته وکړې چې سهار شو پولیشو ته یې وسپاره او ورته ویې ویل: ((د اغل دی، د کلیسا د سروزرو لوښی یې غلا کړ ی و)) پولیشو ونیوه او امیر د خپل حکم له مخې په دار وځړاوه تر څو تېوسان یې په غوښه خېټې مړې کړی یوازې په دې ګناه چې ده غوښتل هغې غلې باندې د ماشومانو خېټه مړه کړي کومه یې چې کلیسا کې د نوکرۍ په وخت را غونډه کړې وه.
غریبه ښځه لاړه، د هغې ګوډې خبرې یو تصویر وګرځېد او داسې هرې خواته خو شو تا به وي چې د ورېځو له چت سره هوا لوبې کوي.
د قبرونو مینځ ته لاړم، د هغه لړزېدنکې مجرم پشان چې د زړه درد یې خوله بنده کړې وي، له سترګو یې یو څاڅکی پر غمبورې راوڅاڅي او د هغه د ټولو جذبو ترجمان شي، ما څه باندې فکر کول غوښتل خو ما غزه مې ورته چمتو نشول، زه ولاړوم او د قبرونو له خاورو د مظلومیت کړیکه پورته کېده او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ، راورشولو په خاطر مې تر غوږ، ګرځي راګرځي... غلی ودرېدلی وم...
او ساړه اشوېلي مې ایستل ... که زما د ساړو اشوېلو شغلې پر شا او خوا ونو لګېدې نو لړزېدلی به وي، ریښې به یې غوڅې شوي وي، په حرکت به راغلی وي، پخپلو څانګو به یې امیر او د هغه د پوځ مقابله کړې او پخپلو تنو سره به یې د کلیسا دېوالونه پر پادریانه راغورځولي وي.
ودرېدم او ومې لیدل زما لیدو سره د هغه باندې د شفقت او مهربانۍ خوږه او د غم خپګان تریخوالی ودرېد... د یوه ځوان پر قبر چې دیوه کمزوري او بې مرستې کوونکې پېغلې عزت یې وساته او هغه یې د لېوانو له منګولو خلاصه کړه، خو ددې شرافت او مېړانې په بدل کې یې سر غوڅ شو، پېغلې پدې خاطر توره پر قبر کې ښکته کړه چې د ظالم او جاهل حکومت په دوران کې د مېړانې د پایلې انجام د یوه داستان په بڼه خلکو ته یادګار پاتې شو...
د یوې ځوانې ښځې پر قبر، چې د جسماني غوښتنو تر راویښېدو وړاندې روحاني محبت او مینه یې خپله کړه او سګسار شوه یوازې پدې خاطر چې زړه کې یې د مرګ تر وخته مین امانت ساتلو پرته هر څه مسترد کړي.
مین یې پدې خاطر پر قبر د ګلانو ګېډۍ کېښوده، چې تر مړینې وړاندې د هغه هستوي باندې رڼا واچوي د کومو مینې چې دې قوم ته سپېڅلتیا او امتیاز ورکړي او د مادیت ړانده او جهالت باندې اخته کړل.
د هغه غم ځپلي غریب پر قبر چې په خپلو متو یې د کلیسا د ځمکو او بڼونو خدمت کړی وه، دده په ځای له نورو قوي متو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخیست، مجبور شو او غوښتل یې مزدوري وکړي او خپلو ماشومانو ته روزي وګټي خو چا له هغه کار اخیستل هم غوره ونه بلل، بیا یې ځان خیرات اخیستلو ته مجبور کړ خو دالله ج یو بنده هم خیرات ورنکړ، چې له هرې خوا مایوسه شو، کوښښ یې وکړ د هغې غلې څخه چې د زړه په وینو یې راټوله کړې وه یو څه ځانته راوباسي، د کلیسا د پادریانو ونیو او امیر د دار تختې ته وخېژاوه، مېرمن یې ځمکه پر قبر صلیب جوړ کړ چې د شپې په چوپتیا کې ستوري دی پادریانو پر ضد شاهدان ونیسي.

لمر د شفقت په پردو کې پټ شوی وه، داسې تا به وې چې انسان د مصیبتونو په لیدو سترې شو او زیاتو ظلمونو او تېریو له هرڅه غورځولی، ماښام د تیارې او چوپتیا د یوه درونند څادر پشان را روان و، ما د اسمان خواته ولیدل د قبرونو او د هغوی د اسرارو او رمزونو خواته مې لاس پورته کړ او په لوړ غږ مې وویل:

((ای زړورتیا او مېړانې ! د استا توره ده چې خاوره کې ښکته شو!))

((ای مینې! دا ستا ګل دی چې د اور شغلې سره رانغاړي!!))

((اوی ای مسیح ناصري! دا ستا صلیب دی چې د شپې تیاور پټ کړی!!))

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر او اوبه

(لنډه کيسه)

د منې په يوه زرين دور چې نظرونه يې تېر ايستل د شمالي لبنان د (تولا) اوسېدونکې چې يو سهار د کليسا په خواکې راټول شوي وو، د (فارس) په نابېره تري تم کېدو اند ېښنمن وو.

دې خبرې ته ټول حيران وو چې هغه ځنګه ښکلې او ځوانه مېرمن چې ايله شپږ مياشتې يې کېدې چې په ښه زور او شور کې يې واده کړی وه، پرېښوده!

,,فارس،، په نابېره د خپلې قبيلې سردار او سرداري ورته په ميراث پاتې وه. اوس خو ايله د ۲۹ کلونو و، خو د هغه شخصيت په تول پوره و، ځکه خو يې درناوي او احترام ته قبيلې خلك اړ وو.

د پسرلي په موسم کې يې چې ,,شوسان،، سره واده وکړ، نو د هرچا په خوله به دا خبره وه:,,، ځومره بختور دی، د دېرش کلنۍ له عمر نه دمخه ورته هغه نيکمرغي په برخه شوه چې د مادي ژوند پورې اړه لري.،،

خو ددې ورځې په سهار چې د ,, تولا،، اوسېدونکې له خواږه خوبه راويښ شول نو په دې حيران وو چې ,,فارس،، له خپلوانو او دوستانو پرته ځنګه او چېرته لاړ؟ د دوی په زړونو کې شکونه پيدا شول او په دې لټه کې شول چې دا راز مالوم کړي چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په بنا ,,فارس،، خپله ځوانه اوښکې مېرمن ، کور، کلی، شتمني او دقبيلې خلك پرېښي وو.
د شمالي لبنان د ټولني طرز د نورو نظامونو په پرتله اشتراکې نظام ته نږدې دی، ټول د ژوند په استراحت او ستونزو کې يو له بل سره په خلاص مټ لاس کوي او دا ددې خلکو په فطرت کې اخښل شوي دي.
د همدغه ټولنيز مزاج پر بنسټ د ,, تولا،، اوسېدونکي د خپل کار څخه بې پروا د ,,تولا،، د کليسا په خواکې راغونډ شوي او په نابېره تلو يې خبرې او ټکلونه کول. د خلکو تر منځ ګونګوسې وه چې پادري راورسېد. په څېره کې يې اند ښنې ښکارېدې.
خلك په پادري راټول شول او د ,,فارس،، په باره کې يې راز راز پوښتنې پيل کړې، خو پادري هېڅ ځواب نه ورکاوه، غلی ولاړ و، لږه شېبه وروسته يې وويل:,, هېڅ پوښتنه مه کوئ زما بچو! له مانه هېڅ پوښتنه مه کوئ!.
يوازې دومره راته مالومه ده چې له سحر نه لږ د مخه ,,فارس،، زما دروازه وټکوله، ورمې بېرته کړ، ومې ليدل چې هغه د خپل آس سره زما دروازې ته ولاړ و او په څېره کې يې غم او اند ښنې برېښېدې، ما په حيرانتيا پوښتنه ځنې وکړه ويې ويل:,, ستا نه د رخصت اخيستو لپاره راغلی يم، زه بل ملك ته ځم، اراده مې ده چې ژوند به بېرته نه راګرځم.
دايې وويل او ماته يې د يو دوست (نجيب) په نوم يو ليك راکړ او تاکيد يې وکړ چې لاس په لاس به يې ور رشوم، په اس سپور

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو او د سترګو په رپ کې مې له نظره تری تم شو. ماته یې دومره وخت هم رانه کړ چې ددې د تلو وجه مالومه کړم، په څه چې زه خبر وم تاسې مې پرې خبر کړئ! نور له دې نه زیات له ما څخه په دې هلکه هېڅ پوښتنه مه کوئ.

د غوندې څخه یو تن وویل :،، نجیب په قبیله کې له هر چا ده ته نیږدې دوست و، ښايي هغه ته یې د ملك د پرېښودو ټول حال په لیك کې لیکلی وي. بل پوښتنه وکړه: ،، تاسې د هغه مېرمن لیدلې ده؟،،

پادري ځواب ورکړ: هو، په همدغه سهار له عبادت نه وروسته د کړکۍ په خوا کې ناسته وه او په ځیر ځیر یې چېرته لرې کتل او داسې ښکارېده چې په خود نه وه. د ،،فارس،، په باره کې مې ترې پوښتنه وکړه ، مخ یې راواړاوه او ځواب یې راکړ: ماته هېڅ نه دي مالوم او په هېڅ هم نه پوهېږم . د ایې وویل او د ماشومانو غوندې په سلګو سلګو په ژړا شوه. د پادري خبرې لا خلاصې نه وې چې د قبیلې له ختیځ اړخه د ټوپك له ډز سره د یوې ښځې ژړا او چیغې واورېدل شوې.

دې حیرانونکې ډز او ژړا او ژړا ټوله فضا هیجاني کړه، خلك د لرې شیبې لپاره حیران او غلي ولاړ وو. خو یو دم ټول د غره په لور په منډه شول، کله چې د فارس د بنګلې د باغ مخې ته ورسېدل، د هرچا په زړه کې وېره خوره شوه، زړونه یې ودرېدل او په رنګونو کې یې وینو ځغل سست شو.

هغوی ولیدل چې نجیب په وینو کې ککړ پروت دی او تر خوا یې د فارس ښځه شوسان په چیغو چیغو له خپل سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وښتان شکول جامې يې ټوټې ټوټې کړې وې او په دردناك اواز يې ويل:،، دې ځان وواژه، خپله سينه يې په ګولۍ شورۍ کړه، خلك په داسې حيرت کې ولاړ وو، لکه هر يو يې چې د مرګ د پرښتې ګوتې په خپل روح محشوشولې، پادري مړي ته نيږدې شو، ويې ليدل چې د مړي په کيڼ لاس کې هغه ليك و چې سهار وختي ورته ده دفارس له غوښتنې سره سم په خپل لاس ورکړی و، مړي ليك دومره کلك نيولی و، لکه د هغه د ګوتو يوه برخه.

پادري د مړي له ګوتو په داسې ډول ليك راواخيست او جيب کې يې کېښود چې هېڅوك يې ونه وينې دوه درې ګامه وړاندې لاړ، خلکو د نجيب مړی د هغه کور ته ورساوه، د نجيب مور چې خپل يوازينی زوی په وينو کې ډوب وليد، بې خوده شوه او پرځمکه راپرېوته.

ځينې ښځو وار له مخه د نجيب د مرګ تور د فارس په مېرمن شوسان ولګاوه، پادري خپل کور ته راغی، د کور دروازه يې وتړه، له جيب نه يې هغه ليك را و ايسته چې د نجيب له لاسه يې اخيستی و، په لړزېدلې غږ يې د ليك په لوستو پيل وکړ:،، نجيبه وروره! زه خپل وطن پرېږدم ، ځکه چې زما وجود نه يوازې دا چې ستا او د شوسان له پاره، بلکې زما له پاره هم يوه لويه بدمرغي ده.
ته ډېر شريف سړی يې، تا د خپل دوست چې ستا ګاونډی هم دی، په امانت کې هېڅکله هم خيانت نه دی کړی. دا هم ماته مالومه ده چې زما د مېرمنې شوسان په سپينه لمن تور داغ نه شته. خو له دې سره سره په دې هم پوهېږم چې کومه مينه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا او د شوسان زړه يې يو کړی دی ستا او د شوسان له وسې وتلې خبره ده.
تابه ډېر کوښښ کړی وي چې د شوسان مينه له زړه نه وباسې، نو بريالی شوی به نه يې، زه پوهېږم چې د سيندونو اوبو ته د شګو بند نه تړل کېږي. نجيبه، ته زما د کوچنيوالي راهيسې دوست يې، اوس هم ماته هغه وختونه په زړه کېږي، چې ما او تا به په باغونو، پټيو او د کليسا په انګړ کې ګرځېدو.
زه په پاك خدای شوګند خورم چې اوس هم ته زما هم هغه شان دوست يې لکه څرنګه چې وې. زما هيله ده چې ته به هم ماته په هماغې نظر ګورې لکه څنګه چې مو تل يو بل ته ليدلي دي.
که نن يا سبا دې شوسان وليده، نو ورته ووايه چې زه په هغې هېڅ بد ګمانه نه يم، زه اوس هم د هغې پاکيزه ګۍ سره مينه کوم او د مهربانۍ وړه يې ګڼم او چې ژوندی يم نو په زړه کې ورته درنښت لرم.
دا هم ورته ووايه کله چې زه په نيمه شپه کې بيدار شوم، ومې ليده چې د حضرت عيسی د تمثال مخته ناسته ده او په ژړا او فرياد يې د زړه د سکون د عا کوله او زما زړه د همدردۍ له جذبې څخه ويلي ويلي شو. په دنيا کې داسې مثال نه شته چې د يوې ښځې د داسې يوې ربړې سره يې پرتله کړو چې يو خواته مين وي او بلې خواته يې مينه، شوسان غريبه په کشمکش کې اخته وه...
هغې غوښتل چې د ښځېتوب سپېڅلې فريضه په ښه توګه سرته ورشوي، خو دا يې هم نه شو کولای چې د خپلو جذبو ساه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپله وباسي، نو په دې خاطر زه ډېر لرې ځای ته په دې نیت ځم چې بیا به هېڅکله را ونه ګرځم. زه نه غواړم چې ستاسې پروړاندې د کاڼو دیوال جوړ شم.

په اخر کې زه هیله کوم چې ته به دمینې دا اړیکه له شوسان سره د ژوند تر وروستۍ سلګۍ پورې کلکه وساتې او دهغې ساتنه به کوې، هغې ستا له پاره خپل هرڅه قربان کړي دي، له دې کبله هغه ستا د هر ډول زړه شوي او مهربانۍ وړ ده او هر سړی يې باید له داسې يوې ښځې سره وکړي.

نجیبه! خدای دې وکړي چې ستا زړه تل پاك وي او پراخ زغم ولرې، خدای دې تاسې تل په خپل امان کې وساتي. ستا ورور فارس لیك له لوستلو وروسته پادري په جېب کې کېښود د کړکۍ په خوا کې کېناست، لرې يې د غره پر لور کتل، يوه شېبه به لاتېره نه وه چې يو دم ودرېد ، داسې ښکارېده چې هغه د خپلو فکرونو په راز پوه شوی وي.

هغه دقیق راز چې ظاهره په پردو کې پټ و، هغه وويل: فارسه! ته څومره چالاکه يې، زه پوه شوم ، تا غوښتل چې څنګه نجیب مړ کړم او بیا څنګه د هغې جرم نه برات واخلم، تاته د زهرو په بدل کې شات ورسېدل، تا نجیب ته توره په وریښمو کې لېږلې وه تا نجیب ته د لیك په ډول د اجل پرښته لېږلې وه.

هغه چې ځان واژه نو اراده يې ستا په لاس کې وه، هئ فارسه! ته څومره عیار يې پادري بېرته په چوکۍ کېناست، وار په وار يې سر ښوراو او په خپلو ګوتو يې خپله ږيره راښکله او په شونډو يې مانا خیر زه تبسم خورېده لږه شیبه وروسته يې له الماری نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د«افـرم سـراني» كتـاب راواخيسـت او د هغـه پـاك شـعرونه يـې زمرمه كول او كله ناكله به يې د مړي دكـور نـه د ژړا او فريـاد پـه لور سترګې له كتاب نه پورته كولې».

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډه کیسه

یوسف فخري دېرش کلن ؤ چې له دنیا او ما فیها یې لاس واخست تنها ، خاموش او د زاهدانه ژوند تېرولو لپاره یې هغه ویرانه خانقا آباده کړه چې د شمالي لبنان د درې قادیشا په ځنډه کې موقعیت لري. نژدې کلیوالو د هغه په اړه بېل بېل فکرونه درلودل چا به ویل:

(هغه د یوه شتمن او شریف ټبر وګړی دی، د یوې ښځې سره یې مینه درلوده د هغې د بې وفایۍ له کبله یې زړه مات شو، ښار یې پرېښودلو د هغې د هېرولو په خاطر یې یوازیتوب غوره کړو).

چا به ویل: (هغه د خیالونو د نړۍ اوسېدونکی یو شاعر دی چې خپلو خیالونو او جذباتو ته د شعر او نظم رخت رغولو لپاره د ټولنیزو هنګامو یې لمن را ټوله کړې ده).

چابه دا ډول اټکلوله: (هغه یو عبادت کوونکی صوفي دی چې له دنیا او دنیاوي چارو یې مخ اړولی دین یې قناعت بللی دی.

او چا به په غوڅه توګه ویل (هغه لېونی دی) لاکن زه؟ زه په دا پېښه کې یو مخیزه خاموش وم ولې چې زه پوهېدم په اروا کې څه دا ډول نازک رازونه هم مېشت وي چې اظهارول یې د اټکلونو تروس تېر وي. خو بیا هم د دې عجیب و غریب انسان سره د لیدلو او مجلس کولو مې زښت آرزو درلوده – ځکه مې دوه ځلې دا هڅه وکړه چې د هغه سره ووینم، حقیقت یې ځان ته معلوم کړم، مقصد او مدعایې درك کړم لاکن رډ ، رډ ،کاتو او د ځینو داسې ټکو پرته چې د هغه سنګدلي، شوږ هر کلی او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزرګي ورځني جوتېدله، نور هيڅ بريامې په برخه نه شوه. لومړی ځل چې مې هغه وليدلو نو يې د صنوبر د ګڼوونو سره په خوا کې قدم وهلو. په ډيره خوا خوږي او ښايستګي مې سلام ور واچولو لاکن هغه بې د سر له خو ځښته بل کوم ځواب رانکړو او بيړنی له هغه ځايه رهي شو.

په دويم ځل چې زه او هغه سره مخامخ شو د هغه د خالقاه سره په خوا کې د انګورود باغيچې په منځ کې ولاړ وو، زه يې خوا ته نژدې شوم ورځني و مې پوښتل (پرون د يوه چا د خولې خبر شوم چې دا خانقاه کوم سرياني عابد په ځوارلسمه پيړۍ کې و دانه کړې وه! ولي په دې اړه تاشو و ماته کوم معلومات راکولای شئ؟)

هغه زښت په ستوغه لحجه راته وويل. (زه نه پوهېږم چې دا خانقاه به چا ودانه کړې وي او نه وربانديي پوهيدل غواړم!) دا چې يې راته وويل شايې راباندي راوګرځوله په طنزيه لهجه يې راته وويل: (ته دي له خپلي انا ولي په دې اړه پوښتنه نه کوې؟ تر ټولو په عمر هم هغه مشره ده او د دې درو تاريخ هم تر بل هر چا ښه ورمعلوم دی!) زه پر دا خپل طفلانه حرکت پښيمان او پريشان بيرته راستون شوم. دوه کاله خو دغه ډول راباندي تير شول چې دا د اسرارو ډك سړی مې پر خيال او تصور غوړېدلی و.

﴾۲﴿

د خزان د موسم کبسه ده:– زه د يوسف فخري د خانقاه سره خوا کې نژدې غرونو په درو کې ګرځيدم چې توپان را باندي راغئ، باد شو، باران شو، تر ما دا ډول تاو شول لکه څه ډول چې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مست سمندر تر هغه کښتۍ تاو سي چې پارو يې ورمات کړئ وي او بادبان يې توندې سيلۍ ورشېرلی وي. په داسې حال کې مې د خانقاه لاړ ونيوله د خپل زړه سره مې وويل. دا د خلکو بېزاره سړي سره دليدلو په زړه پورې موقعه ده. توپان او لاندې کالي مې د زړه شوي لپاره غنيمت وباله. ځان مې هم دا ډول د زړ شوي په حالت کې خانقاه ته ور ورشولو، لامې د دروازې ځنځير اوس ورشرنګولی نه وو. چې هغه سړی مې تر سترګو شو چې د يوې مودې يې ما د ليدلو تمنا په خپل زړه کې ساتلې وه. د هغه په لاس کې يو مرغه و چې سر يې زښت ژوبل شوئ او وزر يې مات و، مرغه دا ډول چونېدی لکه چې د خپل ژوند وروستي ساعتونه شمېري، د سلام وروسته مې ورته وويل. (و بخښه چې په داسې يو حالت کې تاشو ته راغلم. لاکن څه مې کړي و، نا وسه شوم، توپان خورا توند دياو کلئ له دا ځايه زښت آزاد دی)، هغه په خپل تندي ګونځي وغوړولې،په ځير، ځير يې راته وکتل د حقارت په ډکه لهجه يې راته وويل.

(دلته يو شمېر سمڅي شته، که دي زړه وای پناه دي پکې اخستئ شوه).

دا چې يې راته وويل د مرغه پر سر يې دا ډول مېنه ناك لاس را تېر کړو چې تر دې وړاندې مې هيڅ داسې ليدلي نه و. دا تو پير منه ډوله رحم او سنګدلي چې مې وليدلی بيخي هېښ پاته شوم. زما لپاره زياته حيرانونکې پېښه دا وه چې هغه راسره دومره بې قدري ولي روا ساتي؟. هغه اوس په پوښتونکو سترګو راته وکتل لکه چې زما ذهني اضطراب يې درك کړو راته و يې ويل. توپان کله هم تروه غوښه خپل خوراك نه ګرځوي بيا ته ولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځني ډاريږي چې په تاخت يې؟ په خوب کې مې ورته وويل. دا سمه ده چې توپان له تر شګې سره اړيکې نه ساتي لاکن ساړه او تازه شيان يې خوښ دي نو ځکه زه په دې باور يم که يې بېرته په دام کېږو تم نو يوه خوندوره ګوله به مې کړي تر ستوني به يې تېر کړي دا چې يې واورېدل خيره يي يو څه خنده رويه غوندې شوه راته ويې ويل. (توپان که چېرې تا د خونده ډکه ګوله و پاموي او تر ستوني دې شيوه کړي دا به ستا لپاره د دومره لوئ عزت باعث سي د کوم چې ته هيڅ حقداره نه يې) ما په خوب کې ورته وويل. (دا ځکه له توپانه په تاخت دلته راغلم چې هغه عزت زما په برخه نه سي چې زه يې هيڅ حقداره نه يم.) د خپلي نرۍ مسکا پټولو په خاطر چې د هغه پر شونډو بې اختياره وغوړېده، اوس يې و ماته شا راوګرځوله و يوې چوکۍ ته يې اشاره وکړه چې د يوې سرې انګيټۍ په څنګ کې پرته وه. راته ويې ويل (پر دا چوکۍ کېنه او خپل کالي وچ کړه!). ما ورځني مننه وکړه دواړه کېنستو زه پر هغه لرګينه چوکۍ کېنستم چې اور ته ور څرمه وه په منځ کې توږلې غرنۍ ډبره پرته وه هغه په يوه خاورينه پياله چې تېل ورپکې وو ګوتي ډوبي کړې د مرغه په ژوبلو وزرونو او خوږمن سر باندې ومورږلې. بيا يې را ته وويل (باد او غبار دا خوار مرغه ښکېل کړو خوار په نيم زاله حالت کې په غرونو را پرېوتو). ما په خوب کې ورته وويل (دغه ډول زه هم باد او غبار ستا پر در راپريستلم، په دې تر اوسه نه پوهېږم چې زما يې لاشونه رامات کړي دي او که يې سر راله مات کړئ دئ؟

هغه زما خبرې ته په ځير، ځيرکاتو وروستې وويل (څومره به جالبه واى که د انسان فطرت د مرغانو پشان واى. نوره به جالبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای چې توپان د انسان لاشونه او سر ور ماتولای شوای لاکن بزدلي د انسان په رګونو کې پرته ده توپان يې لا پخپل موج کې ليدلی نه وي چې په سمڅو او کونجونو بېړنی ننوزي).

د خبرو د غځولو په اراده مې ورته وويل. مرغانو ته هغه شرف حاصل دیچې انسانان ورڅنې بې برخې دي، انسانان د هغه قانون او دود په شوري کې ژوند تېروي چې يې خپل ځان ته ټاکلي دي لاکن مرغان د دې عام او پراخ قانون سره سم ژوند تېروي د کوم له رويه چې مځکه تر لمر ګرده چورلي). اوس د هغه په سترګو کې رڼا ښکاره او ځيره يې روښانه شوه. لکه زه چې يې خپل ځيرك شاګرد ومومندلم. هغه راته وويل (ډېر ښه! ژوندی اوسې دا کوم څه چې ته وايې او دغه دي عقيده هم وي نو انسانان پرېږده. د هغو ضعيف دودونه او ناکاره قوانين پرېږده د مرغانو په څېر په يوه داسې ځای کې ژوند تېر کړه چې د ناموس الهئ پرته د هره څه بې برخي پاته وي). ما يې په ځواب کې وويل (زه چې دا څه وايم هم وربانديي اعتقاد ساتم) هغه اوس خپل لاشونه وغوړول په ډېره ستوغه لهجه يې راته وويل. (اعتقاد بېل شی دیاو عمل ور باندي کول بېل شی دئ. داسې ډېر خلك شته چې خبري خو د سمندر پشاني کوي لاکن ژوند يې د باراني اوبو تر ډنډ پراخ نه وي. خپل سرونه د غرونو تر څوکو هم هسك پاموي لاکن ارواوي يې د سمڅو په تيارو کې بيدې پاته وي). دا چې يې وويل هيڅ د خبري مو قعه يې رانکړه را څخه ولاړ شو، شاوخوا پرتې خاشې يې سره راغونډې کړې په اوردان کې اچولو مهال يې راته وويل: (بوټان دي وکاږه، پښې وچې کړه نودبل(رطوبت) انسان ته ضرر رشوي خپل کالي دي ښه وچ کړه او هيڅ ډول خجالت مکوه). زه يو څه نور اور ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنژدې شوم، تر لندو کاليو مې توښ ولاړيدو او هغه د خانقاه په وره کې ولاړ غضب ناکه فضا يې په ژور تيا سره څارله، يو ګړی وروسته مې ورځني وپوښتل. دې خانقاه ته مې ډيره موده وشوه چې راغلي ياست؟ هغه بې د کومې پاملرني راته وويل (دې خانقاه ته زه هغه وخت راغلی وم څه مهال چې مځکه سپېره او ويرانه پرته وه. په سمندرونو تيارې غوړېدلي وې.

او روحونه د اوبو پر سرو رپېدل). زه نور پټه خوله شوم له ځان سره مې وويل څومره عجيب و غريب ديدا سړی او څومره تريخ ديحقيقت ته يې رسېدل په کار دي لاکن له ده سره خبري کول او د ده د روح اسرار ته رسېدل زښت اړينه ده نو ځکه صبر دځان توښه کومه، آن تر دا چې د ده ستوغه ورځ او غضب په لطف او کرم اړوم.

(۳)

شپې خپل تور څادر پر درو باندي غوړولئ و. باد او باران دومره په زور وو چې په زړه کې مې دا راوګرځيده توپان د ژوند و ډرولو او مځکه د خس او خاشاکه مېنځلو ته بيرته په جوش راغلئ دئ. د يوسف فخري له ما بيزاري اوس نوره په مېنه او خوا خوږي بدله شوې وه. ګويا د اصل اجزاو پاروني د هغه په روح کې هغه اطمېنان اخښلئ و چې ځني وختونه د عکس العمل په توګه را څرګنديږي.

هغه جګ شو دوې ډيوې يې بلي کړې، بيا يې زما په وړاندي د شرابو ډك منګی او يو پټنوس کېښودلو چې ډوډی، کورت، د زيتون تېل او څه وچه مېوه پکې پراته وو. هغه اوس مخامخ راته کېښنستو، زښت د لطف او مهربانۍ په انداز يې راته وويل. (له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما سره چې څه د خوړلو او څښلو اسباب پروت وو ټول ستا په وړاندې دي راځه راسره شريك سه. (موږ دواړو د ماښام ډوډۍ په چوپتيا کې سره وخوړله. دباد سرېږي، د باران شرنګي مې اوريدلو ما چې به هره ګوله راپورته کوله د يوسف فخري څيرې ته به مې وکتل چې د ده د خد و خال څخه د ده ذهني حالت او وجداني تلوسې او آرزو ګاني يې درك کړم. د دسترخوان تر ټولولو وروسته يې د اور دان ترڅنګ د پيتلو يوه چاى جوشه را واخيستله، په دوو پيالو کې خورا خوندوري شنې چاى واچولې. بيا يې د سګرېټو پيکټ پرانستلو په خورا نرم غږ يې را ته وويل (در واخله. سګرېټ وڅکوه!!). ما يو سګرېټ ځني را واخيستلو، په دا بل لاس کې مې د شنو چايو پياله وه، دا مهال چې مې سترګو کوم څه ليدلو هيڅ باور مې نه وربانديږ راتلو. زما د سګريټ د بلولو او د شنو چايو د درو، څلورو کوټنو کولو پس هغه خپل سر وخوځولو، لکه چې زما په افکارو پوهېدلى وي راته ويې ويل. (و تاته په دې خانقاه کې د شراب، سګريټ او شنو چايو په شتوالي حيرانتيا درېږي تش دانه د خوراك پر شيانو او بستره باندې هم حيرانتيا اخستې يې، تازه هيڅ نه کرموم. ته هم د دا ډيرو خلکو د ډلي يو يې چې د خلکو څخه د ګوشه توب په خاطر د ژوند او ژوند له ټولو فطري خوندو نو او عادي خوشاليو ګوشه توب يو لازمي سبب اټکلوي). ما په خواب کې ورته وويل. (وو! دا عقيده په غوځه توګه زموږ په ذهن کې غوړيدلې ده چې د خداىٔ د عبادت لپاره له دنيا مخ اړول دا مانا لري چې يوازې او پرئيز ګارانه ژوند دي تېر سي او د دنيا هر خوند او خوشالي دې پرېښودل سي، تش او به او په وښودې ګُزاره وسي) هغه راته وويل. (د خداىٔ د مخلوق

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره په استوګنه کې هم د خدای عبادت کولای شو نو ځکه عبادت لپاره یوازیتوب او ګوښه توب اړینه نه ده. ما د خدای موندلو لپاره دنیا پرېښې نه ده، خدای خو مې تش د خپل مور او پلار په کور کې نه هر ځای مې لیدلو. له خلکو مې ګوښه توب ځکه اختیار کړو چې زما اخلاق د دوی له اخلاقو بېل و او افکار مې د دوی له افکارو تو پیر من وو. د خلکو سره مې ټولنیزي اړیکې ځکه غوځي کړې چې د خپلې روح کېنې اړخ ته اوښتونکې څرخونو کې مې ښې اړخ ته تاویدونکې څرخونه ولیدلو. تمدن مې ځکه پرېښود او زما په اند هغه یوه زړه بې فایدې قوي او ډارونکې و نه وه چې جرړې یې د مځکې په تیارو کې غوړېدلې او ښاخونه یې آسمان ته رسیدلي و لاکن لاڅ بد اخلاقي جرم او ګناه یې ګلونه و مېوه یې بدبختي، فکر او اندېښنې وې.

ځینو هڅه وکړه چې پیوند یې کړي، د دې ونې طبیعت تغیر کړي لاکن هیڅ برې یې په برخه نه شو دا ډول هغوی د ناهیلۍ، ناوسۍ، او ناکامۍ په حالت کې مړه شول) هغه اوس چوکۍ ته ملا ایله کړه غږ یې نور هم جګ شو ګویا د کلام له تاثیر یې یو خوند هڅېدلو. د خبرو لړۍ یې وغځوله و یې ویل.

(نا! ما د رهبانیت او عبادت لپاره یوازیتوب نه دیخوښ کړی په دې خاطر چې عبادت د زړونو سپېڅلې ترانه ده په ناشمېره ساندو کې ګیر پاته د دې باوجود تر خدایه رسي. او رهبانیت چې دویم نوم یې پر بدن جبر کول او آرزوګانې یې وژل دي. یوه ستونځه سته چې زما په مذهب کې کوم ځانګړی ځای نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایٔ پاك بدن د روح عبادت ځای ګرځولئ دیاو زموږ مشولیت جوړیږي چې موږ یې ساتنه وکړو چې دا ډول روڼ، سپېڅلي او هڅاند هم د هاغه (الوهیت) قابل وګرځي کوم چې پکې استوګن پاتیږي.

نا!زما ملګریه! ! ما د زهد او عبادت لپاره ګوښه توب خوښ کړئ نه دیپه دې خاطر مې خوښ کړو چې ماله خلکو د هغو له قوانینو د هغو له زده کړو، د رسم او رواجه، د هغو له اندونو، کړاوونو د هغو له رش او له کشه مې ځان ګوښه کېدل غوره و بلل ما یوازیتوب ځکه مهم و پامولو چې د دغو خلکو ناولي مخونه نور ونه وینم چې خپل روحونه و پلوري په بیه یې دا ډول شیان رانیسي چې په ارزښت او بیه کې څو چنده تر هغو پست پاته وي. ګوشه توب مې په دې خاطر مهم وپامولو چې نور هیڅ له دا ډول مېرمنو سره لیدل نه غواړم چې په هسکه غاړه سترګي رغړوي، په شونډو کې یې ناشمېري خنداوي ناځي لاکن په زړونو کې یې هم تش یو غرض.!

ما یوازیتوب ځکه غوره وبللو چې د هغه نیمګړو فلسفیانو د ملګرتیا ځان په ډ ډه کړم چې په خوب د علم سیوري ووینې او په دا باور سي چې د معرفت په عالم کې ارزښت هم هغه دیکوم چې په دایره کې نقطې ته حاصل دیاو چې کله په ویښه د حقیقت سیورئ ووینې په دې عقیده سي چې د دوئ د حقیقت واړه او کامل جوهر پخپله ولکه کې کړو. خلوت نشیني مې په دې خاطر مناسب وبلله چې نور د هغه ناپوهانو د تاوده هرکلي ډاریدلئ وم چې مهرباني د اړتیا، تېر او ببر د بزدلۍاو غرورد عظمت یوه بڼه نوموي. مجرد توب مې ځکه ژوند وګرځولو چې روح مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې دولت لرونکو سره په اوسېدلو ،اوسېدلو نوره ستومانه وه چې په دا خيال دي لمر، ستوري او سپوږمۍ د دوئ له خزانو راخيژي او د دوئ په جيبونو کې پر يوزي. د هغه رهبرانو مې نور زړه را ډك شو کوم چې د قوم دآرزوګانو سره لوبيږي ستر ګي يې په طلايي غبارونو او غوږونه يې په مترنم ټکو ور ډکوي د هغو پادريانو زښت تنګ شوئ وم، کوم چې خلکو ته نصيحتونه کوي خپله هيڅ وخت عمل نه ورباندي کوي او له هغو د داسې شيانو د غوښتلو هيله څرګندوي چې د خپل نفس څخه يې هيڅ وخت طلبو لاې نه سي.

يوازيتوب مې څکه د خپل ژوندون مرکز و پامولو چې تر ننه د انسان د لاسه و ماته داسې يو شي رارسيدلئ نه ديچې قيمت دې ما پخپله خوښه ادا کړئ نه وي ما ګوشه توب په دې خاطر خپل مقصد و پامولو چې د دې لوئ پراخ او ډارونکې تعمېره مې نوره کرکه راپاريدلې وه کوم چې دنيا يې (تهذيب او حضارت) نوموي هاغه تعمېر چې د صنعت او نقاشۍ د کمالاتو آينه او د انساني کوپړيو پر کوړه ودان شوئ ديد يوازيتوب تلوسه څکه راپکې وزېږېده چې په يوازيتوب کې د روح او فکر زړه او بدن لپاره ژوند دئ. ما په دې ويرانو ځنګلونو کې ځان ته کور څکه خوښ کړو چې د لمرښا ، د ګلو وږمې او د ويالو سندري لري.

ما دا غرونه څکه خپل استوګن ځايونه وګرځول چې دلته د سپرلي بې دردي د ګرمۍ ليوالتيا د خزان ترنم نوازي او د مېني اراده پرته ده. دا نړيدلې خانقاه مې په دې هيله ودانه کړه چې د مځکې له پټو رازونو سره بلدتيا او د خدائ له يادګارونو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنايي مې موخه وه اوس هغه چوپ شو، ساه يې لنډېدله، لکه يو درونډ بار چې يې د سره ايسته شوی وي. اوس د هغه په سترګو کې عجيب و غريب جادوګري ځلاوي ځلېدلې او پر څېره يې د عزت نفس، ارادې او قوت موجونه په نڅاشول. ما تر ډېره د يوې ځانګړې خوشحالۍ په غېږ کې د هغه څېرې ته کتل. زه په دې نور هم خوشحاله وم د کومو پټو خبرو د معلوملو آرزو چې مې د يوې مودې په زړه کې ځنګوله، اوس هغه ټول پر ځای او حق دي ولې ته نه پوهېږې د ټولنيزو نا خوالو چې کوم تشخيص تاشو وړاندي کړلو راته دا ډول څرګنده شوه چې تاشو بشپړه طبيب يا ست او د يوه طبيب سره هيڅ نه ښايي چې د رنځور تر روغتيا يا مرګ نه وړاندي د رنځور د علاجه منکر سي، دنيا ستا غوندي خلکو ته زياته اړتيا لري، دا به د انصافه وتلې وي چې ته ټولني ته د ګټې رشولو استعداد لرې او بيا هم لمن ورځني ژغورې؟. هغه اوس ښه تر ډېره و ماته په ځير، ځير وکتل بيا يې د نا هيلۍ او خواشنۍ په ډکه لهجه راته وويل.

د خپل زېږون دپيله د طبيبانو دا خواهش پاته شوی دی چې رنځور له رنځه وژغوري دا ځکه ځينو پکې نشتر او ځينو پکې دارو راوړل لاکن دريغه ټول در ټوله بې د کوم امېد او بري پرته مړه شول. کاش! د زمانې د ګردشونو دا رنځېدلی رنځور خپل لړلئ بستر ټينګ نيولئ. او پخپلو زړو زخمونو يې قناعت کړی وای خوداسې نه ده هغه د خپل څادره لاس راباسي هر هغه څوک تر غاړه ونيسي چې د رنځور پوښتني ته راغلي وي لاکن کومه خبره چې مې زيات لېونی کوي او ويني مې په رګونو کې خوړ کوي هغه دا ده چې دا خبيث رنځور يوار خو طبيب ووژني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته پښېماني ورباندي څرګندوي خپلي سترګي پټې کړي د زړه سره و واى. رښتيا هم دا کامل طبيب و. (نا؟ وروره! په دنيا کي څوك هم د انسان سره هيڅ ښيګړه کولئ نسي څه ډول چې يو بزګر، هغه که هر څومره ماهر او عقلمند هم وي. په مني کې کرونده ريبلی نسي) ما په څواب کې ورته وويل.

ښاغلې! د دنيا د خزان موسم په وتو ديورپسې ښکلئ زړه وړونکئ سپرلی را روان ديچې ګلونه به پکې وغوړيږي، په باغونو کې به رنګونه ونڅيږي او ويالې به په درو کې سندري زمزمه کړي) .

هغه اوس يو شوږ اشويلی واخيستو، تندی يې ګونځي کړو په غمګينه لهجه يې راته وويل کاش! چې و ماته دا څرګند والی چې څه خدائ پاك د انسان ژوندون (موخه مې زمانه) د خپل واړه تعلقات سره. په دغه موسمونو کې وېشلي دي، چې د خپل رفتاراو تسلسل لکبله د عادي موسمونو سره مشابهت لري؟ ولي زړونو کلونو پس پر مځکه باندي داسې يو انسان جماعت را څرګنديدلئ سي چې د روح او رښتينتوب د اصولو سره سم ژوند تېروي به؟ څه داسې وخت به هم راسي چې د انسان به عزت او بزرګي پکې په برخه سي د ورځي د رڼا د شپې د اطمېنانه برخمن د ژوندون په ښي اړخ کې به کېني؟څه دا خوب به يې تعبير ومومې. ولي دا خوب به هغه مهال خپل تعبير ته رسيږي چې کوم ګړی مځکه د انسانانو په غوښو خپله لوږه او د هغه په وينو خپله تنده سړه کړي؟ اوس هغه ولاړ شو خپل ښی لاس يې آسمان ته جګ کړو. لکه د دې عالم سيواد يوه بل عالم په لور چې اشاره کوي هغه راته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دا دنیا د لېوني خوب دیاو دا خانقاه د داسې خوبونو ځای نه دیولي چې زه یې د انګڼ هم یې د کونجانو د هر یوه، یوه شي سره په یقیني توګه بلد یم یوازې دانه د دې غرونود هریو کاڼي سره عادي یم زه دا حقیقت د یقین تر بریده تسلیموم چې زه موجود یم او د وجود په ژورتیا کې لوږه هم تنده لرم. دا حق لرم چې د ژوند په خوراك او څښاك کې هغه لوښی وکاروم چې په خپل لاس مې رغولئ دئ. هم دا یې علت و چې د خلکو مېلمستاو او غوړېدلو دسترخوانوته مې شاکړله. او اوس به تل هم دلته مېشت یم).

اوس هغه د کوټې په منځ کې قدم وهلو او ما دا مهال د هغه د خبرو د هغه د اسبابواو علتونو په اړه خپل د فکر نیلی ځغلولو کومو چې د ده په وړاندې د انساني ټولني دا رنګ عکس را کښلئ و. چې کرې وړې کرښې یې درلودلې یا یې تور داغونه درلودل آخر چې مې دا ورته وویل هغه نور ودرېدلو. (زه ستا د خیالونو هم دې مقصدونو ډېر زیات احترام لرم لاکن زما په علم کې ده او علم د افشوس پیلامه ده. چې ستا د ګوشه توب له کبله، دې قسمت رټلي قوم یو داسې وګړی د لاسه ورکړو چې قوم ته یې د ګټې رشولو او ویښولو توان درلودلو) اوس هغه خپل سر خوځولو، راته ویې ویل.

دا قوم هم د نورو قومونو پشان دی ولې چې ټول خلك د یوه فطرته زیږېدلي دي تر منځ كه یې كوم توپیر سته هم هغه یې تش د خارجي منظرونو توپیر دیكوم چې هیڅ حقیقت نه لري. په دغه اساس د مشرقي قومونو بدبختي په اصل كې د ټولي نړۍ بدبختي ده، كوم شی چې ته د مغربي ودي سره تعبیروې هغه د بې پایانه غرور یو پراخ سیورئ دی اوبس!. فرېبجن به تل

(c) ketabton.com: The Digital Library

فربیجن پاته وي د یوه حال ویونکې که نوکان و کارې که یې خوله ور وګنډې حال ویونکۍ به وي د وریښمو جوړ لباس که واغوندي، په محلونو او حرم سرایونو کې که مېشت سي دروا‌غ ربښتیا نومېدلای نه سي. په اورګاډو کې کېني او که په الوتکو کې والوزي خیانت په امانت اوړېدلای نه سي.
غلامي. د ژوند غلامې، د ماضي غلامې، د اصولو، خصلتونو او د لباس غلامې، د مړو غلامې، غلامې به غلامې پاته وي، پرته بې له دې که یې څېره ورنګوې یا یې لباس ورله تغیر کړې! غلامي به غلامي پاته وي څه وشوه که خپل ځان په ازادي نوموي هم.
نا! زما ملګرې! مغرب تر مشرق زښت ترقي یافته دینه مشرق تر مغرب زیات زوال خوړلۍ دی په دواړو کې هیڅ توپیر نسته پرته بې له دې چې د یوه لیوه یا کوم بل ځناور تر منځ شتون لري ما د ټولني ځانګړي منظرونه ولیدل تر هغو وډر مې ازلي انصاف خوښونکۍ ناموس تر سترګو شو چې بدبختي، غلامې او جهالت په یوه درجه کې ښاري، یوه قوم ته پر بل قوم فضیلت نه وربخښي، دا چې یو ټبرپرېږدي پر بل ظلم نه کوي.) د التباس تربریده په حیرانتیا سره مې ورته وویل. (وو! باطل دی دا تمدن هم یې واړه منظرونه باطل دي دا واړه ایجادات او اختراعات څه دي؟ پرته بې له دې نقاصو چې عقلونو ته یو دروغجنه تسلا ورځني رسیږي حالاتکې هغه په اضطراب او پریشانۍ کې ګیر پاته وي او دا د واټنونو غفلت، د غرونو او درو همواري او پر فضا باندي غلبه د څه ده ؟.پرته له هغو لګېدلو مېوو چې سترګي په ډکېږي او نه زړه په مړېدلای سي، نه اروا اوج ته رشولای سي پاته شوې هغه معماوي او کبسۍ کوم چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

علومـو او هنرونـو سـره تعبيريـږي ګويـا زريـن تناوونـه دي چـې انسـانان يـې پـه ځـلاو او شـرنګي هوسـيږي پخپلـو پښـو کـې ګرځوي، بلکې دا هغـه پنجرې دي چې انسـان د عـالم زېږون پـه پيل کې د کېشوانو او غينځکو څخه ودانول راپيل کړي و پـه دې هيڅ نه پوهېدلو چې د دې واړه کـاريګرۍ حاصل بـه بې تـش دا وي چې خپلي موتې بـه پـه دا پنجرو کې بنديواني ګوري. وو!د انسان دا ټولي کارګزارياني، واړه موخي، برياوي، ټولي جنګ جګړې او دا واړه آرزوګانې دروغجنې دي.

وو! د دنيـا هـر يـو شـی دروغجـن ديـاو د ژونـد پـه واړه چټليـاتو کښـی د يـوه شي پرتـه هـيڅ بـل يـو شـی د روح د رغبـت، مېنـي، شـوق او ليوالتيـا وړ نـه دی. دلتـه تـش يـو شـی دئ) مـا ورځنـي پوښتنه وکړه ښاغلي هغه کوم يو شی دئ؟.

هغـه يـو ګـړی پټـه خولـه وو. وروسـته يـې لاس پـه ټټـر بانـدي کېښودلو، سترګي يې پټي کړې پـه څېره کې يې ځلا او تـازګي وغوړېده، پـه ريږدونکې او خواږه غږ يې راتـه وويـل (هغـه د روح وينوالی دی، هغه يو تصور دی چې د بې هوښـۍ او نـاخبرۍ پـه سـاعتونو کـې د انسـان پـر احساسـاتو ناڅـا پـه يرغـل وروړي د سترګو بصيرت يې ور رڼوي او ژوند د انسان لپاره پـه سندرو کې نغښـتيځ پـه رنګينو حلقو کې را ايسار د مځکې او پراخي فضا تر منځ د يوه نوراني څلي پـه څير و لاړ ښَکاري هغـه ضمېر دی چې د وجود د لمبو يـوه لمبـه ده ناڅاپـه پـه روح کې وبليـږي هغه خس او خاشاك ايرې کړي چې روح يې له څلورو اطرافو ګير ساتلې وي سرپی يې سي پراخه فضا کې لاهو سي. هغه يوه جذبـه ده چـې د انسـان پـر زړه بانـدي نـازليږي او هغـه حيرانتيـا او هېښتيا اختسئ ودريږي هر هغـه شی بې حقيقتـه ورتـه وايسـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د ده په خلاف وي. د هر هغه شي څخه بد وړي چې د ده سره ملګرتیا نکوي او د هر هغه چا په ضد د بغاوت ناره پورته کوي چې د ده په رموز او اسرار نه پوهیږي هغه یو پټ لاس دیچا چې زماله سترګو پرده پورته کړه، ما خو د خپلو عزیزانو دوستانو او هیواد والو سره یو ځای ګډ ژوند تېرولو چې یوه ورځ مې د خپله زړه څخه د حیرانتیا او پریشانۍ په حالت کې وپوښتل(دا خلك څوك دي چې راګوري او زما لور ته د راکتونکو حیثیت کوم دی؟

زه دوئ څه ډول پېژنم او دوئ مې چېري لیدلي دي؟ زه په دوئ کې څه دپاره استوګن یم او له دوئ سره ناسته پاسته مې څه دپاره ده. په څه خاطر له دوئ سره غرېږم؟ زه په دوئ کې پردی یم او که دوئ په دې کلي کې نابلده دي. کوم چې ژوند زما لپاره ترتیب کړ او کېلۍ یې و ماته راوسپارلې.) هغه اوس د څه ساعت لپاره پټه خوله شو لکه چې د تیرو وختونو یادونو یې په حافظه کې هاغه تصویرونه او نیم کښه انځورونه تازه کړل چې اظهارول یې دی نه خوښوي، بیا یې خپل لاشونه وغوړول قرار یې وویل. (دا دیهغه کېفیت چې څو کلونه وړاندي رابانديغورېدلئ و، دنیا مې خوشي کړه بدخوابي تېرول د فکر جذبې او چوپتیا څخه خوند اخستلو لپاره دې ویران ځنګل ته راغلم،داچې یې راته وویل د شپې ژوري تیارې څارلو ته د خانقاه وره ته رهي شو وره ته چې نژدې شو. هغه چیغي کړې لکه توپان ته چې مخاطب وي. دا یوه تلوسه چې د روح په تل کې رازیږي کوم څوك چې یې پیژني هغه یې د خبرو په وسیله اظهارولای نه سي او چې څوك یې پېژني نه هغه یې تر قیامته په رازونو پوهېدلای نه سي).!

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿۴﴾

یو ښه ګړی د فکر په تال او د توپان د چپیو، نارو سره یې تېر شو. یوسف فخري به کله په کوټه کې قدم وهلو او کله به په وره کې ودرېدلو غضبنا کې فضا ته یې په ځیرسره کتل لاکن زه پته خوله ناست وم د هغه روحاني ځپې مې هڅولې او د هغه قولونه مې په حافظه کې ځنګول دا مهال مې دفکر موضوع د هغه ژوند او د یوازیتوب هغه خوندونه او کړاوونه چې د ده په ژوند کې نغښتي پراته وو شپه چې نیمه تېره شوه هغه مې ځنګ ته ودرېدلو او تر ډېره یې راته کتل لکه چې په حافظه کې د هغه چا خدو خال خوندي کول غواړي. چې ده وربانديي د خپل یوازیتوب او ګوشه توب راز ځرګند کړی دئ. اخر یې د سکون په ډکه لهجه راته وویل (زه دا مهال په توپان کې ګرځیدوته بیرون ځم دا مې یو عادت ګرځولی دیچې په دوبي هم په منې خوند ورځني اخلم دا ونیسه! سګریټ او د چایو چای جوشه که دي شرابو ته زړه و نو په دا منګي کې پراته دي. ګوره! تلتك او بستره په هغه کونج کې پراته دي که چېري خوب درغلو قراربیده سه) دا یې راته وویل یو خیرن تور کوټ یې په غاړه کړو، په خندا یې راته وویل (زه هیلمن یم سهار د تګ مهال به ور وتړې ولې چې بیا به زه تپوله ورځ د صنوبر د ګڼو ونو په منځ کې تېروم). هغه اوس د وره په لور رهي شو، یوه اوږده همسا اخستلو مهال یې راته وویل که دي چېري د خانقاه په ځنډو کې توپان بیا راګیر کړي ګوره چې دلته په راتګ کې هیڅ ځنډ و نه کړې او زه دا هیله ځرګندوم چې ته به له توپانه ډارېدل نه، مېنه کول به زده کړې. ښه ده، ښه شپه درته غواړم!). دا یې وویل بیرړنی رهي شو. زه د خانقاه په وره کې ودرېدم تر ډېره مې پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتل چې آخر ځي کوم لوري ته لاکن نور هغه تيارو زما له سترګو نهام کړو لاکن تر ډيره مې د هغه د پښو سکاسه اورېدله.

﴿۵﴾

سهار شو توپان درېدلی دی، وربځې ببرته شوي دي. د اطرافو غرونه او ډاګونه د لمر په رڼا کې لمبېدلو ما د خانقاه ور وتړلو او پخپله اروا کې مې د دغه معنوي ويښتيا يو ژور اغيز را اخستی راستون شوم، کوم چې يوسف فخري زښت په شدت سره د اظهار په وسيله راباندې څرګند کړی و لاکن کوم ګړی چې آبادۍ ته را نژدې شوم ټول خلك مې روان وليدل او د هغو غړونه چې مې واورېدل نو ودرېدم د خپل زړه سره مې وويل بې دشکه د روح ويښتيا د انسان لپاره زښت اړينه ده ولې چې هم هغه د هستۍ موخه ده نو بيا څه تمدن د خپلو بيلو لباشونو او بڼو له رويه د روح د ويښتيا پيلامه نشوه؟ مور د موجوده حقائقو څه ډول انکارېدلی شو ولې چې وجود درلودل يې په کار د لوېدلو بشپړه دليل ديامکان لري چې موجوده تمدن يو نړېدونکئ (عرض) وي لاکن ابدي ناموس (اعراض) يوه زينه ګرځولې ده چې پوړۍ (مطلق جوهر) ته ورسيږي تمامې سي تر دا وروسته مې بياکله هم د يوسف فخري سره ليدل نه دي شوي ولې چې د ژوند اړتياو زه د هغه خزان په موسم کې د شمالي لبنان څخه په يوه ګوښه هيواد کې مېشت کړم، چېري چې توپان بد رنګ او بد خونده ديلاکن هلته د تجرد د جنون يو ډول سته؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبران؛ د لبنان ویاړ

واورین توپان خپل لاشونه وپړقول د ځمکې د شنو وښو پر کمبله واورین څادر وغوړیده ، د جوهز او د توت د ونو پاڼې له یخه ورژیدې په سپېڅلو سمڅو کې تیارو اتڼونه واچول ، باد شپیلکې وهل ، د لبنان د غرونو د سپېڅلي درې ،، قادیسه ،، په څنډه کې پروت د ،، بشارئ ،، کلی تر اوسه د تړلو دروازو تر شا د باد نڅا او تماشا کتو ته ویښ پاته و ، ،، کاملې رحمت ،، خپل څلور واړه اولادونه تر ځان را تاو کړي و ، مشر یې ،، بطر وس ،، وریسې ،، جبران خلیل جبران ،، یې یو او بل څنګ ته پراته و ، ماشومه ،، ماریانه ،، په تاوده تلتك کې نغښتې پرته وه او ،، سلطانه ،، چې تر ټولو کشره وه د مور په غیږ کې پرته وه ، مور یې ډېره زغرده وپویدله چې په کینڼ اړخ کې څوك موجود نشته څلور کلن جبران اوس د خپلې بسترې غاهب و. ډیر فسادي دی بیا به د پلار په ځای کې پروت وي ، پرېږده چې یې وترټې په ژړا به راسي ،، کاملې رحمت دا ډول د ځان سره وپتېله په غیږ کې پرتې سلطانې تې الاهو للو.للو پیل کړو چې ویده شي ، هم دا مهال یو قوي جګ تنُد خویه سړی په ځنګیدو، ځنګیدو له پوري کوټې را ووتو ، له اسراره ډکې شنې سترګې یې د خطرونو د اور اورکو په څیر ځلیدلې ،، کامله ،، د وخت له دا جبر سره اوس عادي وه هم په دې باندې ښه پویدله خاوند چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې د شرابو روغ بوتل تش کړي بيا ناورين او نورو بدمرغيو ته
څـــــه ، څـــــــه ډول پيلامــــــــې لټــــــوي.
,, د خوارلو لپاره څه شته ؟ خاوند يې په يو غضبناك انداز
ورځني وپوښتل ، هم دا اوس يې درته راوړم ته دلته کښنه !
کامله لاړه پخلنځي ته روانه شوه چې ناڅاپه جبران ور تر زړه شو
د ځان سره يې وويل هغه که د پلار سره وايي نو تر اوسه هلته څه
کوي هم د هغې کوټې پر لور ور وګرځيده چې دا اوس ، اوس يې
خاوند ورځني را بيروه شوی و. ګيلاس پر ځمکه نسکور پروت
و ، بوتل تش شوی و لاکن په کوټه کې جبران موجود نه و ، اوس
کاملې بيرون ته وځغاستل لوی ، لوی نارې يې جوړې کړې زما
جبران څه شو ، زما جبران څه شو !د تپوس لوري !ما درته څه
وويل چې ډوډۍ را وړه ته نارې وې ، کاملې ورته وويل ته يې
نګورې دا څه د قيامت توپان جوړ دی جبران نشته ، جبران څه
شو ؟ اوس يې خاوند په قهر او غضب ورته وويل ,, چيري به مړ
پروت وي ، ته وماته ډوډۍ را وړه ،، نور يې خاوند ورسره هغه
څه وکړل چې کاملې يې طمعه ځني درلوده ، کامله يې زښت
ورټله ، يو توپان دباندې په چيغو سر و بل توپان کور پر سر
اخستی و ، کاملې به اکثر د داسې توپانونو په وړاندې سر
ځوړند کړو لاکن هغه د يوې ژوبل شوي زمرۍ په څېر د کوره
بېرون ته په منډه شوه ، د انګړ ور پرانستی پاته و مطلب دا چې
جبران بېرون تللی دی ,, اَف زما خدايه !مسيح دې ساتندوی
شي په داسې توپان کې هغه دباندې تلی ولي ،، باد خپرې پر مخ
ورکولې کامله په وړاندې خوځيدله ، څوك او څه په مخه ورغلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هیڅ نه پویدله ، تر پښو لاندې سپینه واوره او دا ور باندې رهي وه ,, جبرانه !،، د زړه له تله یې دا ناره وخاته ، ماشوم جبران په واوره کې بې سده پروت و کمیس یې د ګرېوان لخوا پداسې یو ترتیب څیرې شوئ و لکه څوك چې د قهر او غضب مهال د عقل او هوښ تراتې وباسي او د مور روح په چیغو او په ساندو شوه ماشوم یې په خپله غېږ کې را ټینګ کړو ، ماشوم غونډ ریږدیدلو لاکن مور په خندا ، خندا تر خپله کوره را ویستلو او په کور کې لویدلی توپان هم نور تهم شوی و، لاکن تر شا یې د بربادۍ زیاتې نخښې پریښې وې ، ماشومان ډاریدلي او لوښي شو پټو سره پراته و ، هر څه چې و کامله یې دا مهال د هیڅ تاوان په کیسه کې نه وه یوازې په جبران دم ګړی زیاته څوریدله چې له ډیره یخه یې ټول بدن شین اوښتی و ، په کور کې د الکحل څه کمی نه و ، د ماشوم جبران بدن یې په براندې ور غوړ کړو او تلتکان یې پرې واچول.

یو هغه وخت و چې د عثماني سلطنت تر ټولو ولایتونو لبنان زښت شیراز ، خوسال او عصریز و ، د بیلو نژادونو او مذهب منونکو عسیوي ، سني ، شعیه او یهودیان ټول په خوشالي او خپلوي سره اوسیدل هم دا تصوراتي چاپیریال تر ۱۸۴۰ ء کلونو پوري سلامت پاته و ، یورپي ځواکنو د عثماني سلطنت د ړنګولو په خاطر په لبنان کې د کورنۍ جګړې وحشي او جنونه ډکې لمبې بلې کړې ، د کال ۱۸۶۰ ء ډلیزه آخ و ډب په لبنان کې د اروا شوځوني تر بریده په غمومې توګه د مذهب په نوم وژني پیل شوې تر شمیر تیر عسیویان یې په مقدس ځایونو (

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرجا ګهر) کې حلال کړل ، تر ډیریش زره زیات یې و وژل ، بې شمیره د وطن په پریښولو اړ شول ، د ،، میروني ،، ډلې عسیویانو د بشارئ غرنۍ سیمې ته پناه یوړه کامله رحمت د میروني ډلې د پادري لور وه په مذهبي چارو بوختـه کامله تر واده وړاندې د سینت ساهمن د ګرجا ګهر ساتونکې وه ډ د خپل د کاکا زوي حنا رحمت سره یې واده وشو مشر زوئ بطروس چې یې وزیږد حنا رحمت په حق ورسیدو ، وروسته د خلیل جبران په یو سړي چې د بشارئ مالیه به یې ټولوله د کاملې د ښایست زښت لیواله و هم پخپله ډیر ښایسته و ، د جوهزو باغ یې هم در لودلو ، د ښې اقتصادي وضعې لکبله د کاملې مور او پلار یې له ورکولو منکر نشو ، دا تر واده وروسته ور باندې څرګنده شوه چې دا سړی د ډیرو شرابو څښلو او قمار لکبله له زیاتو ستونځو سره مخامخ دئ ، یو داسې بلا سړی دئ چې د کاملې بې له ډاریدلو پرته بله هیڅ چاره ورځني نه وه ، د لبنان د غرونو په سیورو کې کاملې په ډیر صبر او زغم د دې یوري بلا خاوند سره په ژوند تیرهولو اړه وه ، په کال ۱۸۸۳ ء کې یو ماشوم وزیږد ، د ماشوم نوم یې د پلار د نوم په نسبت جبران خلیل جبران ور باندې کښیښود ، وریسې یې دوه هلکوان او دوې انجونې نور وشول ، د خاوند د ناوړه چلندونو لکبله یې ژوند یو عزاب ورته ګرځیدلی و لاکن کاملې په ډیره مردي سره د خپلو ماشومانو په روزنه کې زیار ګاللو ، د وخت په تیریدو سره یې د خاوند په شراب څښلو کې زیاتونه پاموله او څه چې به یې ګټل هغه به یې په قمار کې بایلل د ښه شوکاله ژوند لرلو باوجود یې په کور کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسکینۍ کډي اړولي وې ، د پلار وحشي او غضبناك طبعيت ماشومان ډاریدلي و خصوصًا جبران چې نوري یې خبري هم پریښي وې ، د اوسه بیا دومره حساس و چې د خپل کور چاپیریال ته به یې نظر کړو دننه ، دننه به په زړه کې سره خوړل کیدو ، د خپل ذات د اظهارولو په خاطر به یې په سپینو پاڼو کرښي راکښلي او څه مهال چې به واوره ولویده د واورو پر څپولو بې تر ډیره انځورونه رغول ؤ د نابیره غضبناك توپان په شپه به یې پر ځان کالي ځیري کړو له کوره به په تاخت ووتو ، د توپان په شپو کې د جبران ژغورنه د مور لپاره زښت بې خونده او ستړې ستونځه وه هر ګړی به یې څارولو او دې اندیښنو به نوره هم ځوروله چې پای به د توپانونو د دې شهزاده مستقبل څه جوړیږي څه مهال چې یې د مور د انځورګرۍ و لیوالتیا ته ور پام شو ، د کور په یوه برخه کې یې ورته ځای ځانګړی کړو ، جبران هم د مور له دا لوریني په کالو کې نه ځایدو ، د کور دا ځانګړې برخه زیاتي د ښایستو کاڼو او رنګینو پینسلانو دوکان ایسدلو او جبران به ټوله ورځ په دا دوکان کې مشغول پاته و په پنځو کلونو کې د کور ټول دیوالونه په سمو او ناسمو انځورونو ویوښل جبران د غرونو ، ویالو ، ابشارونو او ونو په منځ کې د ژوند خوندونه میندل ، یوه ورځ مور او پلار د لومړي ځل لپاره جبران له ځان سره د سمندر ننداري ته بوتلو د شمالي لبنان په لور بهیدونکې دې سمندر په اړه به جبران د ډول ، ډول خیالونو سره لوبیدلو، تر دې وړاندي یې هیڅ سیند لیدلی نه و ، تر اوسمهاله د هسکو غرونو په ویړو لمنو کې را لوی شوئ و لاکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس يې د سترګو تر ديده ارت سيند غوړيدلی پروت و جبران يو نظر آسمان ته وکاتو آسمان او سيند يو رنګي و ، بې شمېره لوی ، لوی بيړې ګرځيدې چې د جبران لپاره يوه نوې او حيرانونکې دنيا وه ، د فطرت يو نوئ انځور د جبران په وړاندې ځليدو چې د ده و تصوراتي نړۍ ته يې پراختيا او ليوالتيا وروبخښله جبران چې بيرته بشارئ ته را ستون شو نو يې په سترګو کې بې پايانه سيند هم ورسره را وړلو او په سيند کې تاويدونکې بيړې يې د خپلو خوبونو برخې وګرځولې ، انځورګرۍ يې ناڅاپه تغير وموندلو نور يې په اهځورونو کې د غرونو او ابشارونو ځای د سيند شنو اوبو ونيولو ، جبران د دې حيرانونکو منظرونو د خوبونو په تبعيرونو پسې لالهانده و چې يوه بله نوې دنيا ور باندې څرګنده شوه ، يوه ورځ يې پلار د محصولاتو تر را ټولولو پس کور ته راغی پر شونډو يې مسکا رغړيدله ، ويې ويل موږ به ټول بعلبك ته ځو !بعلبك يو مقدس زيارت دئ او دا ښار د لمرين ديوتا په نوم يادېږي ، لوی او پراخ کهنډرات د مقدس زيارت د پام وړ او حيرانونکې چوپتيا د دې ښار مهمه ځانګړتيا پاميږي څه مهال چې دوی بعلبك ته ورسيدلو پر لمرين ښار د سپوږمۍ نازکه سپينه پرده غوړيدلې وه ټول مخلوقات د چوپتيا په غيږ کې بيده پاته و جلالي کهنډرات دا ډول ايسيدل لکه ديب زاد مخلوقاتو چې خپل سرونه را هسك کړي او ښار څاري ، دوئ ټول په يوه ځنګله کې ميشت شو چې په معبدونو او مقدشو سمڅو کې ګير و ، د ځنګل تيارو او د اسرارو ډکو چوپتياو ماشومان ډارولې و لاکن

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جبران لپاره دا هر څه د زياتي خوښۍ باعث و له ونو را څخيدونکو تيارو يې سترګو ته ځلا ورکوله تر نيمو شپو به د فطرت لوځي ننداري ته ويښ پاته و ، څه ډول چې به سپيدې وچاودل شوې جبران به په تاخت په ټوپونو د ځنګل پر لور روان شو ، يو سهار يې د يوه زاړه معبد در څنګ يو سړی تر ستر ګو شو چې په يوه ويرانه څنډه کې ناست و ، سترګې يې په لويديځ کې کندلې وې جبران ښه تر ډيره په برندو سبرګو ورته کتل وروسته يې پوښتنه ورځني وکړه دلته څه غواړې هغه سړي په ځواب کې ورته وويل ,, د ژوند په اړه فکر کوم ،، جبران ورته وويل ,, بس فقط هم دا قدر ؟ هغه سړي په زغرده ورته وويل ،، ولې دا قدر کافي نه ده ؟ د دې سړي په خبرو کې څه عجبه غوندې کشش و جبران هښې سترګې ورته پاته شو لکه چې جبران هم د ژوند په اړه فکر کوي او دا ورباندې په لومړي ځل روښانه شوه چې د ژوند په اړه هم فکر کيدلی سي جبران تر ځلورو شپو د خپل ټبر سره په دې ځنګل کې ميشت و هغه کهنډراتو ته بې کتل چې يو وخت روغ رمټ او سلامت پاته و او اوس يې تش يو څه نخښې پاته وې جبران له ځان سره وويل هم دا به ژوند وي ، جبران ته يوه ورځ په زړه کی ور وګرځيده ,, د ژوند په اړه د فکر يوه لاره دا هم ده چې دا ټول منظرونه دې د کاغذ پر پاڼو انځور سي ،، په دا بل سهار جبران خپل ارزښتناك پينسلونه او د سکارو ټوټې له ځان سره واخستې د کور سره نژدې د غره په لمن کې جوړې خانفاه (مارسارکس) ته ورغلو جبران دا ډول وپامولې دا به هم هغه خانقاه وي چې په پنځمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیړۍ کې سینټ میرون د خپلو عباداتو ګلونه پکې شیندلي و هم دلته د شام لومړیو عیشویانو د سینټ میرون شاګردي قبوله کړه هم له دا ځایه میروبي ډلي وجود وموندلو جبران پخپله د دې ډلي یو غړی و جبران د میروني ډلي زیاتي کیسې د خپلي موره وریدلي وې دا ځکه جبران پخپله یو صوفي ایسدلو هغه هم ۹ کلن نابلده صوفي ، په خانقاه کې په ساعتونو ، ساعتونو په انځورګرۍ کې بوخت پاتیدل یې اوس ورځنی معمول ګرځیدلی و ، د خانقاه خلوت ، د خانقاه تر دیوالونو را څخیدونکې وحشتونه او فطري منظرونه یې پخپله اروا کې واخښل وروسته یې د انځوګرۍ په چارو کې ورور هم ور سره انډیوال شو ، دواړه ورونه زښت پر یو او بل سره ګران او په فکري کچه یوه او بل ته سره نژدې و ، د سهار له منظرې د خوند اخستلو لره د لمر تر را خاتو د مخه به دواړو ځانونه خانقاه ته ورشول ، جبران به په انځورګرۍ بوخت شو او نرور به یې ورته ګرځیدلو ، یوه ورځ یې ورور ورته وویل درځه چې غره ته ولاړ شو د غره تر څوکې د وړري څنډي ننداره به وکړو ، جبران په ځواب کې ورته وویل دا غر څومره هسک دئ ؟ ورور یې ورته وویل نو څه وشو د غره تر څوکې چې د کومې دنیا ننداره کوو ، ته راته ووایه هغه کومه بعیه لري ؟ جبران ورته وویل ته سم وایې لاکن خطر پکې دو چنده دئ ! ورور یې ورته وویل ،، څه عجبه غوندي خبري کوې ته هم له خطره ډاریږې ،، ورور دا وروستۍ خبره په داسې خارجن انداز ورته وکړه چې د جبران غیرت یې را وخوړ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر ژوند

شپه پخه شوې وه او واورې ټول ښار ته سپینې جامې اغوستې وې، تردې یخنې وه چې ښاریان د ځان ساتنې په خاطر د کورونو په لور تښتېدلي وو.
د هوا غبر ساندو ته ورته برېښېده، لکه کوم غمګین چې د قبرونو په مینځ کې د خپل ګران ملګري پر مرګ... لکه د زمري پنجو چې د ژوند له خوندونو څخه بې برخې کړې وي... سلګۍ وهي.
د ښار په یوه څنډه کې وړوکی غونډې کور و چې د کړو ستنو او پرچت د پرتې واورې لـه زوره را ټیټ شوی و، چې ګواکې اوس به راپرېوځي د کور په یوه ځنډه کې پر یوې زړې بسترې مرګ ته نږدې یو کس پروت و، نظر یې په یو زوړ څراغ تړلی و چې هره شېبه یې په تیارو باندې د بریالیتوب غوښتنه کوله، خوله ناکامۍ سره به مخ کېده، یو ځوان... پوهېده چې د ژوند لـه جګړو څخه د خلاصون وخت رانږدې شوی دی د هغه زېړبخنې څېرې د هیلو ځلا او پـه وچـو شـونډو یـې خپـه موسکا ښکارېده.
یو نېك انسان ... چې په ژوند کې یې د خوښیو د لاس ته راوړلو لپاره د الهي برکتونو زېری راوړې و، مخکې لدې چې انسانیت پرې وخاندې، له نړۍ څخه رخصتېده، د هغه اخرنۍ ساه په یو ډول کشمکش کې لیدل کېده، خواکې یې هېڅوك نه وو، پرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه زوړ ځراغه چې له یوازېوالي سره یې مینه وه او هغه، پاڼې چې پکې یې خپل نرم او روحاني خیانت راخیستي وو.
دغه مرګ ته نږدې ځوان خپل هغه زور چې دده په غېږ کې بې وسه پروت ور او چت کړ، د هسك په لور یې خپل نظرونه ویوړ او خپل نیم ژواندي بانه یې داسې وخوځول لکه د ستورو د دیدن لپاره چې د خپل نظر له لارې د جونکړې چت څیروي.

ای ښکلیه!
راشه، زما روح تاته اړ دی، ماته نږدې شه او دا مادي ځنځیرونه مات کړه، زه نور لدې محدودې سلسلې څخه زړه تورن شوی یم.
ای خوږه مرګه!
راشه، ځنګ ته مې راشه، ځکه چې دنیا زما له خیاله وتې ده.
یوازې په دې یې هېر کړی یم چې د هغوی پشان د مال او دولت درناوی نه کوم او نه له ځانه کمزوري خلك د ځان غلامان کرځوم.
ای زړه ته راتېره!
راشه، راشه او ماله ځانه سره یوسه! ځکه چې له ما څخه وروسته خلك اوس ماته اړتیا نه لري، راشه او ما خپلې مینه یې غېږ کې ونیسه، زما هغو وچو شونډو ته مچې ورکړه چې کله یې هم د مور د مینې خوند څکلی نه دی، چې کله یې هم څېره رایاده شوې نه ده او چاچې تر اوسه د خپل محبوب څېره ښکل کړې نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مینه ګرکې مرګیه! راشه، زر راشه او ما ازاد کړه.
د مړه کېدونکې تر څنګ یو ښځینه سیوری راپیدا شو، چې د واورو په څېر سپینې جامې یې پر تن وې او په لاشونو کې یې د جنتي ګلانو تاج و.
سیوری راتاو شو د هغه پر غاړه ولګېده او د هغه شونډو ته یې مچې ورکړه... د مینې هغه مچې چې پر شونډو یې تلپاتې موسکا پرېښوده.
اوس پدې کور کې د خاورو یو ډېرې او د هغو پاڼو څخه چې په تیاره کې اخوا دېخوا پرتې وې، نور څه نه وو، کلونه تېر شول او ددې ښار اوسېدونکې د بې پروایۍ او سکون په خوب ویده وو. کله چې راویښ شول او سترګې یې د سهار په نور روښانه شوې نو په عام ډګر کې یې د هغه شاعر بت ودراوه او هر کال یې ورته تلین نمانځه.
اه! د انسان ناپوهي!

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون

له نن نه څو زره کاله مخکې يو پاچا پر يو ملك حکومت کوه، باچا انصاف خوښوونکی و، ډېر زيات پوه او مهربان وه، هغه د خپل ملت لپاره د يو ښه قانون جوړولو په تکل کې و.

د همدې لپاره يې د خپل ملك زر تنه پوهان را وغوښتل چې په پلازمېنه کې راغونډ شي او قانون جوړ کړي، راغوښتل شوي پوهان په پلازمېنه کې د قانون جوړونې لپاره راغونډ شول، کله چې د غو زرو تنو پوهانو زر نسخې قانونونه جوړ کړل او باچا ته يې وړاندې کړل نو باچا يې له لوستلو څخه وروسته خپه شو.

هغه په خپل زړه کې ډېر وژړل، ځکه چې هغه لا په دې نه پوهېده، چې په ملك کې يې زر ډوله جرمونه کېږي، بيا يې خپل ليکونکی راوغوښت او په ډېر اعتماد يې پرې له خپله ځانه اووه ماديز قانون وليکه.

د پاچا په دې کار باندې پوهان خپه شول او د خپلو جوړو شويو قانونونو سره خپلو قبيلو ته بېرته لاړل او هرې قبيلې د خپل مشر د جوړ شوي قانون پر بنسټ ژوند پيل کړ، تر ننه پورې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

همغو قبیلو کې هماغه زر قانونه چلیږي دا یو ډېر لوی ملك دی.

پدې کې زندانونه دي او پکې داسې سړي، ښځې او ماشومان پراته دي چې هره ورځ په زرګونو قوانین ماتوي، بې شکه دا یوه ډېر لوی ملك دی، دا ډېر زیات لوی ملك دی او ددې ابادي د هغو کسانو قانون جوړوونکو د اولادونو له امله ده، په کومو کې چې یوازې یو پوه با چا و.

(۱، م ۵۳)

(c) ketabton.com: The Digital Library

انصاف

یوه شپه په پاچاهي ماڼۍ کې مېلمستیا جوړه شوې وه، یوکس مېلمستون ته راننوت او د باچا مخې ته ودرېده، ټولو مېلمنو د هغه لورته وکتل وې لیدل چې دهغه یوه سترګه راوتې ده او له خالي ځای څخه یې وینې رابهېږي.

پاچا وپوښتل:((دا په کوم غم اوښتی یې؟))

هغه کس وویل: ((ښاغلیه! زه یو غل یم، یو نن شپه په داسې حال کې چې سپوږمۍ راختلې نه وه، د یو مالدار کورته د غلا کولو په نیت ووتم، خو غلط شوم او د ګنډونکي کورته ننوتم، څنګه چې زه په کړکۍ ورواوښتم نو سر مې د ګنډلو پر ماشین ولګېد او سترګه مې ووته.

ښاغلیه!

زه ددې ګنډونکې پر وړاندې د انصاف غوښتنه کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا چې ددغه کس وړاندیز واورېد ، ګندونکي یې راوغوښت او امر یې وکړ چې یوه سترګه دې یې وویستل شي.

ګندونکي وویل: ((عزتمند پاچا! ستا پرېکړه سمه ده، چې زما سترګه دې وویستل شي خو پاچا صیب، زه پدې کار کې دواړه سترګو ته اړتیا لرم چې د ګندلو پر وخت د جامو دواړه لوري وګورم، البته زما په ګاونډ کې یو موچي اوسېږي، د هغه دواړه سترګې روغې دي او هسې هم هغه دوه سترګو ته اړتیا نه لري.

ددې خبرې په اورېدو پاچا موچي راوغوښت او دهغه یوه سترګه یې وویسته پدې ډول د انصاف غوښتنه پوره شوه.

(١، م ٦١)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

ولې محکوم قومونه زړونه نه لري! او یا په زړونو کې د خپلواکۍ هیلې!

ایا په زهرجنه هوا کې ساه اخیستل ددوئ د تقدیر پر پاڼه کوم تحریك ته ورته کار دی او دیا دې نړۍ ته د راتلو په جرم باید ددوئ ژوند د سرو سکروټو په څېر وي.

چې نه، نو!

ای! ځان ته خپلواك ویونکو خلکو!

تاشو ولې د خپلې ازادۍ بې ځایه دعوې کوئ او دڅه لپاره یې کوئ!

تر هغې چې یو ژوندی د ځمکې پر مخ د غلامۍ ښکار وي، تر هغې چې خزان د هغوئ جذبې له منځه وړي، هیلې یې زخمې کوي او په اشوېلیو یې بدلوي، تاشو تر دې وخته حق نه لرئ چې د خپلواکۍ ښکلې توري ځان پورې وتړئ او په دې خام خیال باندې مست او خوښ واوسئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې په تاشو کې داحساس جذبه پاتې نه شوه او د نورو په محکومولو ځان ته د حاکم نوم ورکوئ او د خوښۍ احساس پرې کوئ، د خپلو غوښتنو د پوره کولو په خاطر درته د مظلومانو هیلې د هیڅ برابر دي، نو تاشو له غلامانو څخه څو واره بدتر یاست او د محکومو قومونو څخه پدې برخه کې ډېر مخکې شوي یاست.

تاشو د ازادۍ هیڅ حق نه لرئ او هیڅکله دا سپېڅلې توري د خپل نوم سره نشئ تړلی، چې سپېڅلتیا یې له منځه یوسئ او بیه یې راټیټه کړئ.

(۱، م ۶۳)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند او ښځه

ما خپل ملګري ته وويل: ته چې دا نن ځنګه دده په متهو کې وينې، پرون همداسې هغه زما په متهو پرته ده.

زما ملګري ويل: او سبا به دا زما په متهو پرته وي.

ما ورته وويل: ته وګوره! دا ځنګه د هغه په غېږ کې پرته ده، پرون همداسې زما په غېږ کې پرته وه.

زما ملګري وويل: هو بلکل؛ همداسې به هغه زما په غېږ کې پرته وي

ماوويل: لږ وګوره! د هغه پيالې سره يې ځنګه خوله لګولې ده او همداسې يې پرون زما په پياله باندې شونډې ايښې وې

هغه وويل: او سبا به يې زما پياله کې ځښې

ما بيا وويل: ته ګوره هغه ځومره په مينه ګوري، سترګو کې يې د ځان لوګي کولو اظهار دی...

او پرون يې بلکل همداسې ماته کتل

زما ملګري ويل: او سبا به په همدې نظر ماته ګوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماویل: ولې ته نه وینې چې دهغې په غوږونو کې د مینې سندرې وایي، بلکل هماغه سندره چې پرون یې زما په غوږونو کې زمزمه کوله.

زما ملګري ویل: او سبا به ماسره غېږ په غېږ وي

زه غصه شوم، دا څنګه ښځه ده دا؟

لیکن هغه ویل: هغه د ژوند په شان ده، په چاچې د ټولو قبضه ده او د مرګ په شان هغه هر یو ورانوي... او د تل لپاره هر یو په خپلې قبضې کې اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماخذونه

۱.احساس ذبیح الله(۱۳۸۷) ل دوه ښارونه، مومند خپرندویه ټولنه جلالکوټ

۲ . خزایل، ډاکتر حسن (۱۳۴۸) فرهنګ ادبیات جهان دویم ټوك، حیدري چاپخونه-تهران

۳. سالك، زینب (۱۳۸۴)ل، هیله مجله پنځلسمه ګڼه

۴. صدیقي عوض الدین(۱۳۷۶)ل، د جبران خلیل جبران شهکارې لنډې کیسې- پېښور خیبر پښتونخوا

۵.ګوهر، انعام الله(۱۳۹۲) ل، په هینداروکې اروواې، مومند خپرندویه ټولنه- جلال اباد

۶.رحماني، ګل رحمان(۱۳۹۲)ل، مړ سړی، ګودر خپرندویه ټولنه- جلال اباد

۷. دیوان، رحمت WWW.FACBOOK.COM/RAHMAT DEWAN

۸. زهیر، عصمت الله، تاند انټرنیټي وېبپاڼه www.taand.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحريك يادښت

د افغانستان ملي تحريك د (۱۳۹۳ ل) کال په پيل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهير کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل ديني، علمي، ادبي او ټولنيز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحريك دا ژمنه د ياد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د يوې پرتمينې غونډې په ترڅ کې يې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل.
ملي تحريك په ياده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهير کې به انشاء الله د خداى (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبيعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دى، ډېر زيات زيار او زحمت ته اړتيا لري، خو ملي تحريك ټينګ هوډ کړى چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دى د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دى، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحريك هيله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحريك له ټولو هغو ليکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندويانو او چاپ چارو څخه چې د دې اثارو د چاپ په دې ټول بهير کې يې يو بل سره مرسته او ملګرتيا کړې او دا فرهنګي بهير يې بريالى کړى، د زړه له کومې مننه کوي او کور ودانې ورته وايي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هيله

د افغانستان ملي تحريك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک د هیواد پال او فرهنګپال شخصیت ښاغلي (امیرخان یار) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هیوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال چاپ شوي اثار:

ورزش

ننګیالی د زماني خوشال ختک یم

ما لا ګل بوی کړی نه و

ځوانان د انټرنېټ په زمانه کې

زهر او اوبه

د سېنګاپور داستان

ناچاپ اثار:

د ماشوم اروا پوهنه

د حافظې تقویت

نثر څنګه ولیکو

د خپرونو لړ: ۳۹

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library